

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om offentlig arbetskraftsservice och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om offentlig arbetskraftsservice. Genom lagen revideras hela den lagstiftning som gäller service som arbetskraftsmyndigheterna ordnar eller skaffar samt stöd, understöd och förmåner i anslutning till servicen. Med begreppet offentlig arbetskraftsservice avses denna servicehelhet. I lagen om offentlig arbetskraftsservice samlas sålunda bestämmelser som finns i lagen om arbetskraftsservice, sysselsättningslagen och lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. De separata lagarna upphävs. Till lagen överförs dessutom vissa bestämmelser som för närvarande finns i sysselsättningslagen och lagen om arbetsmarknadsstöd och som gäller bl.a. anordnande av arbetskraftspolitiska åtgärder, arbetskraftskommissioner och sammansatt stöd till arbetsgivaren.

Propositionen har nära anknytning till den regeringsproposition med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa som avlåtits särskilt och som baserar sig på beredning av projektet för förtydligande av lagstiftningen om social trygghet. I nämnda proposition samlas på motsvarande sätt vad som i olika lagar bestäms om utkomstskyddet under arbetslöshetstiden. Utgångspunkten är att lagarna om arbetskraftspolitiken och utkomstskyddet under arbetslöshetstiden också sammellan skall bilda en så konsekvent helhet som möjligt.

Förslaget till totalreform är i huvudsak av lagstiftningsteknisk natur. Förslaget förtydligar lagstiftningens struktur och uttryckssätt och förenhetligar i mån av möjlighet de begrepp som används i bestämmelserna. I enlighet med grundlagens syften och principerna för reformen av arbetskraftspolitiken sammanförs rättigheterna och skyldigheterna för arbetskraftsmyndigheternas kunder och grunderna för dem anges enhetligt i lagen.

Om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning och integritetsskyddet i anslutning till det bestäms dock särskilt genom lag.

I lagen beskrivs de centrala målen för offentlig arbetskraftsservice mera övergripande och enhetligare än för närvarande. Som det centrala målet för offentlig arbetskraftsservice definieras främjande av en fungerande arbetsmarknad. Lagstiftningens struktur revideras och ordalydelsen i enskilda bestämmelser preciseras utan att förutsättningarna för erhållande av eller innehållet i servicen, stöden, understöden och förmånerna ändras. I lagen tas in begrepp som är centrala med tanke på grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, såsom arbetsförhet och arbetslöshet, vilka för närvarande definieras genom administrativa anvisningar. Den etablerade tolkningspraxis och de administrativa anvisningar som styr tillämpningen och verkställigheten har också annars beaktats när bestämmelserna har preciserats. Genom lagen betonas kundens servicebehov och bedömning av servicebehovet som utgångspunkt för den service som arbetskraftsbyråerna tillhandahåller, den öppna arbetsmarknadens primära ställning med hänsyn till sysselsättningsanslagen och den processliknande karaktären hos arbetskraftsbyråernas service.

I lagen föreslås grundläggande bestämmelser om avgiftsbelagd arbetsgivar-service (personallösningar och personaluthyrning) som hör till offentlig arbetskraftsservice. I propositionen föreslås också vissa innehållsmässiga ändringar i anslutning till anskaffning av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och dess studiesociala förmåner.

I lagen upphävs begränsningen om att gymnasieutbildning eller högskolestudier inte kan skaffas i form av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Dessutom föreslås att bestämmelserna om

avtal om anskaffning av utbildning preciseras så att i anskaffningsavtalet nämns de normer som bestämmer studerandens rättsliga ställning, t.ex. ordningsreglerna för läroanstalten i fråga och informationen om dem. I lagen preciseras likaså bestämmelserna om studerandens rättsliga ställning under tiden för praktik på arbetsplatsen i anslutning till utbildningen samt i fråga om beslutsförfarandena för frånvaro utan tillstånd och avbrytande av utbildning.

Avgångsbidragets vuxenutbildningstillägg ersätts genom förhöjt förtjänststöd under utbildningstiden. I analogi med de förslag som särskilt föreslås i lagen om utkomstskydd för arbetslösa förutsätts för erhållande av förtjänststödet förhöjda förtjänstdel minst 20 års arbetshistoria och 5 års medlemskap i en arbetslöshetskassa samt att personens anställningsförhållande har upphört av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker. I bestämmelserna om utbildningsstöd avspeglas också de ändringar i rätten till tilläggsdagar, periodiseringen av vissa ersättningar och ekonomiska förmåner, återkrav med anled-

ning av invalidpension och förfarandet för betalning av jämkad arbetslöshetsdagpenning som föreslås i propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa.

På grund av totalreformen av lagstiftningen om arbetskraftspolitik föreslås också ändringar av teknisk natur i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, lagen om penningautomatunderstöd, lagen om understödjande av samhällets vatten- och avloppsgårdar och lagen om kommunala konjunkturdepositioner,. Dessutom föreslås att lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier upphävs.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2003. I enlighet med den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås att ändringarna av rätten till tilläggsdagar för arbetslöshetsdagpenning träder i kraft så att gällande bestämmelser tillämpas på personer som är födda 1949 eller tidigare. Utbildningsstödet förhöjda förtjänstdel gäller arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som inleds efter det att lagen har trätt i kraft.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
ALLMÄN MOTIVERING.....	6
1. Inledning.....	6
2. Nuläge	7
2.1. Lagstiftning och praxis.....	7
2.1.1. Det arbetskraftspolitiska systemet	7
Allmänt	7
Arbetskraftspolitiska riktlinjer under de närmaste åren	8
2.1.2. Arbetskraftsservice.....	9
2.1.2.1. Arbetsförmedlingsservice	9
Arbetsökningsservice för enskilda kunder	9
Arbetsplatserbjudanden	10
Plan för arbetssökande.....	11
Service för arbetsgivarkunder.....	11
Rekryteringsrådgivning	11
Rekrytering av arbetskraft	12
Avgiftsbelagd särskild service för arbetsgivarkunder	12
2.1.2.2. Service för utveckling i yrket.....	13
Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.....	13
Studiesociala förmåner.....	13
Yrkesvägledning (yrkesvals- och karriärplanering)	14
Utbildnings- och yrkesinformation	14
Yrkesinriktad rehabilitering	15
2.1.3. Användning av sysselsättningsanslagen	15
Sysselsättningsstöd till arbetsgivare.....	15
Sysselsättning med hjälp av sammansatt stöd	17
Regionala aspekter	17
Anordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete	17
Sysselsättningsstöd för tryggnad av arbetslösas försörjning	17
Användning av sysselsättningsanslag för investeringar och andra sysselsättningsfrämjande ändamål	18
Finansiering som beviljas för investeringar	18
Övrigt främjande av sysselsättning.....	18
2.1.4. Åtgärder utan anställningsförhållande.....	19
2.2. Bedömning av nuläget	20
2.2.1. Lagstiftningens utveckling.....	20
Lagstiftningens struktur och utveckling.....	20
Författningsnivå	21
Begreppet offentlig arbetskraftsservice.....	21
2.2.2. Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.....	22

Anskaffning av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.....	22
Utbildningsstöd	22
2.2.3. Avgiftsbelagd arbetsgivarservice	23
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	23
3.1. Mål och medel	23
3.1.1. Förtydligande av lagstiftningen.....	23
3.1.2. Utveckling av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning	24
3.2. De viktigaste förslagen.....	24
3.2.1. Förtydligande av lagstiftningen.....	24
3.2.2. Förslag som gäller arbetskraftspolitisk vuxenutbildning	25
Anskaffning av utbildning	25
Utbildningsstöd	25
3.2.3. Permanentning av den avgiftsbelagda arbetsgivarservicen.....	26
4. Propositionens verkningar	26
4.1. Ekonomiska verkningar	26
4.2. Verkningar för medborgarna	27
5. Beredningen av propositionen	27
5.1. Förtydligande av lagstiftningen.....	27
5.2. Förslag som gäller den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen	27
5.3. Avgiftsbelagd arbetsgivarservice.....	28
6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	28
6.1. Samband med andra propositioner.....	28
DETALJMOTIVERING.....	30
1. Lagförslag.....	30
1.1. Lag om offentlig arbetskraftsservice.....	30
I AVDELNINGEN. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	30
1. kap. Allmänna bestämmelser.....	30
2 kap. Principer inom offentlig arbetskraftsservice	34
II AVDELNINGEN. ARBETSKRAFTSBYRÅNS SERVICE OCH SERVICE- PROCESSEN	36
3 kap. Utgångspunkter för arbetskraftsbyråns service.....	36
4 kap. Arbetsförmedlingsservice	42
5 kap. Plan för arbetssökande	46
6 kap. Service för utveckling i yrket.....	48
7 kap. Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag.....	54
8 kap. Arbetsmarknadsåtgärder	60
III AVDELNINGEN. ANDRA STÖD, UNDERSTÖD OCH FÖRMÅNER.....	62
9 kap. Utbildningsstöd.....	62
10 kap. Ersättning för kostnader för uppehälle.....	63
IV AVDELNINGEN. VERKSTÄLLIGHET OCH SÖKANDE AV ÄNDRING SAMT IKRAFTTRÄDELSEBESTÄMMELSER.....	65
11 kap. Samarbete i anslutning till verkställigheten.....	65
12 kap. Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner	67
13 kap. Sökande av ändring.....	70

14 kap. Ikraftträdande	71
1.2. Lag om ändring lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.....	72
1.3. Lag om upphävande av lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier	72
1.4. Lag om upphävande av 20 § lagen om penningautomatunderstöd.....	72
1.5. Lag om ändring av 7 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder	72
1.6. Lag om upphävande av 5 § lagen om kommunala konjunkturdepositioner	73
2. Närmare bestämmelser	73
2.1. Förordningar av statsrådet	73
2.2. Förordningar av ministeriet	74
3. Ikraftträdande.....	74
4. Lagstiftningsordning	74
LAGFÖRSLAG	76
Lag om offentlig arbetskraftsservice	76
Lag om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.....	104
Lag om upphävande av lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier	105
Lag om upphävande av 20 § lagen om penningautomatunderstöd.....	105
Lag om ändring av 7 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder	106
Lag om upphävande av 5 § lagen om kommunala konjunkturdepositioner.....	107
BILAGA.....	108
PARALLELLTEXTER.....	108
Lag om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.....	108
Lag om ändring av 7 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder	110

ALLMÅN MOTIVERING

1. Inledning

Den nära anknytning i sak som de lagar som reglerar arbetskraftspolitiken och verkställigheten av den har med de grundläggande fri- och rättigheterna enligt grundlagen samt verkningarna för en betydande grupp av personer uppställer särskilda krav i fråga om bestämmelsernas tydlighet. De centrala arbetskraftspolitiska lagarna är lagen om arbetskraftsservice (1005/1993), lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990) och sysselsättningslagen (275/1987). Uppdelningen av bestämmelserna på flera lagar har baserat sig på att de arbetskraftspolitiska metoderna har indelats i arbetskraftsservice och arbetskraftspolitiska åtgärder.

Efter det att de ovan nämnda lagarna stiftades har det skett flera sådana förändringar i arbetslivet och sysselsättningsläget som medfört att arbetskraftspolitiken har reviderats. De författningsändringar som de arbetskraftspolitiska prioriteringarna och riktlinjerna har förutsatt har genomförts som delreformer i de gällande lagkomplexen, varvid det har varit svårt att anpassa ändringarna till lagkomplexens olika uppbyggnad och systematik.

Den arbetskraftspolitiska lagstiftningen har sålunda blivit delvis osammanhängande och svårtolkad för både verkställarna och individerna. När propositioner gällande det arbetskraftspolitiska systemet har behandlats i riksdagen har avseende fästs bl.a. vid att lagstiftningen om arbetslösa har blivit synnerligen krånglig under årens lopp (t.ex. GrUU 32/1997 rd) och att det med avseende på tydligheten är otillfredsställande att skyddet under arbetslöshetstiden (arbetsmarknadsstödet) delas upp i olika delar och att vissa av dem är direkt kopplade till skyddet för den grundläggande försörjningen enligt grundlagen och vissa inte (GrUU 32/2000 rd). Behov av och krav på förtydligande och precisering av lagstiftningen har också framförts av bl.a. de högsta laglighetsövervakarna, av dem som verkställer lagarna samt av kunderna vid arbetskraftsbyråerna.

Arbetskraftspolitiken har nära anknytningar till utkomstskyddet under arbetslöshetstiden. I samband med reformen av arbetskraftspolitiken har de arbetssökandes rättigheter och skyldigheter betonats, deras genomskådlighet och inbördes balans. De viktigaste rättigheterna och skyldigheterna för arbetslösa arbetssökande är utspridda i olika lagar och påföljderna vid försummelse av skyldigheterna hänför sig i praktiken till utkomstskyddet under arbetslöshetstiden, vilket är utspritt både innehållsmässigt och organisatoriskt.

Utredningsman Pentti Arajärvi som kallades till uppgiften att förenhetliga och förtydliga lagstiftningen om utkomstskyddet lämnade sin slutrapport till social- och hälsovårdsministeriet i juli 1998 ("Toimeentuloturvaa koskevan lainsäädännön selkeyttäminen", social- och hälsovårdsministeriets stencilier 1998:17). Bland lagutkastet i slutrapporten fanns också ett utkast till lag om arbetskraftspolitisk utbildning och arbetsmarknadsåtgärder samt utbildnings- och sysselsättningsstöd, som innehöll bestämmelser om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, arbetspraktik samt yrkesväglednings- och rehabiliteringsåtgärder samt förmåner och ersättningar i anslutning till dem. År 1998 skickades utredningsmannens rapport på remiss till ett stort antal instanser, men i det skedet inleddes ingen egentlig lagberedning på grundval av rapporten.

I september 2001 tillsatte social- och hälsovårdsministeriet ett projekt som fick i uppdrag att utgående från förslagen i utredningsmannens rapport utarbeta nödvändiga regeringspropositioner och utföra annan nödvändig beredning av en teknisk reform av den lagstiftning som gäller det utkomstskydd som sköts av Folkpensionsanstalten. Målet för reformen är att göra lagstiftningens struktur klarare och att förenkla, förtydliga och enligt behov förenhetliga de författningar som gäller förmånerna och verkställigheten av dem.

Utgående från arbetet inom projektet har regeringen avlåtit en separat proposition med förslag till lagar om utkomstskydd för arbets-

lösa och om ändring av lagar som har samband med den (115/2002 rd, nedan propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa). En utgångspunkt för det strukturella förtydligandet av författningarna om arbetslöshetsförmånerna har varit att angelägenheter som direkt hänför sig till förmånerna skall regleras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bestämmelser om arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd och utbildningsdagpenning, dvs. utkomstförmåner där arbetslöshet utgör villkor för erhållandet. Till den arbetskraftspolitiska lagstiftningen överförs sådana bestämmelser i förmånslagarna som reglerar någon annan än den aktuella förmånen eller förutsättningarna för erhållande av den. Enbart överföringen av bestämmelserna förutsätter strukturella ändringar även i den arbetskraftspolitiska lagstiftningen.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

I avsnittet om nuläget beskrivs och utvärderas allmänt lagstiftningen om och praxisen inom det arbetskraftspolitiska systemet. Systemet för utkomstskyddet för arbetslösa beskrivs i propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa, till vilken hänvisas i detta sammanhang.

Eftersom regeringspropositionen huvudsakligen är av lagstiftningsteknisk natur, beskrivs i detta avsnitt det arbetskraftspolitiska systemet och innehållet i aktiva åtgärder. En närmare beskrivning ges endast i fråga om sådana bestämmelser där det föreslås andra än lagtekniska eller obetydliga ändringar. Likaså beskrivs bestämmelserna närmare till den del det behövs för att motivera föreslagna ändringar i lagstiftningsstrukturen. Beskrivningen av nuläget innehåller således inga uppgifter om t.ex. servicens eller åtgärdernas verkningar eller de kunder som omfattas av dem med undantag av de bestämmelser som föreslås ändrade.

Utgångspunkten för detaljmotiveringen till lagförslagen är likaså att tydligt föra fram för det första vilket gällande lagrum den föreslagna bestämmelsen motsvarar och för det

andra de innehållsmässiga ändringar eller preciseringar som föreslås i bestämmelserna. Om det föreslås att en gällande bestämmelse tas in i lagen utan ändringar eller med obetydliga uttrycksmässiga ändringar, hänvisas i motiveringen till den gällande lagen eller förordningen utan att bestämmelsen eller praxisen för tillämpningen beskrivs. Samma förfarande har följts om det föreslås att gällande bestämmelser skall sammanföras eller indelas på nytt eller att i lagen skall tas in gällande bestämmelser på förordningsnivå som kompletterar lagen, förutsatt att det inte föreslås att innehållet ändras i sak. Innehållet i och grunderna för ändringar som påverkar lagens struktur, bestämmelsernas innehåll i sak eller deras tillämpningspraxis har beskrivits i detalj.

2.1.1. Det arbetskraftspolitiska systemet

Allmänt

Det arbetskraftspolitiska systemet kan som helhet struktureras så att det består av passiva system och aktiva åtgärder. Syftet med de passiva systemen är att genom ersättning av förluster på grund av arbetslöshet trygga personens ekonomiska möjligheter att söka arbete. Centrala system i anslutning till utkomsten under arbetslöshetstiden är arbetslöshetsdagpenningen och huvudsakligen även arbetsmarknadsstödet.

På motsvarande sätt är syftet med de aktiva systemen att tillhandahålla information om arbetsmöjligheter, stöda sökande av arbete och förbättra i synnerhet arbetslösa arbets sökandes ställning på arbetsmarknaden. Med tanke på arbetsgivarna består de aktiva systemens centrala uppgift i att tillhandahålla information om tillbudsstående arbetskraft och förbättra arbetskraftens yrkesskicklighet. Till de aktiva åtgärderna hör arbetskraftsservice som erbjuds alla kunder hos arbetskraftsmyndigheterna samt arbetskraftspolitiska åtgärder som ordnas med hjälp av sysselsättningsanslag och som vanligen riktas till bestämda kategorier av arbetslösa. Arbetsmarknadsstödet hör delvis också till de aktiva åtgärderna, eftersom syftet med stödet är att trygga försörjningen för dem som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och

i vissa andra aktiva åtgärder.

Arbetskraftsservice tillhandahålls som självbetjäning eller personlig service. Arbetskraftsservicen kan struktureras som service som riktar sig till enskilda kunder, sysselsättnings- och utkomstfrämjande stödtjänster i anslutning till den samt service för arbetsgivarkunder. Servicen för enskilda kunder indelas i arbetssökningsservice för arbetssökande, service för utveckling i yrket samt nämnda stödtjänster. Arbetskraftspolitiska åtgärder är på motsvarande sätt bl.a. sysselsättning med hjälp av sysselsättningsstöd och sysselsättningsfrämjande åtgärder på arbetsplatsen utan anställningsförhållande.

Arbetskraftspolitiska riktlinjer under de närmaste åren

Den grundläggande reform av arbetskraftspolitiken som genomfördes 1998 fortsatte genom en åtgärdshelhet som huvudsakligen började verkställas i början av 2002. Åtgärdshelheten baserade sig på förslagen av en arbetsgrupp tillsatt av arbetsministeriet (Toinen aalto – Työvoimapolitiikan uudistuksen jatkaminen, arbetsförvaltningens publikation 269). Riksdagen godkände genomförandet av riktlinjerna och åtgärderna i samband med budgetpropositionen för 2002 och godkände med smärre ändringar regeringens proposition med förslag till lagstiftning som har samband med den fortsatta reformen av arbetskraftspolitiken (RP 161/2001 rd). Lagändringarna (1429/2001-1432/2001) trädde i kraft vid ingången av i 2002.

I riktlinjerna angavs främjande av en fungerande arbetsmarknad som arbetskraftsservicens centrala uppgift. I detta syfte består arbetskraftsbyråernas centrala uppgift i att tillhandahålla högklassig information om arbetsmarknaden, förmedla arbete och kunnande och förbättra arbetskraftens yrkesskicklighet och ställning på arbetsmarknaden. Serviceprocessen vid arbetskraftsbyråerna bör sträva efter att garantera att

1) lediga arbetsplatser besätts på ett högklassigt sätt,

2) arbetssökandenas arbetssökningsperioder förkortas och flödet till långtidsarbetslöshet minskar, och att

3) arbetsgivarnas framtida behov av arbetskraft och krav på kunnande klarläggs och lösningar på dem söks tillsammans med andra aktörer.

Prioriteringen preciseras årligen.

Enligt den prioritetsordning som fastställdes samtidigt är det viktigaste i situationen vid millennieskiftet att säkerställa tillgången på arbetskraft. Det här har en fast anknytning till stödjandet av ett stabilt tillväxtmål för den ekonomiska politiken på arbetsmarknaden. Genom åtgärder i anslutning till den fortsatta reformen av arbetskraftspolitiken stöds det ekonomiska tillväxtmålet genom att dynamiken både i fråga om arbetslösheten och på arbetsmarknaden hålls på en hög nivå. Kunnandet och tillgången på arbetskraft samt god service för arbetsgivarna tilldelas mer resurser framför allt genom att de inriktas på nytt.

Utgående från de utgångspunkter som beskrivs ovan uppställdes följande grundläggande mål för verkställigheten av arbetskraftspolitiken under de närmaste åren:

- de arbetssökandes sökande av arbete på egen hand betonas inom serviceprocessen
- dynamiken på arbetsmarknaden och i fråga om arbetslösheten stärks
- den övergripande kvaliteten på offentlig arbetskraftsservice förbättras bl.a. genom att kundrespons inhämtas och tas till vara
- tyngdpunkten i verksamheten förskjuts till arbetsgivarservicen och höjning av de arbetssökandes kompetens
- ett centralt led i servicen för arbetssökande består av sökande och förmedling av arbetsplatser samt en plan för arbetssökande, där kundens medverkan utökas vid uppgörandet och fullföljandet
- den offentliga arbetskraftsservicen svarar för serviceproduktionen, men den bör ha mera och smidigare möjligheter än för närvarande att skaffa service som erbjuder nya möjligheter att svara på arbetsmarknadens och kundernas behov
- arbetskraftsservicen, de arbetskraftspolitiska åtgärderna och utkomstskyddet för arbetslösa bildar en fungerande helhet som främjar sysselsättningen av arbetssökande
- de anställda inom den offentliga arbetskraftsservicen har en hög kompetensnivå
- verksamheten inom den offentliga arbets-

kraftsservicen organiseras så att den är så verkningsfull som möjligt.

Syftet med ändringarna i anslutning till serviceprocessen och den ökade dynamiken är också att stärka balansen mellan samt genomskådligheten i fråga om kundernas rättigheter och skyldigheter. Arbets sökande i huvudsak syssla som arbetslösa arbetssökandes centrala skyldighet definierades i detta sammanhang förutom som sökande av lönearbete också som beredskap att söka sig till och delta i tillbudsstående sysselsättningsfrämjande åtgärder, lämna Arbetskraftsbyråns uppgifter om sin yrkeskompetens, arbetserfarenhet, utbildning och arbetsförmåga samt delta i utarbetandet och fullföljandet av planen för arbetssökande.

2.1.2. Arbetskraftsservice

Om anordnande av arbetskraftsservice för enskilda kunder och arbetsgivarkunder bestäms i lagen om arbetskraftsservice och författningar som utfärdats med stöd av den. Med hjälp av servicen stöds enskilda personers möjligheter att placeras i arbete och utveckling i yrket samt tryggas arbetsgivarnas tillgång på arbetskraft. Servicen består av primära åtgärder som syftar till främja de arbetslösas möjligheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Den basservicehelhet som allmänt står till enskilda kunders förfogande omfattar arbetsförmedling och tillhörande rådgivning, handledning, information om arbetsplatser och arbetssökande, självbetjäningens möjligheter, samt yrkesvägledning och utbildnings- och yrkesinformation. Selektivt inriktad basservice omfattar personlig arbetsförmedlingsservice, arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, service inom yrkesinriktad rehabilitering jämte förmåner, stödjande av handikappades placering i arbete och rörlighetsunderstöd.

Det serviceutbud som står till arbetsgivarkundernas förfogande omfattar information och rådgivning gällande tillgången på och anskaffning av arbetskraft, information om lediga arbetsplatser samt avgiftsfri arbetsförmedlingsservice. Arbetsgivarnas anskaffning av arbetskraft stöds också genom arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och av-

giftsbelagd särskild service som kompletterar arbetsförmedlingen.

2.1.2.1. Arbetsförmedlingsservice

Den offentliga arbetsförmedlingen skall se till att lediga arbetsplatser besätts snabbt och högtklassigt och att de som byter arbetsplats eller arbetslösa arbetssökande snabbt får ett lämpligt arbete. Målet för arbetsförmedlingsservicen är en fungerande arbetsmarknad — arbete för enskilda personer på den öppna arbetsmarknaden samt tryggnad av arbetsgivarnas tillgång till arbetskraft. Arbetsförmedlingen främjar också arbetskraftens regionala och yrkesmässiga rörlighet. Kunder inom arbetsförmedlingen är enskilda kunder som byter arbetsplats och enskilda kunder som saknar arbete samt arbetsgivarkunder. Arbetsförmedlingens serviceformer inom servicen för enskilda kunder och arbetsgivarkunder är dels självbetjäning som baserar sig på självständig användning av servicen och informations-service, dels personlig kundbetjäning. Arbetsförmedlingsverksamheten baserar sig på ett riksomfattande informationssystem för kundbetjäningen, vilket innehåller uppgifter om arbetssökande vid Arbetskraftsbyråerna och om lediga arbetsplatser. Informationssystemet gör det också möjligt för kunderna att använda servicen på egen hand i form av nätservice. Arbets sökande kan självständigt söka arbetsplatser och arbetsgivarna kan söka arbetstagare i informationssystemet eller på arbetsförvaltningens webbsidor eller få personlig service när de söker lämpliga alternativ. När arbetsgivarna skaffar arbetskraft kan de likaså anmäla lediga platser med hjälp av arbetsförvaltningens elektroniska servicealternativ eller alltid, om de så önskar, begära sakkunnigservice hos Arbetskraftsbyrå för att finna lämpliga kandidater för en ledig arbetsplats.

Arbets söknings service för enskilda kunder

Centrala delområden inom den arbets söknings service som erbjuds enskilda kunder är anmälan som arbetssökande och information om Arbetskraftsbyråns service, råd-

givning i anslutning till sökande av arbete och arbetssökningsträning, intervjuer för arbetssökande, kompetenskartläggningar, arbetsplatserbjudanden och planer för arbetsökande. Kundens egen aktivitet står som utgångspunkt för alla former av arbetssökningsservice. Efter det att en enskild kund har anmält sig som kund är arbetsansökan i kraft vid Arbetskraftsbyrån, om kunden håller sin ansökan i kraft på det sätt som överenskommit med Arbetskraftsbyrån. Arbetskraftsbyrån kommer överens med varje enskild kund om upprätthållande av kontakt så, att kunden vet hur och på vilket sätt han eller hon nästa gång skall ta kontakt och vilka påföljderna är vid försummelse av att ta kontakt. Efter det att sökande av arbete har inletts informerar Arbetskraftsbyråerna de enskilda kunderna om arbetsmarknaden och sysselsättningsläget inom pendlingsregionen samt om Arbetskraftsbyråns servicemöjligheter. För kunden klarläggs också olika kanaler och metoder för sökande av arbete, de allmänna villkoren för erhållande av arbetslöshetsförmåner samt rättigheterna och skyldigheterna i anslutning till kundens sökande av arbete.

Personlig arbetssökningsservice är bl.a. bedömning av servicebehovet, intervjuer för arbetssökande, uppgörande av kompetenskartläggningar, sökning av alternativ och arbetserbjudanden som lämpar sig för den arbetssökande samt planer för arbetssökande. Definitionen av servicebehovet utgående från den enskilda kundens egna önskemål och planer görs omedelbart efter det att sökande av arbete har inletts. Arbetskraftstjänstemannen hjälper kunden att strukturera och realistiskt bedöma arbetssökningssituationen och servicebehovet. I intervjun för arbetssökande bedöms tillsammans med kunden hans eller hennes önskemål beträffande sökandet och hans eller hennes planer, kompetens, arbetssökningssjärdigheter och de möjligheter som arbetsmarknaden erbjuder. Enskilda kunder kan göra en presentation av sitt kunnande och foga den till sin arbetssökarpresentation. Presentationen registreras i informationssystemet för Arbetskraftsservicen tillsammans med uppgifterna i anslutning till sökande av arbete, och om kunden så önskar syns presentationen också på Arbetsförvalt-

ningens webbsidor. Enskilda kunder kan med hjälp av nät servicen foga sin presentation till uppgifterna i anslutning till sökande av arbete.

Arbetsplatserbjudanden

Utöver den arbetssökningsservice som lämpar sig för kunderna att använda på egen hand stöder Arbetskraftsbyrån de arbetssökandes möjligheter att placeras på den öppna arbetsmarknaden genom att göra individualiserade arbetsplatserbjudanden. Arbetsplatserbjudandena görs både som meddelanden om arbetsplatser och som specificerade arbetsplatsanvisningar. Genom meddelanden om arbetsplatser försöker man bredda antalet tillbudsstående alternativ för de arbetssökande och erbjuda dem också sådana arbetsmöjligheter som de inte uppgett sig söka i första hand. När en Arbetskraftstjänsteman gör ett meddelande om en arbetsplats bedömer han eller hon att den enskilda kundens önskemål beträffande arbetsplats, kunnande och yrkesskicklighet lämpar sig för kraven i fråga om den arbetsplats som står till buds, trots att arbetet inte exakt motsvarar arbetssökarpresentationen. Om arbetserbjudandet motsvarar den arbetssökandes önskemål tar han eller hon kontakt med arbetsgivaren och diskuterar arbetsplatsen. Om den arbetssökande bedömer att arbetsplatsen inte är lämplig, ger han eller hon respons till Arbetskraftsbyrån och preciserar sin arbetssökarpresentation. Avslag på meddelandet om en arbetsplats leder inte till att arbetslöshetsförmånerna omprövas.

En specificerad arbetsplatsanvisning är Arbetskraftsbyråns ställningstagande till att det arbete som erbjuds motsvarar den enskilda kundens kompetens, arbetssökarpresentation och önskemål beträffande arbete. För arbetsgivaren innebär arbetsplatsanvisningen också att Arbetskraftsbyrån gett sin expertbedömning av att den arbetssökande uppfyller de krav på kunnande och yrkesskicklighet som gäller för arbetsplatsen. Om en arbetslös arbetssökande som fått en specificerad arbetsplatsanvisning inte kontaktar arbetsgivaren eller under arbetsplatsdiskussionen handlar så att inget arbetsavtal ingås, omprövas hans eller hennes rätt till arbetslöshetsförmåner.

Plan för arbetssökande

Syftet med den plan för arbetssökande som en enskild kund och Arbetskraftsbyrån utarbetat tillsammans är att främja den enskilda kundens egna insatser för att söka arbete, främja hans eller hennes möjligheter att placeras i arbete eller utbildning, förbättra arbetsplatserbjudandenas träffsäkerhet och kvalitet samt minska antalet onödiga och misslyckade serviceerbjudanden. Planen för sökande av arbete ligger till grund inte bara för arbetsförmedlingen utan också för tillhandahållandet av annan offentlig Arbetskraftsservice. Planen för arbetssökande har utarbetats tillsammans med en enskild kund och i den nämns de gemensamt överenskomna mål, tjänster och åtgärder som stöder kundens sökande av arbete och främjar hans eller hennes möjligheter att placeras i arbete eller utbildning. Planen för arbetssökande börjar oftast utarbetas i samband med den första intervjun för arbetssökande.

En specificerad plan för arbetssökande skall utarbetas senast när en arbetslös arbetssökande har varit arbetslös i fem månader. I den specificerade planen för arbetssökande kommer man överens om sådana konkreta och specificerade åtgärder som den arbetssökande och Arbetskraftsbyrån skall vidta före följande intervju eller kontakt med Arbetskraftsbyrån. Specificerade åtgärder är sökning av namngivna arbets- och utbildningsplatser, andra sysselsättningsfrämjande åtgärder eller åtgärder i anslutning till utredning av arbets- och funktionsförmågan. I samband med utarbetandet av en specificerad plan för arbetssökande klargörs för den enskilda kunden vilka åtgärder han eller hon svarar för och vilka rättigheter och skyldigheter han eller hon har som kund hos Arbetskraftsbyrån. Arbetslösa enskilda kunder är skyldiga att delta i utarbetandet av planen för arbetssökande och att följa den plan de utarbetat. I den specificerade planen för arbetssökande kommer man överens om hur den arbetslösa enskilda kunden skall meddela Arbetskraftsbyrån att han eller hon har handlat i enlighet med planen. Samarbetskyldigheten enligt den specificerade planen för arbetssökande gäller under den tid kunden är arbets-

lös arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån och upphör när kunden har uppfyllt arbetsvillkoret inom utkomstskyddet för arbetslösa.

Service för arbetsgivarkunder

Vid Arbetskraftsbyråerna tillhandahålls arbetsgivarkunderna utöver avgiftsfri arbetsförmedlingsservice också rådgivning och service som gäller tillgången på Arbetskraft, personalförändringar och understödd sysselsättning.

Rekryteringsrådgivning

Arbetskraftsbyrån klarlägger servicebehoven och förväntningarna hos en arbetsgivare som ämnar utöka Arbetskraften samt säkerställer att arbetsgivaren känner till servicemöjligheterna vid Arbetskraftsbyrån. Syftet med Arbetskraftsbyråns rekryteringsrådgivning är att ge arbetsgivarna information om tillgången på Arbetskraft samt tillbudsstående service för anskaffning av Arbetskraft. Arbetskraftsbyrån tillhandahåller också arbetsgivare som ämnar minska på Arbetskraften information och råd om sådan Arbetskraftsservice med vars hjälp man kan stöda möjligheterna att placeras i arbete eller utbildning för arbetstagare som hotas av arbetslöshet och främja möjligheterna att placeras på den öppna arbetsmarknaden för de arbetstagare som blir arbetslösa.

Om Arbetskraftsbyrån bedömer att arbetstagarkundens behov av service inte direkt kan lösas genom arbetsförmedlingsservicen, klarläggs servicebehovet närmare genom orientering i utvecklingen och framtida behov inom arbetsgivarens bransch. Arbetskraftsbyrån kan erbjuda sig att göra ett s.k. sakkunnigbesök eller besök hos arbetsgivaren, där man diskuterar utvecklingsperspektiven inom arbetsgivarens bransch, personalens kompetens- och utbildningsbehov samt arbetsgivarens serviceönskemål och serviceerfarenheter. I samband med besöket hos arbetsgivaren kan man också göra en prognostiseringsutredning. De uppgifter som fås genom den används som grund för regionala strategier och inom planeringen av Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Inom servicen för arbetsgivarkunder efter-

strävas s.k. avtalskundrelationer, som syftar till att säkerställa att Arbetskraftsbyrån känner till arbetsgivarnas servicebehov och önskemål. Med hjälp av avtalskundrelationen säkerställs också att arbetsgivaren är informerad om tillgången på arbetskraft som står till buds, känner till servicemöjligheterna vid Arbetskraftsbyrån och kan använda den service som är mest ändamålsenlig i respektive fall.

Rekrytering av arbetskraft

Rekryteringsuppdrag sköts på det sätt som överenskommit med arbetsgivarkunderna. Arbetskraftsbyrån och arbetsgivaren kommer överens om tidtabellen för besättandet av en arbetsplats, den service för anskaffning av arbetskraft som skall användas och samråder om kraven på yrkesskicklighet och kunnande för arbetsuppgiften. Som stöd för arbetsgivarens rekrytering erbjuder Arbetskraftsbyrån möjlighet att informera om lediga arbetsplatser och andra arbetsmöjligheter med hjälp av Arbetsförvaltningens elektroniska service samt genom att på basis av uppgifterna om arbetssökande, utbildning, yrke och arbetserfarenheter i registret över arbetssökande söka och presentera kandidater som motsvarar arbetsgivarens önskemål. Arbetsgivarens anskaffning av arbetskraft kan också stödjas genom att arbetsgivaren erbjuder möjlighet att söka arbetssökande i det elektroniska särskilda register med de arbetssökandes presentationsuppgifter som förs av Arbetsförvaltningen och till vilket de arbetssökande har lämnat sina uppgifter i anslutning till sökande av arbete.

Största delen av de arbetsplatser som anmäls som lediga till Arbetskraftsbyråerna kan ses på Arbetsförvaltningens webbsidor. Arbetsgivarna kan också anmäla lediga platser till Arbetskraftsbyrån via webbsidorna. Kundrelation som baserar sig på kontaktidentifikation startades 2002. I nätservicen söker de arbetssökande arbetsmöjligheter som lämpar sig bäst för dem och tar kontakt direkt med den arbetsgivare som rekryterar arbetskraft. Aktualiteten för uppgifterna på webbplatsen Lediga arbetsplatser säkerställs genom överenskommelse med arbetsgivaren om hur länge arbetsplatsen är ledig och om att arbetsgivarens skall underrätta Arbetskraftsby-

rån om arbetsplatsen besätts.

Vid rekryteringen kan arbetsgivarna också via Arbetsförvaltningens webbsidor använda presentationsuppgifterna om sådana arbetssökande som gett sitt samtycke till att presentationsuppgifterna införs eller själva via nätservicen ställt sin presentation till arbetsgivarnas förfogande.

När det antas finnas rikligt med sökande som uppfyller kraven på yrkesskicklighet för en arbetsplats, kommer arbetsgivarkunden och Arbetskraftsbyrån överens om specificerad kandidatsökning och presentation. Som resultat får arbetsgivaren uppgifter om sådana sökande i registret över arbetssökande som har sådan yrkeskunskap och kompetens som bäst lämpar sig för kraven för den lediga arbetsplatsen. Arbetsgivaren väljer bland de kandidater som står till buds eller kommer överens med Arbetskraftsbyrån om att anlita andra former av Arbetskraftsbyråns service för anskaffning av arbetstagare.

Avgiftsbelagd särskild service för arbetsgivarkunder

På basis av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och lagen om Arbetskraftsservice betjänar Arbetskraftsbyrån arbetsgivarkunderna på uppdrag av kunden genom avgiftsbelagd service som kompletterar arbetsförmedlingen. Det här sker vid byråer som Arbetsministeriet bestämmer särskilt. För närvarande tillhandahålls avgiftsbelagd särskild service vid 24 Arbetskraftsbyråer. Avgiftsbelagt serviceutbud som benämns personallösningar består av specialtjänster som kompletterar arbetsförmedlingen och som svarar mot arbetsgivarnas behov och som gäller förvärv eller nedskärning av personal eller utveckling av arbetsgemenskapen.

Vid sex Arbetskraftsbyråer som ministeriet bestämt ordnas också uthyrning av arbetstagare. Servicen benämns personaluthyrning och den kompletterar arbetsförmedlingen. Syftet är att anskaffa tillfällig arbetskraft.

Den avgiftsbelagda arbetsgivar servicen syftar till att komplettera det utbud av avgiftsfri basservice som Arbetskraftsbyråerna tillhandahåller arbetsgivarna så att man med hjälp av servicen allt bättre kan svara på arbetsgivarkundernas behov av service med an-

ledning av förändringarna på arbetsmarknaden.

2.1.2.2. Service för utveckling i yrket

Syftet med servicen för utveckling i yrket är att stöda utvecklingen av enskilda kunders yrkesfärdigheter för att främja hans eller hennes möjligheter att få arbete. Till denna service hör arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, yrkesvägledning (yrkesvals- och karriärplaneringsservice), yrkesinriktad rehabilitering samt utbildnings- och yrkesinformation.

Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Bestämmelser om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning finns i 8 § lagen om arbetskraftsservice samt i lagen och förordningen (912/1990) om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning består huvudsakligen av på arbetskraftspolitiska grunder anskaffad grundläggande yrkesutbildning, omskolning, vidareutbildning och fortbildning. Allmänbildande utbildning kan skaffas som förberedande utbildning för ett yrke eller en uppgift, om avsaknaden av denna utbildning utgör hinder för att få arbete eller delta i yrkesutbildning.

Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning anordnas också som gemensam anskaffning. Utbildningen anskaffas då för en bestämd arbetsgivares behov för dem som är anställda hos eller kommer att anställas hos arbetsgivaren. Vid gemensam anskaffning är arbetsgivaren part i anskaffningsavtalet och deltar tillsammans med arbetskraftsmyndigheten i finansieringen av utbildningen med en överenskommen andel.

En del av den arbetskraftspolitiska utbildningen är handledande och förberedande utbildning där man söker ett lämpligt arbets- eller utbildningsalternativ för personerna i fråga. Genom utbildningsprogram försöker man höja de informationstekniska basfärdigheterna, arbetssökningsfärdigheterna och språkkunskaperna. Ett centralt mål för den förberedande utbildningen är också att främja integreringen av invandrare.

Syftet med den arbetskraftspolitiska vux-

enutbildningen är att på arbetsmarknaden främja balansen mellan efterfrågan och utbudet av arbetskraft samt bekämpa arbetslösheten och avhjälpa bristen på arbetskraft genom att trygga tillgången på kunnig arbetskraft. Genom utbildningen strävar man efter att förbättra arbetsmarknadens funktionsduglighet genom att svara på kvantitativa, kvalitativa och regionala förändringar på arbetsmarknaden. En ytterligare utmaning för utbildningen är att svara på behov som hänför sig till förbättrandet av den internationella konkurrenskraften, teknifieringen, problemen i anslutning till den tilltagande informationsmängden, förändringarna i befolkningens åldersstruktur samt behoven av att revidera arbets- och produktionsprocesserna. Målet är i synnerhet att få yrkesfärdigheterna hos vuxna med snäva yrkeskunskaper och bristfällig grundläggande utbildning att nå upp till en nivå som svarar mot kraven i produktionslivet samt att förbereda inför byte av yrke.

Utbildning kan skaffas av yrkesutbildningscentrer för vuxna, yrkesläroanstalter och högskolor samt andra utbildningsanordnare. Arbetsministeriet meddelar anvisningar om inriktningen och utvecklingen av anskaffningar som gäller arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Arbetskrafts- och näringscentralernas arbetskraftsavdelningar samt de lokala arbetskraftsbyråerna är anskaffningsenheter som svarar för planeringen av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, prognostiseringen av utbildningsbehoven och utbildningsanskaffningarna.

Studierande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning har så som beskrivs nedan rätt att få studiesociala förmåner, som syftar till att trygga försörjningen under utbildningstiden och ersätta de resekostnader och övriga kostnader för uppehälle som föranleds av utbildningen.

Studiesociala förmåner

Under tiden för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning kan studerandena få utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd samt ersättning för uppehälle.

Rätt till utbildningsstöd har en studerande som har fyllt 17 år och som uppfyllt arbets-

villkoret när han eller hon blir arbetslös eller inleder utbildning och för vilken maximitiden för arbetslöshetsdagpenning inte har gått ut innan utbildningen börjar. På motsvarande sätt gäller att 17—64-åriga studerande som inte uppfyller arbetsvillkoret eller som har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden har rätt till arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd.

Utbildningsstödet betalas som grundstöd eller förtjänststöd. Grundstödet motsvarar grunddagpenningen inom utkomstskyddet för arbetslösa. Förtjänststöd betalas till dem som är medlemmar i arbetslöshetskassorna. Förtjänststödet består av en grunddel och en förtjänstdel. Grunddelen motsvarar grunddagpenningen inom utkomstskyddet för arbetslösa. Förtjänstdelen är 45 % av skillnaden mellan den stabiliserade dagslönen och grunddelen. Förtjänstdelen kan betalas till sådana personer som är berättigade till förtjänststödet och som är arbetslösa eller permitterade eller som har förkortad arbetstid eller hotas av arbetslöshet. Till vårdnadshavare till barn under 18 år betalas dessutom barnförhöjning på samma grunder som inom utkomstskyddet för arbetslösa. Utbildningsstöd betalas för högst fem dagar i veckan.

Studerandens övriga inkomster minskar utbildningsstödet med undantag av vissa sociala förmåner. Sådana förmåner utan inverkan är bl.a. familjepensioner, avgångsbidrag, bostadsbidrag, barnbidrag och militärunderstöd. Utbildningsstödet betalas till nedsatt belopp om stödtagarens månatliga inkomster överstiger 127 euro. Av den del som överstiger det skyddade beloppet minskar 80 % utbildningsstödet.

Ersättning för uppehålle betalas som ersättning för extra rese-, måltids- och inkvarteringskostnader som föranleds av utbildningen. För utbetalning förutsätts att studeranden får utbildnings- eller arbetsmarknadsstöd. Ersättningen för uppehålle uppgår till 7 euro per dag. Ersättning betalas för fem dagar i veckan. Ersättning kan betalas till förhöjt belopp, om studeranden deltar i utbildning utanför sin pendlingsregion och på vissa villkor också om studeranden deltar i utbildning inom sin pendlingsregion men utanför sin hemkommun. Förhöjd ersättning för uppehålle uppgår till 14 euro per dag.

Om utbildning eller tillhörande arbetspraktik ordnas utomlands, betalas till studeranden i ersättning för kostnaderna för uppehålle och inkvartering under utbildningstiden 50 % av det dagtraktamente som i ersättning för resekostnader betalas till en statstjänsteman för en tjänsteresa i landet i fråga. Ersättning för uppehålle utomlands betalas för högst sju dagar per vecka.

Yrkesvägledning (yrkesvals- och karriärplanering)

Den grundläggande bestämmelsen om yrkesvals- och karriärplaneringsservice finns i 7 § lagen om arbetskraftsservice. Servicen syftar till att hjälpa enskilda kunder att lösa frågor som gäller yrkesval, utveckling i yrket och möjligheterna att få arbete. Kunden bistås i att sammanjämka uppgifterna om sig själv och tillbudsstående utbildnings- och sysselsättningsmöjligheter i syfte att göra upp en plan för yrkesmässig utveckling, i synnerhet vid övervägning av det första utbildningsvalet eller övergången till arbetslivet efter utbildning, vidareutbildning eller fortbildning eller branschbyte samt i samband med problem i anslutning till arbetslöshet, hälsotillstånd och möjligheterna att orka arbeta. Vid vägledningsdiskussioner struktureras kundens livssituation, förväntningarna på arbetslivet, utbildningsbakgrunden och arbetserfarenheterna. Som stödåtgärder inom yrkesvals- och karriärplaneringsservicen kan olika utredningar användas, såsom lämplighetsbedömningar, sakkunnigutlåtanden och konsultering av sakkunniga, arbetsprövningar, utbildningsprövningar, kombinerade arbets- och utbildningsprövningar, orienteringsbesök vid läroanstalter och undersökningar av hälsotillståndet (läkarundersökningar och rehabiliteringsundersökningar).

Yrkesvals- och karriärplaneringsservicen står till förfogande för alla utan registrering som arbetssökande.

Utbildnings- och yrkesinformation

Utbildnings- och yrkesinformationen baserar sig på 9 § lagen om arbetskraftsservice. I utbildnings- och yrkesinformationstjänsten har samlats uppgifter om branscher och yr-

ken, utbildningsalternativ samt försörjningen under studietiden. Den personliga utbildningsrådgivningen utgår från kundens situation och behov och beaktar bl.a. tidigare utbildning, kompetens och önskemål. Syftet med utbildningsrådgivningen är att kunden efter rådgivningen skall ha tillräcklig vetskap för att kunna fatta beslut om sökande till utbildning eller utveckling i yrket.

Utbildnings- och yrkesinformation kan fås förutom genom personlig utbildningsrådgivning även genom deltagande i utbildningsinfogrupper eller genom självbetjäning. Utbildnings- och yrkesinformationstjänsten är en öppen serviceform.

Yrkesinriktad rehabilitering

Yrkesinriktad rehabilitering är ett överordnat begrepp till service och åtgärder som avses i 10 § lagen om Arbetskraftsservice eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den och som syftar till att främja handikappades lika möjligheter till utbildning och sysselsättning. Yrkesinriktad rehabilitering innefattar på bred front service som gäller yrkesvägledning, yrkesutbildning, rådgivning om placering i arbete och rehabiliteringsrådgivning samt stödåtgärder för placering i arbete. Syftet med den yrkesinriktade rehabiliteringen är att främja yrkesplaneringen för handikappade samt handikappades möjligheter att få arbete och fasta arbetsplatser.

Med handikappade enskilda kunder avses personer vilkas möjligheter att få ett lämpligt arbete, behålla arbetet eller avancera har minskat betydligt på grund av på tillbörligt sätt konstaterad skada, sjukdom eller handikapp. De vanligaste orsakerna till handikapp är i praktiken skador och sjukdomar i rörelseorganen, sjukdomar i andningsorganen, psykiska störningar, sjukdomar i nervsystemet och sinnen samt hudsjukdomar.

Inom den yrkesinriktade rehabiliteringen ordnas yrkesvägledning för handikappade enskilda kunder och tillhörande undersökningar som klarlägger hälsotillståndet och lämpligheten samt arbets- och utbildningsprövningar, rådgivning och handledning i anslutning till placering i arbete och utbildning,

utbildning som avses i lagen om Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt i 13 § lagen om Arbetskraftsservice avsedda stödåtgärder för placering i arbete.

Om stödåtgärder inom yrkesvägledningen och placeringen av handikappade i arbete bestäms särskilt i förordningen om förmåner i samband med Arbetskraftsservice (1253/1993). Sådana stödåtgärder är hälsoundersökningar och övriga undersökningar, undersökningar av Arbetskonditionen, sakkunnigutlåtanden och konsultering av sakkunniga, utbildningsprövningar samt kombinerade arbets- och utbildningsprövningar vid yrkesläroanstalter, arbetsprövningar på arbetsplatsen, arbetsprövnings- och arbetsförberedande åtgärder på Arbetskliniken samt orienteringsbesök vid yrkesläroanstalter.

Vid service för handikappade skall dessutom lagen om Rehabiliteringssamarbete (604/1991) iakttas.

2.1.3. Användning av sysselsättningslagen

Enligt de s.k. tågordningsbestämmelserna i 4 § lagen om Arbetskraftsservice och 16 § Sysselsättningslagen försöker man alltid i första hand med hjälp av Arbetskraftsservicen sysselsätta arbets sökande genom öppna arbetsplatser eller hänvisa till utbildning som främjar möjligheterna att få arbete. Om man inte lyckas sysselsätta en arbetslös genom Arbetskraftsservice eller effektiviserade åtgärder som hans eller hennes individuella situation kräver, kan Arbetskraftsbyrån i enlighet med Sysselsättningslagen och Sysselsättningsförordningen (1363/1997) bevilja arbetsgivaren sysselsättningsstöd eller sammansatt stöd för lönekostnaderna för en arbetslös.

Sysselsättningsstöd till arbetsgivare

Stödet kan beviljas för arbete som utförs inom ett anställningsförhållande, även för läroavtalsutbildning. Stöden beviljas inom gränserna för anslagen i statsbudgeten och beviljandet baserar sig på Arbetskraftspolitisk ändamålsenlighet och prövning; Arbetskraftsbyrån prövar med andra ord från fall till fall

när sysselsättningen av en arbetssökande kan främjas genom beviljande av sysselsättningsstöd eller sammansatt stöd. En förutsättning för beviljande av stöd är att en i lagen om arbetskraftsservice avsedd plan för arbetssökande har utarbetats tillsammans med den arbetssökande.

I enlighet med sysselsättningslagen sysselsätts med sysselsättningsstöd i första hand långtidsarbetslösa, ungdomar som är under 25 år, handikappade och andra arbetslösa som hotas av långtidsarbetslöshet eller utslagning på arbetsmarknaden. Stödtagare kan vara statliga ämbetsverk eller inrättningar, kommuner, kommunförbund (i dag samkommuner), företag eller andra arbetsgivare inom den privata sektorn, t.ex. föreningar, stiftelser eller hushåll. Statliga ämbetsverk och inrättningar anvisas stöd i form av anslag enligt 6 kap. sysselsättningsförordningen för lönekostnader och andra kostnader som föranleds av anordnande av arbete.

Om förutsättningar och begränsningar i fråga om beviljande av sysselsättningsstöd bestäms i sysselsättningsförordningen. Arbetsgivaren beviljas inte sysselsättningsstöd, om anställningsförhållandet har börjat innan beslut har fattats om beviljande av stöd. Stöd beviljas inte heller, om

- arbetsgivaren under de nio månaderna närmast innan ansökan inlämnades, av produktionsmässiga eller ekonomiska skäl har sagt upp eller permitterat arbetstagare i samma eller likadana uppgifter eller förkortat deras arbetstid
- anställning av en person som skall sysselsättas med sysselsättningsstöd skulle föranleda att andra arbetsgivare sägs upp eller permitteras eller att deras arbetsförhållanden eller förmåner försämras
- stödet skulle snedvrída konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster
- arbetsplatsen skulle besättas också utan stöd eller
- arbetsgivaren för samma tid för anställande av en person som skall sysselsättas eller för främjande av sysselsättningen får annat statligt stöd med undantag av utbildningsersättning som betalas till arbetsgivaren vid läroavtalsutbildning eller arbetsmarkandsstöd som betalas till arbetsgivaren.

Sysselsättningsstöd beviljas inte ett registrerat parti, dess kretsorganisation eller lokal-förening.

I sysselsättningsförordningen anges vissa specialvillkor för sysselsättningsstödet, i synnerhet för stöd som beviljas företag. För att företag skall beviljas sysselsättningsstöd förutsätts i regel att ett arbetsavtal som gäller tills vidare ingås med den som skall sysselsättas. Företag kan också beviljas stöd på basis av arbetsavtal för viss tid, om företaget ingår ett läroavtal med en arbetslös, ordnar ett förberedande arbetstillfälle som anknyter till servicehelheten för förbättrande av förutsättningarna för sysselsättande av en arbetslös som är svår att sysselsätta, anställer en långtidsarbetslös som ersättare för den som blir alterneringsledig, anställer en arbetslös för skogsförbättringsarbeten eller anställer en arbetslös med hjälp av sammansatt stöd.

Arbetskraftsbyrån prövar beloppet av sysselsättningsstöd från fall till fall. Minimalbeloppet motsvarar normalt sysselsättningsstöd, dvs. 19,85 euro per dag. Maximalt motsvarar stödet normalt sysselsättningsstöd förhöjt med 80 %, dvs. 35,72 euro per dag. För att normalt och förhöjt sysselsättningsstöd skall betalas till fullt belopp förutsätts att arbetstiden för den som sysselsätts är minst 85 % av den regelbundna arbetstiden i branschen.

Sysselsättningsstöd kan beviljas för högst tio månader i sänder. I statsbudgeten har sysselsättningsanslagen dimensionerats så att den genomsnittliga perioden med sysselsättningsstöd i praktiken är sex månader. Ett undantag utgörs av läroavtalen, där sysselsättningsstöd kan beviljas för hela avtalsperioden. Dessutom kan sysselsättningsstöd beviljas för högst 24 månader i sänder för att främja sysselsättningen av en handikappad person och för lönekostnader för arbetsplanerare. Med arbetsplanerare avses en person som en förening, en stiftelse, ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning eller en kommun har anställt för att planera och ordna lämpliga arbets- och utbildningsplatser samt andra sysselsättningsfrämjande åtgärder för arbetslösa.

Stöd betalas för de dagar för vilka arbetsgivaren är skyldig att betala lön, dock för högst fem dagar per vecka.

Sysselsättning med hjälp av sammansatt stöd

De grundläggande bestämmelserna om sammansatt stöd finns i 2 a kap. lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993). På sammansatt stöd tillämpas dessutom i princip bestämmelserna om sysselsättningsstöd.

Med hjälp av sammansatt stöd kan på basis av arbets- eller läroavtal sysselsättas en arbetssökande som fått arbetslöshetsdagpenning under maximitiden eller arbetsmarknadsstöd på basis av arbetslöshet för minst 500 dagar och som vid tidpunkten för sysselsättandet är berättigad till arbetsmarknadsstöd. Sammansatt stöd beviljas i första hand för främjande av sysselsättning av sådana mottagare av arbetsmarknadsstöd som inte alls eller bara sporadiskt har varit i arbete under tiden för sin 500 dagar långa arbetslöshet. Sammansatt stöd beviljas inte statliga ämbetsverk eller inrättningar. Sammansatt stöd kan beviljas till fullt belopp också för deltidsarbete.

Registrerade föreningar eller stiftelser, som inte har som mål att skaffa vinst eller utöka förmögenheten kan i stöd betalas ett belopp som motsvarar lönekostnaderna när någon sysselsätts med hjälp av sammansatt stöd. Som lönekostnader betraktas lönen till den sysselsatta före innehållning av den försäkrades lagstadgade avgifter och skatter och därutöver arbetsgivares lagstadgade socialskyddsavgift, arbetspensionsförsäkringspremie, olycksfallsförsäkringspremie och arbetslöshetsförsäkringspremie samt obligatoriska grupplivförsäkringspremie. Till andra arbetsgivare kan i form av stöd betalas högst ett belopp som motsvarar lönekostnaderna.

Sammansatt stöd kan beviljas för högst 24 månader i sänder för främjande av sysselsättningen av samma person. Stödet har graderats så att under det första året kan både sysselsättningsstöd och arbetsmarknadsstöd betalas till arbetsgivaren. Under det andra året kan arbetsmarknadsstöd betalas till arbetsgivaren.

Arbetskraftsbyrån prövar på arbetskraftspolitiska grunder från fall till fall beloppet av sysselsättningsstöd i det sammansatta stödet. Sysselsättningsstödet kan uppgå till högst beloppet av det normala sysselsättningsstöd

som nämns ovan. Inom det sammansatta stödet betalas arbetsmarknadsstödet till fullt belopp.

Av arbete som finansieras med sammansatt stöd kan hälften räknas in i arbetsvillkoret för arbetslöshetsdagpenning.

Regionala aspekter

I 19 § sysselsättningslagen förutsätts att den regionala balansen sköts så att arbetslösheten inte inom någon pendlingsregion väsentligt överskrider den genomsnittliga nivån i landet. I statsbudgeten har en arbetslöshetsgrad på 1,8 gånger angetts som överskridningskriterium. I syfte att förhindra att gränsen överskrids kan sysselsättning med hjälp av sysselsättningsstöd enligt motiveringen till statsbudgeten inledas när arbetslöshetsgraden är 1,6 gånger större än genomsnittsvärdet i landet.

Anordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

I 18 § sysselsättningslagen sägs att för en sådan arbetslös arbetssökande som är född 1942 eller därefter och som har fyllt 55 år och till vilken arbetslöshetsdagpenning har betalats för den i lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgade maximitiden, men som enligt de stadganden i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som gällde före den 1 januari 1997, har haft rätt till tilläggsdagar, tryggas möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering eller utbildning.

Om en sådan arbetslös person som avses ovan inte kan sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden och lämplig utbildning eller rehabilitering inte kan ordnas för honom, är den kommun som enligt 2 § lagen om hemkommun är personens hemkommun skyldig att på anvisning av Arbetskraftsmyndigheterna för personen i fråga ordna möjlighet till heltidsarbete för tio månader.

Sysselsättningsstöd för tryggande av arbetslösas försörjning

Till en arbetslös arbetssökande som ämnar bli företagare kan beviljas sysselsättningsstöd för tryggande av hans utkomst under den tid

som beräknas åtgå till att starta och stabilisera företagsverksamheten.

Om den som deltar i arbetslivsträning som beskrivs nedan under 2.1.4 får arbetslöshetsdagpenning som förmån inom utkomstskyddet för arbetslösa, kan Arbetskraftsbyrån under tiden för arbetslivsträningen bevilja sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen.

Sysselsättningsstöd avsedd för tryggande av arbetslösas försörjning kan betalas till samma person för högst tio månader i sänder.

I syfte att öka möjligheterna till deltidsarbete kan en arbetstagare som frivilligt övergår från heltidsarbete till deltidsarbete beviljas ersättning för inkomstbortfallet (deltidstillägg), om arbetsgivaren samtidigt förbinder sig att för motsvarande tid anställa en av Arbetskraftsbyrån anvisad person som är arbetslös arbetssökande vid byrån. Deltidstillägg kan beviljas samma person för högst tolv månader i sänder.

Användning av sysselsättningsanslag för investeringar och andra sysselsättningsfrämjande ändamål

Finansiering som beviljas för investeringar

Enligt 13 § 1 mom. sysselsättningslagen kan av sysselsättningsanslagen i statsbudgeten, i enlighet med motiveringen i statsbudgeten, anslag anvisas eller beviljas för projekt som gäller byggande, underhåll, grundförbättring, utvidgning och ändring av konstruktioner eller andra investeringar.

I statsbudgeten har i fråga om användningen av anslagen för investeringar i sysselsättningsfrämjande syfte (moment 34.06.64) konstaterats att anslaget får användas till delfinansiering av kommuners, samkommuners samt andra samfunds investeringar i sysselsättningsfrämjande syfte med vilka tillkomsten av nya jobb främjas och regionala sysselsättningsaspekter samtidigt beaktas. Anslaget enligt moment 34.06.77 (investeringsutgifter för tryggande av sysselsättningen) får användas till statliga investeringsobjekt samt till betalning av utgifter för sådana statliga anskaffningar som räknas som investeringar.

Bestämmelser om beviljande av investeringsunderstöd, tilldelning samt om syssel-

sättningsarbetsprogram finns i 2 kap. sysselsättningsförordningen.

I 14 § sysselsättningslagen anges maximibeloppet av investeringsunderstöd och maximibeloppet för statsunderstöd som anges för samma projekt. Sammanräknat med annat statsunderstöd som beviljas för samma ändamål får statsunderstöd för ett investeringsprojekt inte överstiga maximibeloppet för det statsunderstöd som angivits i specialstadganden eller specialbestämmelser som gäller ett dylikt statsunderstödsprojekt eller som annars fastställts för projektet. Statsunderstödet får dock ej överstiga 90 % av de godtagbara kostnaderna. Statsunderstöd som beviljats av sysselsättningsanslag beaktas som avdrag från statsunderstöd som betalas med stöd av specialstadganden.

För projekt som genomförs på de områden där arbetslösheten är svårast kan dessutom anvisas extra statsunderstöd till högst 20 % av de godtagbara kostnader som lagts till grund för statsunderstödet. Det sammanlagda beloppet av den statliga finansiering som kommer ett projekt till godo får inte heller då överstiga 90 % av de godtagbara kostnaderna. Extra statsunderstöd beaktas inte som avdrag från annat statsunderstöd som möjligen beviljas. Har angående statsunderstödet maximibelopp inte utfärdats särskilda stadganden eller bestämmelser, får det statsunderstöd som beviljas ur sysselsättningsanslag tillsammans med annat statsunderstöd inte överstiga 75 % av de kostnader för projektet som är godtagbara.

I 15 § sysselsättningslagen sägs att en förutsättning för användning av sysselsättningsanslag för projekt som gäller investering är att vid planeringen och genomförandet av statsunderstödsprojekt och i statsunderstödsverksamheten iakttas vad som möjligen särskilt stadgas eller bestäms om respektive projekt.

Övrigt främjande av sysselsättning

Det centrala insatsområdet för reformen av Arbetskraftspolitiken var att söka nya arbetsmöjligheter och aktiveringsåtgärder för arbetslösa som hotas att bli utslagna, i synnerhet mottagare av Arbetsmarknadsstöd som varit arbetslösa i minst 500 dagar. Med hjälp

av den tredje sektorn har man kunnat inleda projekt där det ordnas aktiveringsåtgärder för bl.a. långtidsarbetslösa som får arbetsmarknadsstöd.

I sysselsättningsförordningen finns bestämmelser om sysselsättningspolitiskt projektstöd, som kan beviljas kommuner, samkommuner och andra sammanslutningar samt stiftelser för främjande av sysselsättningen för projekt med vilkas hjälp ordnas nya möjligheter till arbete för arbetslösa arbetssökande och vidtas andra åtgärder som främjar deras möjligheter att få arbete. Dessutom kan projektstöd beviljas för andra regionala och lokala projekt som främjar sysselsättningen och utvecklandet av arbetskraften. Med hjälp av projektstödet har man kunnat börja organisera projekt. Projektstöd betalas för lönekostnader för personer som ansvarar för och leder projekten samt för andra förvaltningsutgifter. För de kostnader som föräns av åtgärder som vidtas av de arbetslösa som projektet gäller beviljas av sysselsättningsanslag och medel för arbetsmarknadsstöd i enlighet med projektets innehåll sysselsättningsstöd och sammansatt stöd, läroavtalsstöd och andra disponibla stöd samt ordnas finansiering av utbildning, rehabilitering och andra serviceformer ur respektive finansieringskällor.

Förordningen om stödjande av arbetslösas företagsamhet (1788/1995) trädde i kraft den 1 januari 1996. Dess bestämmelser överfördes till sysselsättningsförordningen vid ingången av 2002. Företagsamhetsunderstödet gör det möjligt att stöda arbete i föreningar, nyandelslag och sammanslutningar som baserar sig på de arbetslösas eget initiativ samt annan sysselsättningsfrämjande verksamhet samt anordnande av utbildning som stöder dessa. Företagsamhetsunderstöd kan beviljas för en sammanslutnings hyresutgifter för mötes- och arbetslokaler, för anordnande av utbildning, för kostnader för marknadsföring av de arbetslösas kunnande och arbetsprestationer och för lönekostnader för verksamhetsledaren. Stöd kan dessutom beviljas nyandelslag för anläggningskostnader som föregår registrering men inte för den egentliga affärsverksamheten.

Inom arbetskraftspolitiken har man dessutom under de senaste åren genomfört projekt

som syftar till att främja skötseln av sysselsättning som baserar sig på lokalt samarbete. De viktigaste är förfarandet med avsiktsförklaring, det tvååriga försök med samservice som inleddes mellan kommunerna, Folkpensionsanstalten och arbetsförvaltningen 2002 samt det riksomfattande försöket med lokala partnerskap för sysselsättning.

2.1.4. Åtgärder utan anställningsförhållande

Sysselsättningen av enskilda kunder kan stödjas genom åtgärder som ordnas på arbetsplatsen, men där personen inte står i anställningsförhållande till den som ordnar åtgärden. I syfte att orientera sig i arbetslivet samt främja möjligheterna att placeras i arbete och yrkesskickligheten kan en arbetslös arbetssökande delta i arbetspraktik eller arbetslivsträning. Som en stödåtgärd inom yrkesvägledningen eller främjandet av sysselsättningen av handikappade kan enskilda kunder delta i arbetsprövning.

Bestämmelser om arbetspraktik finns i lagen om arbetsmarknadsstöd. Bestämmelser om arbetslivsträning finns i lagen om arbetsmarknadsstöd, sysselsättningslagen och sysselsättningsförordningen. Bestämmelser om arbetsprövning finns i lagen om arbetsmarknadsstöd och lagen om arbetskraftservice. Arbetspraktiken är avsedd för unga arbetslösa som saknar yrkesutbildning och som är berättigade till arbetsmarknadsstöd. Arbetslivsträning kan ordnas om en arbetslös arbetssökande har fyllt 25 år eller har yrkesutbildning eller får arbetslöshetsdagpenning.

Innan arbetspraktiken, arbetslivsträningen eller arbetsprövningen inleds ingår arbetskraftsbyrån ett avtal med den som ordnar åtgärden och personen i fråga. Åtgärden kan anordnas av staten, kommuner, samkommuner, företag, föreningar eller andra sammanslutningar eller privata näringsidkare.

Det finns vissa begränsningar i fråga om anordnandet av platsen för arbetspraktik eller arbetslivsträning. Begränsningarna syftar till att trygga att syftet med åtgärden uppfylls, att trygga ställningen för arbetstagare som är anställda hos arbetsgivaren samt att förebygga att konkurrensen mellan företagen snedvrids. Arbetspraktik och arbetslivsträning genomförs alltid på en arbetsplats, dvs. det måste

finnas minst en arbetstagare i tjänste- eller anställningsförhållande på den arbetsplats där arbetspraktiken eller arbetslivsträningen ordnas. Arbetssökande kan inte heller anvisas till arbetspraktik eller arbetslivsträning i samma eller liknande uppgifter där arbetsgivaren under de nio månaderna före arbetspraktiken eller arbetslivsträningen av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker

- har sagt upp eller
- permitterat arbetstagare
- eller förkortat deras arbetstid.

Arbetslösa arbetssökande får inte heller placeras på en arbetsplats

- om arbetspraktiken eller arbetslivsträningen skulle föranleda att andra anställda sägs upp eller permitteras eller att deras anställningsvillkor försämrats eller

- om arbetspraktiken eller arbetslivsträningen skulle snedvrída konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare.

Försörjningen för dem som deltar i en åtgärd tryggas genom arbetsmarknadsstöd, arbetslöshetsdagpenning, sysselsättningsstöd eller särskild dagpenning för tryggnad av försörjningen. Till dem som deltar i en åtgärd betalas dessutom på vissa villkor ersättning för uppehälle. De som får sysselsättningsstöd och de som deltar i arbetsprövning beviljas ersättning för uppehälle enligt prövning.

2.2. Bedömning av nuläget

2.2.1. Lagstiftningens utveckling

Lagstiftningens struktur och utveckling

Gällande lag om utkomtskydd för arbetslösa (602/1984) utformades liksom sysselsättningslagen huvudsakligen i en situation med låg arbetslöshet vid mitten av 1980-talet och lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning på motsvarande sätt i slutet av 1980-talet. Lagen om arbetsmarknadsstöd och lagstiftningen om arbetskraftsservice utarbetades i sin tur vid en tidpunkt då man i snabb takt höll på att övergå från i det närmaste full sysselsättning till massarbetslöshet. Utöver förändringarna i sysselsättningsläget har också den interna förändringen på arbetsmarknaden varit betydande efter det att lagarna stiftades.

I de arbetskraftspolitiska riktlinjerna och utbudet av arbetskraftspolitiska metoder har företagits rikligt med ändringar efter det att lagarna stiftades. När befolkningens åldersstruktur har förändrats har tryggnaden av tillgången på arbetskraft blivit ett allt viktigare mål. I samband med grundreformen av arbetskraftspolitiken och den fortsatta reformen har man betonat betydelsen av enskilda kunders sökande efter arbete på egen hand och arbetskraftsservicens processliknande karaktär, varvid sambanden mellan och de gemensamma målen för arbetskraftsservicen och de arbetskraftspolitiska åtgärderna accentueras. I samband med produktifieringen av arbetskraftsservicen har man dessutom försökt systematisera och förtydliga den till serviceprodukter på ett sätt som är främmande för den gällande lagstiftningen om arbetskraftsservice. De ursprungligen centrala bestämmelserna om skyldighet att sysselsätta unga och långtidsarbetslösa i sysselsättningslagen har upphävts och betydelsen av sysselsättningsstöd enligt prövning och senare betydelsen av sammansatt stöd som en metod att sköta sysselsättningen har ökat.

Systemen för utkomtskydd under arbetslöshetstiden och systemen i anslutning till arbetskraftspolitiken utvecklades länge med en grundstruktur som självständiga, separata helheter. De olika arbetskraftspolitiska blocken (arbetskraftsservicen, de arbetskraftspolitiska åtgärderna, förmånerna) har likaså i hög grad utvecklats utgående från deras egna utgångspunkter. Regleringen av systemen inrymmer därför väsentliga strukturella skillnader som försvårar en övergripande granskning av det arbetskraftspolitiska systemet.

En medveten mera omfattande samordning av utkomtskyddet och de aktiva åtgärderna har eftersträvat först från och med mitten av 1990-talet, då beröringspunkterna mellan utkomtskyddet för arbetslösa och arbetskraftspolitiken, i synnerhet de arbetskraftspolitiska åtgärderna, accentuerats i den omvärld som massarbetslösheten åstadkommit. Utkomtskyddets täckning, sporrande effekt och riktlinjer som stöder egna insatser har accentuerats i samordningen av systemen under de senaste åren. I synnerhet tillämpningsområdet för arbetsmarknadsstödet har

upprepade gånger utvidgats till utkomstskydd under tiden för aktiva åtgärder samt som stöd för sysselsättningen. I samband med förändringarna har i lagen om arbetsmarknadsstöd tagits in bestämmelser som reglerar någon-ting annat än en utkomstförmån.

Uppdelningen av bestämmelserna i olika lagar och förordningar har baserat sig på en rätt konstlad indelning av servicehelheten i arbetskraftsservice och åtgärder för skötsel av sysselsättningen. Strukturen hos och innehållet i lagarna om servicen och åtgärderna har också påverkats av vilket slag av förmån den enskilda kunden varit berättigad till.

Med tanke på de riktlinjer som betonar egna insatser är det speciellt problematiskt att bestämmelserna om individens rättigheter och skyldigheter är utspridda i olika lagar. I synnerhet i bestämmelserna om förmåner är det dessutom ett betydande problem att förmånslagarna innehåller inbördes och korsvisa samt delvis kedjeformade författningshänvisningar som gör lagarna svårbegripliga.

Den lagstiftning som reglerar arbetskraftspolitiken har sålunda blivit osammanhängande, och målet för lagstiftningsarbetet beträffande tydlighet, genomskådlighet och förutsägbarhet har till stor del inte kunnat uppnås.

Författningsnivå

Grundlagens krav på författningsnivå och bestämmelsernas exakthet uppfylls till största delen i lagstiftningen. I de bemyndigande bestämmelserna i normer på lägre nivå förekommer dock brister bl.a. i fråga om de bemyndigande bestämmelsernas exakthet och noggranna avgränsning. I lagstiftningen finns dessutom "normluckor" i fråga om vissa centrala begrepp. I de gällande lagarna definieras inte t.ex. begreppen arbetslös eller arbetsför, utan tillämpningen av begreppen har baserat sig på administrativa anvisningar.

Speciellt problematiska med tanke på bedömningen beträffande författningsnivån är stöd och förmåner som är beroende av anslag i statsbudgeten och där beviljandet baserar sig på arbetskraftsmyndigheternas prövning av ändamålsenligheten. Stöd beviljas huvudsakligen arbetsgivare (sysselsättningsstöd för arbetsgivare), och förutsättningarna för bevil-

jandet bör alltså formellt inte betraktas som normer som fastställer grunderna för de arbetslösas rättigheter. Stöden och förmånerna är förenade med en stor mängd bestämmelser av teknisk natur, t.ex. om samordningen av dem med övriga stödsystem, liksom bestämmelser om förmåner med förhållandevis liten ekonomisk betydelse. Dessa aspekter talar för ett förfarande i stil med det nuvarande, där de i omfattande utsträckning regleras genom förordningar av statsrådet.

Det finns dock faktorer som förutsätter att bestämmelserna i större utsträckning än för närvarande tas in i lag. Beviljandet av sysselsättningsstöd har i själva verket ett direkt samband med en enskild arbetslös persons möjlighet att få arbete. Dagens situation är likaså otillfredsställande med tanke på systematiken i lagstiftningen: trots att de grundläggande bestämmelserna om stödsystemen på grundval av vederbörlig normgivningsrätt finns i en förordning, skall vissa omständigheter som gäller verkställigheten av systemet på grundval av grundlagen eller lagförbehåll i någon annan lag i vilket fall som helst regleras på lagnivå. Sådana är bl.a. återkrav av stöd som betalats utan grund, ränta och dröjsmålsränta som skall betalas på stöd som återkrävs samt sökande av ändring och angelägenheter i anslutning till garantier för god förvaltning.

Begreppet offentlig arbetskraftsservice

Offentlig arbetskraftsservice (Public Employment Service, PES) är ett internationellt etablerat begrepp, som används för både den organisation som svarar för verkställigheten av arbetskraftspolitiken och det serviceutbud som organisationen tillhandahåller. Begreppet har etablerats inom såväl Europeiska unionen som Internationella arbetsorganisationen ILO.

Den indelning som hittills använts i lagstiftningen i Finland avviker från den internationellt etablerade begreppsapparaten. I Finland har indelningen gällt å ena sidan arbetskraftsservice, som avser arbetsförmedling, arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, yrkesvägledning, yrkesinriktad rehabilitering samt utbildnings- och yrkesinformation, och å andra sidan från arbetskraftsservicen fristå-

ende åtgärder för skötseln av sysselsättningen. Indelningen torde ha grundat sig på skäl som snarare hänför sig till organisationen än en systematisk indelning.

Begreppsmässigt omfattar den servicehelhet som det allmänna tillhandahåller tre uppgiftsområden:

- 1) förmedling av information om arbetsplatser, arbetssökande och arbetsmarknaden,
- 2) förmedling av arbetsplatser och
- 3) åtgärder som främjar sysselsättningen av arbetskraften.

I alla länder i Västeuropa omfattar den offentliga arbetskraftsservicen åtminstone de två förstnämnda uppgiftsområdena. De olika länderna uppvisar variationer i fråga om i vilken omfattning serviceutbudet inbegriper sysselsättningsfrämjande utbildning och olika sysselsättningsrelaterade åtgärder. Oavsett de nationella skillnaderna används det vedertagna gemensamma begreppet offentlig arbetskraftsservice för denna servicehelhet.

2.2.2. Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Anskaffning av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Dagens arbetskraftspolitiska vuxenutbildning består av grundutbildning och omskolning för vuxna, vidareutbildning och fortbildning samt icke yrkesinriktad förberedande utbildning. Enligt gällande 1 § 3 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning kan såsom utbildning inte anskaffas gymnasieutbildning eller högskoleexamina. Som arbetskraftspolitisk vuxenutbildning har sålunda kunnat anskaffas examina på institutnivå samt yrkesinriktade grundexamina som avläggs som fristående examina, yrkesexamina och specialyrkesexamina.

Revideringen av utbildningssystemet har inneburit att examina på institutnivå huvudsakligen har slopats och ersatts med examina som avläggs vid yrkeshögskolor. Vid yrkeshögskolorna kan examina avläggas inom utbildningsområdena naturbruk, teknik och kommunikation, handel och administration, turism-, kosthålls- och ekonomibranschen, social- och hälsovårdsbranschen, kultur samt humanistiska och pedagogiska området. Alla

nämnda områden är betydande med tanke på en fungerande arbetsmarknad. Till följd av de förändrade kraven på kunskaper i arbetslivet ökar efterfrågan på personer med högskoleexamen på arbetsmarknaden. På grund av de strukturella förändringarna på arbetsmarknaden under de närmaste åren blir rörlighet i yrket nödvändig och föråldrade examina och kunskaper måste åjourföras så att de duger på arbetsmarknaden. Med tanke på detta har man under de senaste åren ordnat s.k. examensinriktad fortbildning som svarar på i synnerhet informationsindustrins behov av arbetskraft.

Enligt arbetsministeriets statistik (februari 2002) hade ca 23 700 arbetslösa arbetssökande examen på lägsta nivå inom den högre utbildningen. Den största gruppen var merkonomer (5 300 personer), tekniker (4 800 personer) och personer som fått utbildning inom hälso- och sjukvård (3 400 personer). Antalet arbetslösa arbetssökande som genomgått lägre utbildning på högre nivå uppgick till 10 200. Hit hör bl.a. yrkeshögskoleexamina samt lägre högskoleexamina. Siffrorna är tvärsnittsuppgifter. Under året är alltså betydligt fler personer inom de aktuella utbildningsgrupperna arbetslösa arbetssökande.

Utbildningsstöd

Äldre personer som blir arbetslösa saknar ofta yrkesutbildning eller också är utbildningen föråldrad eller riktas till ett område där det inte längre finns några arbetsplatser. Omskolning eller fortbildning behövs därför i synnerhet i situationer där en person har blivit arbetslös efter en lång karriär. Det avgångsbidragssystem som verkställs av utbildnings- och avgångsbidragsfonden har under de senaste åren utvecklats så att resurser har riktats till stödjande av aktiva åtgärder, bl.a. i form av vuxenutbildningstillägg till avgångsbidraget. Avgångs- och bidragsfondens verksamhet har i tilltagande grad tagit fasta på att stöda och utveckla frivillig vuxenutbildning bland löntagare i arbetslivet. I denna helhet har det avgångsbidrag och delvis också det vuxenutbildningstillägg som fonden beviljar blivit ett separat tilläggsstöd som beviljas överlappande med utkomst-

skyddet för arbetslösa eller utbildningsstödet eller utbildningsdagpenningen.

2.2.3. Avgiftsbelagd arbetsgivarservice

Med hjälp av avgiftsbelagd service som tillhandahålls på försök kan arbetskraftsmyndigheterna erbjuda arbetsgivarna övergripande service och på ett mångsidigt sätt svara på behovet av att rekrytera arbetskraft och erbjuda arbetssökande nya möjligheter att få arbete. Responsen på den avgiftsbelagda servicen har varit positiv. I praktiken har arbetsgivarna upplevt arbetskraftsbyrån som en tillförlitlig samarbetspartner. Också på det internationella planet har utvecklingen av den avgiftsbelagda servicen som en service som kompletterar det offentliga serviceutbudet i övrigt setts som ett viktigt led i utvecklingen av effektiv och mångsidig offentlig arbetskraftsservice.

Den offentliga arbetskraftsservicen är i princip avgiftsfri. Arbetsförmedlingsservicen är avgiftsfri för arbetsgivarna. Med tanke på genomskådligheten i den avgiftsbelagda arbetsgivarservicen är det motiverat att bestämmelser om servicen tas in i lag. Gränsdragningen mellan den avgiftsbelagda särskilda servicen och den avgiftsbelagda bas-servicen förutsätter också att bas-servicen inom arbetsförmedlingen regleras mera detaljerat i lag än för närvarande.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Mål och medel

3.1.1. Förtydligande av lagstiftningen

Propositionen syftar till att förtydliga lagstiftningen om verkställigheten av arbetskraftspolitiken, både strukturellt och uttrycksmässigt, och att så enhetligt som möjligt definiera de begrepp och termer som används i lagstiftningen. Särskilt beaktas grundlagens krav i fråga om författningsnivå och bemyndigande bestämmelser samt exakta och noggrant avgränsade bestämmelser.

I lagstiftningen förenhetligas den begreppsapparat som används i Finland så att den

motsvarar de internationella begreppen. Den nuvarande indelningen i arbetskraftsservice och åtgärder för skötseln av sysselsättningen slopas.

Det centrala målet med propositionen är att förtydliga den arbetskraftspolitiska lagstiftningen och dess struktur så att det bestäms enhetligt om den service som arbetskraftsmyndigheterna ordnar eller anskaffar samt om de ekonomiska förmånerna i anslutning till den. Serviceurvalet samt grunderna för individens rättigheter och skyldigheter skall huvudsakligen anges i en enda lag i stället för i tre lagar som i dag. Lagstiftningens struktur understryker de gemensamma arbetskraftspolitiska målen för den offentliga arbetskraftsservicen, arbetskraftsbyråns centrala position, kundens servicebehov som utgångspunkt för anordnandet av service samt servicens processliknande karaktär. Genom lagstiftningens struktur försöker man också tydligare än för närvarande betona arbetskraftsbyråns viktigaste verksamhetsblock, som är arbetsförmedling, förbättring av yrkesfärdigheterna med hjälp av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och stödjande av arbetslösa sysselsättning med hjälp av sysselsättningsstöd. Med tanke på en fungerande arbetsmarknad betonas den öppna arbetsmarknadens och arbetsförmedlingsservicens prioritet.

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om arbetskraftsbyråns fyra viktigaste uppgifter, dvs. uppgifter i anslutning till de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskyddet under arbetslöshetstiden. Förhållandet mellan bestämmelserna om utkomstskyddet under arbetslöshetstiden och bestämmelserna om arbetskraftspolitiska åtgärder omordnas till vissa delar i lagstiftningen. Målet är att det råder ett så tydligt förhållande som möjligt mellan i synnerhet bestämmelserna om förmåner som betalas i form av arbetsmarknadsstöd och bestämmelserna om offentlig arbetskraftsservice. Den proposition med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa som avlåtits separat har nära anknytning till detta mål.

Utöver de strukturella ändringarna preciseras ordalydelsen i enskilda bestämmelser. Målet är att också de bättre än för närvarande skall motsvara de centrala principerna inom

reformen av arbetskraftspolitiken, bl.a. genomskådligheten och balansen i fråga om kundernas rättigheter och skyldigheter. Ordalydelserna i bestämmelserna preciseras också genom att den på administrativa anvisningar baserade tolkningspraxis som styrt verkställigheten tas in i lagen i sådana fall av normluckor där det rör sig om begrepp som är centrala med tanke på individens rättigheter och skyldigheter.

3.1.2. Utveckling av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

I fråga om förfarandet för anskaffning av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning beaktas ovan beskrivna ändringar i utbildningssystemet. Samtidigt stärks studerandenas rättsskydd och förtydligas deras rättsliga ställning.

De ändringar som föreslås separat i systemet med utkomstskydd för arbetslösa syftar till att utveckla utkomstskyddet för arbetslösa och arbetskraftspolitiken i en riktning som stöder sysselsättning. Förslagen baserar sig på förslagen från den arbetsgrupp på trepartsbasis som tillsattes i enlighet med inkomstuppgörelsen 2000. Genom utvecklingen av utkomstskyddet för arbetslösa, arbetskraftspolitiken och arbetspensionerna försöker man utveckla systemet i en riktning som stöder fasta arbetsplatser, arbetsförmågan och sysselsättningen. De föreslagna ändringarna i systemet med utkomstskydd för arbetslösa beaktas också i bestämmelserna om studiesociala förmåner som betalas under tiden för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

3.2. De viktigaste förslagen

3.2.1. Förtydligande av lagstiftningen

Lagen om offentlig arbetskraftsservice ersätter lagen om arbetskraftsservice, lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och sysselsättningslagen. I lagen tas också in vissa bestämmelser som för närvarande finns i lagar som gäller arbetslöshetsförmånerna och som i sak har ett närmare samband med arbetskraftspolitiken än med utkomstskyddet för arbetslösa. Sådana bestämmelser är bl.a.

de bestämmelser i 2 kap. lagen om arbetsmarknadsstöd som definierar innehållet i de arbetskraftspolitiska åtgärderna, vissa bestämmelser om sammansatt stöd i 2 a kap. i nämnda lag, bestämmelser om anmälan som arbetslös arbets sökande och arbetsansökans giltighet samt gällande bestämmelser på huvudsakligen förordningsnivå om tillsättande av arbetskraftskommissioner, deras sammansättning, beslutanderätt och uppgifter. Om arbetskraftskommissionernas uppgifter i anslutning till enskilda personers rätt att få förmåner bestäms huvudsakligen i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

För att gällande lagar skall kunna ersättas med en enda enhetlig lag förutsätts nya slags strukturella och innehållsmässiga lösningar. Utgångspunkten för lagberedningen har varit att utforma en helhet som är så tydlig, konsekvent och begriplig som möjligt med tanke på verkställarna och arbetskraftsmyndigheternas kunder, i synnerhet kunderna vid arbetskraftsbyråerna, och som bättre än för närvarande beskriver de centrala arbetskraftspolitiska målen. Urvalet av arbetskraftspolitiska metoder är dock flergradig och i fråga om förmånerna delvis osammanhängande så att verkställighetsuppgifterna sköts av bl.a. Folkpensionsanstalterna och arbetslöshetskassorna. Lagstiftningshelheten blir därför ohjälpligen omfattande också i den reviderade formen. Den föreslagna lagen indelas i fyra olika avdelningar och 14 kapitler som följer:

I AVDELNINGEN ALMÄNNA BESTÄMMELSER

- 1 kap. Allmänna bestämmelser
- 2 kap. Principer inom offentlig arbetskraftsservice

II AVDELNINGEN ARBETSKRAFTSBYRÅNS SERVICE OCH SERVICEPROCESSEN

- 3 kap. Utgångspunkter för arbetskraftsbyråns service
- 4 kap. Arbetsförmedlingsservice
- 5 kap. Plan för arbets sökande
- 6 kap. Service för utveckling i yrket
- 7 kap. Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag
- 8 kap. Arbetsmarknadsåtgärder

III AVDELNINGEN ANDRA STÖD, UNDERSTÖD OCH FÖRMÅNER

9 kap. Utbildningsstöd

10 kap. Ersättning för kostnader för uppehälle

IV AVDELNINGEN VERKSTÄLLIGHET OCH SÖKANDE AV ÄNDRING SAMT IKRAFTTRÄDELSE- BESTÄMMELSER

11 kap. Samarbete i anslutning till verkställigheten

12 kap. Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner

13 kap. Sökande av ändring

14 kap. Ikraftträdande

Avsikten har varit att förtydliga strukturen genom att i första avdelningen samla definitioner och bestämmelser som är gemensamma för den offentliga arbetskraftsservicen. De två följande avdelningarna innehåller specialbestämmelser om olika serviceformer och slag av förmåner så, att i den andra avdelningen bestäms om servicehelheten vid arbetskraftsbyrån och i den tredje avdelningen om förmåner där Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna helt eller delvis svarar för verkställigheten. I 2 kap. samlas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter och i 3 kap. samlas bestämmelser om arbetskraftsbyråns tjänster. I de två sista avdelningarna bestäms om verkställighet, om samarbete som skall iakttas vid verkställigheten och om sökande av ändring.

Tack vare den föreslagna strukturen fungerar lagen bättre än den gällande lagstiftningen, därför att de rikliga inbördes och korsvisa hänvisningarna liksom hänvisningarna till annan lagstiftning huvudsakligen har kunnat slopas. Lagens inre struktur har också reviderats så att bestämmelser som i sak hör nära samman har samlats till helheter och omgrupperats på ett följdriktigt sätt. De enskilda bestämmelserna baserar sig till stor del på gällande lagstiftning, men långa och svårbegripliga bestämmelser har indelats i flera bestämmelser som gäller ett enda sakkomplex. En stor del av ordalydelsen i bestämmelserna har utgående från ovan nämnda mål reviderats

så att de bättre än för närvarande svarar mot de krav som dagens arbetsmarknad och den reviderade arbetskraftspolitiken ställer. I lagen har man likaså försökt beakta och förutse sådana förändringar i omvärlden som påverkar serviceutbudet, t.ex. internationaliseringen av arbetsmarknaden, samt utvecklingen av elektronisk service och elektronisk kommunikation.

3.2.2. Förslag som gäller arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Anskaffning av utbildning

Det föreslås att området för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning breddas så att det också skall vara möjligt att skaffa högskoleexamina (universitets- och högskoleexamina) och gymnasieutbildning. En allmän utgångspunkt för anskaffningarna är att de arbetssökande ofta saknar sådant kunskapsutbud där avsaknaden utgör ett hinder för att de skall placeras på arbetsmarknaden. Syftet med den föreslagna ändringen är att man genom arbetskraftspolitisk vuxenutbildning skall kunna skaffa utbildning som kompletterar tidigare utbildning och som syftar till att höja sådan utbildning på minst institutnivå som föräldrars på grund av det ändrade utbildningssystemet till yrkeshögskolenivå, slutföra högskolestudier som avbrutits eller komplettera den arbetssökandes nuvarande kunskaper med sådana högskolestudier som främjar hans eller hennes sysselsättningsmöjligheter. Gymnasieutbildning skaffas bara i undantagsfall, då avsaknaden av en prestation eller dålig studief framgång i de tidigare studierna uppenbarligen skulle utgöra ett hinder för fullgörandet av den egentliga yrkesutbildningen.

Utbildningsstöd

I propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa föreslås att systemet med utkomstskydd för arbetslösa förenklas så att det avgångsbidrag som Utbildnings- och avgångsbidragsfonden beviljar blir en del av systemet med utkomstskydd för arbetslösa genom att förhöjd förtjänst del betalas på den inkomstrelaterade dagpenningen

inom utkomstskyddet för arbetslösa. Rätt till förhöjd förtjänstdel har en person som har blivit uppsagd av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker eller av andra motsvarande orsaker som föranleds av den offentliga sektorns verksamhet. Förhöjd förtjänstdel skall betalas endast till personer som har en lång arbetshistoria på minst 20 år bakom sig och som innan de miste sitt arbete har varit medlem av en löntagarkassa minst fem år. Avsikten är att förhöjd förtjänstdel skall betalas bara en gång för en period på 130 dagar.

På motsvarande sätt fogas Utbildnings- och avgångsbidragsfondens vuxenutbildningstillägg till utbildningsstödet och utbildningsdagpenningen. Den förhöjda förtjänstdelen utgör 55 % av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. Ifall månadslönen är 90 gånger grunddelen skall förtjänstdelen vara 32,5 % i fråga om den del som överstiger denna gräns. Inom utbildningsstödet betalas den förhöjda förtjänstdelen till studerande som är berättigade till förtjänststöd oavsett utbildningens varaktighet och antalet dagar med förhöjd förtjänstdel som betalats i form av arbetslöshetsdagpenning.

I propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa föreslås dessutom, i synnerhet för att förbättra ställningen för dem som har tillfälligt heltidsarbete, att den jämka-de dagpenningen utvecklas så att dagpenning kan betalas i förskott i situationer där de löneuppgifter som behövs för att bestämma dagpenningen fortfarande fattas. De oskäligheter som berott på återkrav av arbetslöshetsdagpenning rättas på motsvarande sätt till genom att man avstår från att återkräva pension som beviljats retroaktivt till den del det är fråga om den del av pensionen som inte fås tillbaka direkt från pensionsanstalten. Det föreslås att ändringarna också skall gälla förfarandet för betalning av sänkt utbildningsskydd och återkrav av utbildningsstöd.

3.2.3. Permanentning av den avgiftsbelagda arbetsgivar servicen

Den avgiftsbelagda arbetsgivar service som utvecklats i försöken permanentas som ett led i arbetskraftsmyndigheternas serviceurval genom att servicebestämmelser som motsvarar gällande praxis tas in i lagen.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Propositionen har inte några nämnvärda verkningar för statens utgifter eller inkomster.

Bland de arbetslösa arbetssökande finns det utbildningsbehov som gäller de högre studier som föreslås i propositionen. I det inledande skedet uppskattas därför efterfrågan på utbildningen uppgå till ca 2 000—3 000 personer och i fortsättningen till ca 1 500—2 000 personer per år. Anskaffningar av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning görs inom gränserna för de anslag som upptagits för ändamålet i statsbudgeten. De föreslagna ändringarna i anskaffningsförfarandet har alltså inte några ekonomiska verkningar.

Inom den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen medför betalningen av förhöjd förtjänstdel merutgifter om sammanlagt 3,2 miljoner euro på årsbasis, om antalet studerande som är berättigade till förhöjd förtjänstdel och som får förtjänststöd beräknas uppgå till ca 2 200. Eftersom förhöjningen gäller förtjänstdelen ökar inte statsandelen, och den har därför inga verkningar för statens utgifter. I anslutning till arbetslöshetsdagpenning har de totala verkningarna av den förhöjda förtjänstdelen beskrivits i propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa, till vilken hänvisas i detta sammanhang. De övriga ändringarna i utbildningsstödet har inte några nämnvärda ekonomiska verkningar.

Utgångspunkten för propositionen är att den avgiftsbelagda servicen för arbetsgivar-kunder skall vara lönsam. I 4 § lagen om grunderna för avgifter till staten bestäms om prestationer som skall vara avgiftsbelagda. De avgiftsbelagda prestationerna indelas i offentligrättsliga prestationer och prestationer som prissätts på företagsekonomiska grunder. I egenskap av producent av avgiftsbelagd arbetsgivar service verkar arbetsförvaltningen i en konkurrenssituation tillsammans med privata personalserviceföretag inom branschen. Det här förutsätter att prestationerna har prissatts på företags-ekonomiska grunder och att verksamheten är lönsam så att den inbringar åtminstone en

ränta enligt det krav på avkastning som statskontoret fastställt för kapital som bundits vid verksamheten (4,9 % år 2002). Den totala omsättningen för personallösningarna uppgick till knappt 1,6 miljoner euro år 2001 och omsättningen för personaluthyrningen var på motsvarande sätt ca 6 miljoner euro. Personallösningarna inbringade ett överskott på 130 000 euro och personaluthyrningen ett överskott på 660 000 euro. Avsikten är inte att öka verksamheten i väsentlig grad under de närmaste åren.

4.2. Verknningar för medborgarna

Det beräknas att den förhöjda förtjänstdelen höjer utbildningsdagpenningen för dem som är berättigade till förhöjningen med i genomsnitt 5,5 euro per dag, dvs. med ca 118 euro per månad. Förhöjningen förbättrar i betydande grad de ekonomiska möjligheterna för dem som länge deltagit i arbetslivet att delta i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning i synnerhet då rätten till förhöjd förtjänstdel kvarstår under hela utbildningstiden. Systemet med avgångsbidrag har däremot också omfattat personer som omfattas av grundskyddet, medan den förhöjda förtjänstdelen bara beviljas dem som är berättigade till förtjänststöd.

Permanentning av den avgiftsbelagda särskilda servicen i enlighet med förslaget innebär etablering av ett allt effektivare och mångsidigare offentligt system för arbetsförmedling. Framgångsrika personallösningar i samband med arbetsgivarkundernas anskaffning av personal, omplaceringsträning i anslutning till minskning av personal samt den nytta som resurskartläggningarna medför för långsiktig personalplanering inom arbetsgemenskapen är sådan arbetskraftsservice som förebygger arbetslöshet och förbättrar möjligheterna att snabbt få arbetskraft. Genom personaluthyrning försöker man på motsvarande sätt förbättra ställningen också för sådana arbetssökande som är svåra att placera på arbetsmarknaden utan specialåtgärder. Personaluthyrning erbjuder för sin del möjlighet till tillfälliga arbeten och förbättrar på så sätt också möjligheterna att sysselsättas permanent.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Förtydligande av lagstiftningen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet. Till de delar som gäller förtydligandet av lagstiftningen har förslagen beretts i nära samarbete med det i inledningsavsnittet avsedda projekt som berett propositionen med förslag till lag om utkomtskydd för arbetslösa. Följande organisationer har deltagit i eller hörts i samband med beredningen: Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Servicearbetsgivarna rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf, Akava, Kommunala arbetsmarknadsverket, Finlands Kommunförbund, Företagarna i Finland rf, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, undervisningsministeriet, arbetskrafts- och näringscentralerna, Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf och Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö ry. Utöver ovan nämnda instanser har utlåtande om propositionen särskilt begärts av följande organisationer: handels- och industriministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbetskraftsbyråerna i Helsingfors, Esbo, Vanda, Åbo, Tammerfors, Uleåborg, Lahtis och Jyväskylä, Försäkringsinspektionen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, Arbetslöshetsnämnden, Försäkringsdomstolen, förvaltningsdomstolen i Helsingfors, Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Liitto ry, Finlands Yrkesstuderandes Centralförbund SAKKI rf samt arbetsförvaltningens personalorganisationer. Utlåtandena har beaktats vid den fortsatta beredningen av propositionen.

Propositionsutkastet har behandlats i den arbetspolitiska delegation som finns vid arbetsministeriet.

5.2. Förslag som gäller den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen

Som utgångspunkt för beredningen av utvidgningen av tillämpningsområdet för den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen stod ett betänkande (3:2002) av parlamentariska

vuxenutbildningskommittén. I betänkandet konstaterades att arbetsministeriet och undervisningsministeriet tillsammans utreder i vilken omfattning och enligt vilken uppgiftsfördelning arbetskraftspolitisk utbildning ordnas även på högre nivå. För utredningsarbetet tillsatte arbetsministeriet den 8 maj 2002 en arbetsgrupp, vars förslag ligger till grund för förslagen om utvidgning av tillämpningsområdet för den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen. Arbetsgruppen bestod av företrädare för arbetsministeriet, undervisningsministeriet, arbetskraftsavdelningarna vid arbetskrafts- och näringscentralerna samt Finlands Universitetsrektorers Råd och ARENE ry.

Beträffande bestämmelserna om förmånssystemen har beredningen utförts i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet. Förslagen gällande utbildningsstödet baserar sig på förslagen av den arbetsgrupp som social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 9 februari 2001. Arbetsgruppen tillsattes för att utreda behov och möjligheter att utveckla utkomstskyddet och arbetskraftspolitiken i en riktning som stöder sysselsättning. Arbetsgruppen bestod av företrädare för social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, arbetsministeriet och de centrala arbetsmarknadsorganisationerna. Arbetsgruppen för utkomstskyddet för arbetslösa 2001 överlämnade sin promemoria den 12 november 2001.

5.3. Avgiftsbelagd arbetsgivar-service

Arbetsministeriet tillsatte i mars 2000 Arbetsgivarprojektet för arbetsförmedling (nr 656/022/2000). Ett centralt mål för projektet var att göra upp en övergripande strategi för arbetsgivarserVICEN där förändringar i efterfrågan på arbetskraft och rekryterings-sätten beaktas samt de serviceönskemål som arbetsgivarerna framfört. Slutrapporten blev klar i slutet av 2000. Projektet beredde också preliminära förslag till författningar i syfte att utveckla den avgiftsbelagda arbetsgivarserVICEN för arbetsgivarkunder och effektivera arbetsförmedlingen.

Om det propositionsutkast gällande personallösningar och personaluthyrning som baserar sig på ovan nämnda material har sär-

skilda utlåtanden fått samt med de centrala arbetsmarknadsorganisationerna och ministerierna av konkurrensverket, Finlands Kommunförbund och Företagarna i Finland rf. Konkurrensverket konstaterade i fråga om personaluthyrningen inom arbetskraftsförvaltningen att personaluthyrningen inte får bilda en dominerade ställning på marknaden och att konkurrensneutraliteten med hänsyn till privat företagsverksamhet inte får snedvridas.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

6.1. Samband med andra propositioner

Bestämmelserna om utkomstskyddet under arbetslöshetstiden har nära beröringspunkter med den arbetskraftspolitiska lagstiftningen. Regeringen har avlåtit en separat proposition med förslag till lagar om utkomstskydd för arbetslösa och om ändring av lagar som har samband med den (RP 115/2002 rd). I denna proposition ingår rikligt med hänvisningar till nämnda lagstiftning.

Dessutom skall dataskyddet i anslutning till verkställigheten av arbetskraftspolitiken regleras i separata lagar. Regeringen har avlåtit en proposition med förslag till lagar om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning samt om ändring av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och om upphävande av vissa bestämmelser i lagen om arbetskraftsservice (RP 87/2002 rd).

Det föreslås att bestämmelserna om finansiering av studiesociala förmåner inom den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen och om skattefrihet för vissa förmåner överförs till vederbörande lagar. Under höstsessionen 2002 avlåter regeringen en proposition med förslag till lagar om finansiering av arbetslöshetsförmånerna och ändring av inkomstskattelagen, i vilka detta har beaktats.

Regeringen ämnar under höstsessionen avlåta en proposition med förslag till lag om ändring av utlänningslagen och till lagstiftning om fortsatt alterneringsledighet. Regeringen har redan avlåtit en proposition med förslag till lag om rehabiliteringsservice och

till vissa lagar (RP 164/2002 rd). Propositionerna kan ha beröringspunkter med de bestämmelser som föreslås i denna proposition.

Regeringen ämnar dessutom avlåta propositioner med förslag till lagstiftning som vissa direktiv förutsätter. Lagstiftning förutsätts med anledning av rådets direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (direktivet om likabehandling i arbetslivet) och rådets direktiv 2000/43/EG om genomförandet av principen

om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (rasismdirektivet). EU:s åtgärdshelhet mot diskriminering omfattar utöver ovan nämnda direktiv rådets beslut om inrättandet av ett handlingsprogram för gemenskapen om bekämpning av diskriminering för åren 2001-2006. Det är tänkbart att genomförandet av åtgärdshelheten också har verkningar för bestämmelserna om offentlig arbetskraftsservice.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lag om offentlig arbetskraftsservice

I AVDELNINGEN, ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1. kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Lagens syfte.* I paragrafen beskrivs syftet med offentlig arbetskraftsservice. I samband med reformen av arbetskraftspolitiken definierades främjandet av en fungerande arbetsmarknad som den centrala uppgiften för offentlig arbetskraftsservice, vilket beskrivs närmare i avsnittet Arbetskraftspolitiska riktlinjer för de närmaste åren (s. x-x) i allmänna motiveringen. Detta syfte preciserat med de mål för den offentliga arbetskraftsservicen som anges i 3 § inbegriper i sak syftena med lagen om arbetskraftsservice, lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och sysselsättningslagen. Syftena anges i 1 § i respektive lag.

2 §. *Offentlig arbetskraftsservice.* I 1 mom. definieras offentlig arbetskraftsservice. Bestämmelsen motsvarar den riktlinje för den offentliga arbetskraftsservicen centrala uppgifter som omfattats inom reformen av arbetskraftspolitiken.

På det internationella planet har begreppet offentlig arbetskraftsservice använts för att beskriva både det urval av arbetskraftspolitiska metoder som det allmänna tillhandahåller och det förvaltningsområde som ansvarar för verkställigheten. För tillhandahållarna av offentlig arbetskraftsservice används i denna lag, i enlighet med propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa, antingen begreppet arbetskraftsmyndighet eller verksamhetsenhetens namn (arbetskraftsbyrån, arbetskraft- och näringscentralen, arbetsministeriet). Med offentlig arbetskraftsservice avses en åtgärdshelhet

som ordnas eller skaffas av arbetskraftsmyndigheten och som består av arbetsförmedlingsservice, service för utveckling i yrket samt främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsstöd och av övriga stöd, understöd och förmåner. Service för utveckling i yrket är arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt yrkesvägledning (yrkesvals- och karriärplanering), utbildnings- och yrkesinformation samt yrkesinriktad rehabilitering. Till den offentliga arbetskraftsservicen hör också sådana kompletterande tjänster som ordnas med stöd av 3 kap. 1 § 2 och 3 mom.

De förmåner som regleras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har nära anknytning till den offentliga arbetskraftsservicen. I 2 mom. hänvisas till den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Bestämmelsen är av informativ natur, men är samtidigt en ”läsinstruktion”. Med hjälp av bestämmelsen kan upprepade definitionskedjor med hänvisningar till lagen om utkomstskydd för arbetslösa undvikas. När begreppen arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning används senare i lagen avses förmåner enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

3 §. *Målen för den offentliga arbetskraftsservicen.* I 1 § lagen om arbetskraftsservice sägs att för att arbetsmarknaden skall fungera bättre ordnar och utvecklar staten arbetskraftsservice som stöd för enskilda personers förkovran inom ett yrke och placering i arbete samt för trygghet av tillgången på arbetskraft för arbetsgivarna. Syftet med lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är att anskaffa utbildning för vuxenbefolkningen och att därigenom på arbetsmarknaden främja och upprätthålla balansen mellan efterfrågan och utbudet av arbetskraft samt bekämpa arbetslösheten och avhjälpa bristen på arbetskraft. På motsvarande sätt är syftet med sysselsättningslagen att ordna möjlighet till arbete för finska medborgare. Det föreslås att bestämmelserna sammanförs så att de beskriver de gemensamma målen för den offentliga arbetskraftsservicen som helhet. Or-

dalydelsen i bestämmelserna moderniseras bl.a. så att hänvisningarna till medborgarskap stryks. I 1 mom. föreslås bli bestämt att genom offentlig arbetskraftsservice främjas och upprätthålls balansen mellan efterfrågan och utbudet av arbetskraft på arbetsmarknaden, tryggas tillgången på arbetskraft, bekämpas arbetslöshet samt ordnas arbete för dem som söker arbete. Utformningen av bestämmelsen motsvarar den riktlinje som omfattats vid den fortsatta reformen av arbetskraftspolitiken.

Resultatstyrning har tillämpats inom arbetsförvaltningen sedan 1991. Årliga resultatmål överenskomms vid förhandlingar mellan arbetsministeriet samt arbetskrafts- och näringscentralen, som i sin tur för motsvarande förhandlingar med arbetskraftsbyråerna inom sitt område. Också vid arbetsministeriet förs årliga förhandlingar om resultatmålen. I 2 mom. föreslås en bestämmelse i enlighet med 29 § 1 mom. Sysselsättningsförordningen, vilket för närvarande gäller enbart sysselsättningsstöd. Bestämmelsen utvidgas sålunda till att gälla hela den offentliga arbetskraftsservice som arbetskraftsmyndigheten verkställer. När offentlig arbetskraftsservice tillhandahålls och utvecklas skall arbetskraftsmyndigheten beakta de arbetskraftspolitiska mål som årligen fastställs av arbetsministeriet. Innehållet i momentet motsvarar också riktlinjen för reformen av arbetskraftspolitiken, enligt vilken prioriteringarna skall ses över årligen inom ramen för de centralaste arbetskraftspolitiska målen.

4 §. *Växelverkan mellan arbetskraftspolitiken och den ekonomiska politiken.* I samband med reformen av arbetskraftspolitiken har växelverkan mellan arbetskraftspolitiken och den ekonomiska politiken betonats samt vikten av att ytterligare förstärka växelverkan. I syfte att framhäva betydelsen av inbördes samordning mellan politikområdena föreslås att bestämmelsen rubriceras växelverkan mellan arbetskraftspolitiken och den ekonomiska politiken. I 1—3 mom. föreslås bestämmelserna om sysselsättningsmålet och de åtgärder som behövs för det enligt 2 § sysselsättningslagen. Uttrycken i bestämmelserna har moderniserats.

Paragrafen, i synnerhet 3 mom., betonar utöver det uttryckliga sysselsättningsmålet

främjandet av vissa grundläggande fri- och rättigheter som mål för sysselsättnings- och den övriga samhällspolitiken som helhet.

Det föreslås att 25 § sysselsättningslagen överförs till 4 mom. Enligt bestämmelsen skall arbetskraftsmyndigheterna se till att det uppgörs förslag om hur andra statliga myndigheters mål och åtgärder skall samordnas för att tillgången på arbetskraft skall tryggas och arbetslöshet bekämpas samt full sysselsättning uppnås.

5 §. *Beaktande av sysselsättningsaspekter vid investeringar.* I 3 kap. sysselsättningslagen finns bestämmelser om beaktande av sysselsättningsaspekter (9—12 §) och om sysselsättningsanslag (13—15 §). Det föreslås att bestämmelserna om sysselsättningsaspekter sammanställs så att det i paragrafen i analogi med 9 § sysselsättningslagen bestäms att staten, kommunerna och samkommunerna skall tidsbestämma investeringarna så att de utjämnar konjunkturväxlingarna, samt i analogi med 12 § sysselsättningslagen att när lån, understöd eller räntestöd för investeringar beviljas av anslag i statsbudgeten skall sysselsättningsaspekterna och en balanserad regional utveckling beaktas.

I 10 § sysselsättningslagen sägs att statens ämbetsverk och inrättningar samt kommunerna och kommunalförbunden (i dag samkommunerna) skall, om inte annat följer av sådana internationella avtal om utrikeshandel som är bindande för Finland, vid sin upphandling beakta stadgandena i sysselsättningslagen. Efter det att lagen om offentlig upphandling (1505/1992) stiftades har möjligheterna att tillämpa paragrafen varit oklara, och i praktiken har den blivit "en död bokstav". I den nya lagen föreslås därför inte längre någon motsvarande bestämmelse.

Bestämmelsen om att staten och kommunerna i sin verksamhet skall beakta sysselsättningsaspekterna vid investeringar är inte uttömmande. Bestämmelsen i 18 § 2 mom. Finlands grundlag, vilket gäller främjande av sysselsättning och rätt till arbete, är enligt sin ordalydelse förpliktande för det allmänna, dvs. staten och kommunerna. Staten och kommunerna skall sålunda också i sin övriga verksamhet beakta sysselsättningsaspekterna och främja tillgodoseendet av de grundläggande

gande fri- och rättigheterna.

6 §. *Verkställighet av lagen.* I 1 mom. bestäms i analogi med ordalydelsen i 3 § 1 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning om arbetsministeriets administrativa ställning. I stället för "övervaka" föreskrivs dock att arbetsministeriet skall styra verkställigheten av lagen.

De lagstadgade verkställighetsuppgifterna inom den offentliga arbetskraftsservicen skall enligt 2 mom. skötas av arbetskraftsbyråerna samt arbetskrafts- och näringscentralerna. Om dessa bestäms närmare i lagen om arbetskrafts- och näringscentraler (23/1997) och i den förordning om arbetskrafts- och näringscentraler (93/1997) och den förordning om arbetskraftsbyråer (567/1997) som utfärdats med stöd av nämnda lag. De uppgifter som arbetskraftsmyndighet som föreskrivits för arbetskrafts- och näringscentralerna sköts i praktiken av deras arbetskraftsavdelningar. I lag eller genom förordning av statsrådet skall även andra instanser kunna föreskrivas verkställighetsuppgifter inom den offentliga arbetskraftsservicen. De viktigaste övriga aktörer som avses i denna proposition är Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna, som huvudsakligen svarar för beviljandet och betalningen av de ekonomiska förmåner som avses längre fram i III avdelningen.

Det informationssystem som arbetskraftsmyndigheterna upprätthåller intar en nyckelposition när den offentliga arbetskraftsservicen verkställs. Informationssystemet skall också lämpa sig för användning av kunderna själva. I 3 mom. föreslås en allmän bestämmelse om upprätthållande av och målen för informationssystemet, vilken motsvarar 5 § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice. För informativiteten i lagstiftningen hänvisas till den separata lagen om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning, i fråga om vilken regeringen har avlåtit en separat proposition (RP 87/2002 rd). Till den separata lagen överförs bestämmelserna om datasekretess i 6 kap. lagen om arbetskraftsservice samt bestämmelsen om straff för brott mot tystnadsplikten i 21 § 2 mom. Bestämmelserna har preciserats och delvis ändrats.

7 §. *Definitioner.* I paragrafen definieras de

centralaste begreppen i lagen. Definitionerna av ung person, långtidsarbetslös, handikappad, sysselsättningsanslag, sysselsättningsstöd och normalt sysselsättningsstöd motsvarar gällande praxis. Definitionen av långtidsarbetslös preciseras i analogi med tillämpningspraxisen så att vid bedömning av långtidsarbetslösheten för personer som varit arbetslösa i flera perioder skall förutom arbetslöshetens totala varaktighet också upprepade arbetslöshet beaktas. Också innehållet i de övriga begrepp som definieras i paragrafen motsvarar gällande lagstiftning och praxis. I den gällande lagstiftningen finns "normluckor", eftersom vissa centrala begrepp har definierats bara genom administrativa anvisningar. Sådana är definitionerna av arbetsförhet och arbetslös, som föreslås i 8 §. Också för dem gäller att inga ändringar föreslås i fråga om vedertagen praxis.

I paragrafen definieras också vissa allmänna begrepp: kund, arbetssökande och servicehelhet. Avsikten är att ersätta de upprepade långa definitioner i bestämmelserna som behövs för att ange tillämpningsområdet. Definitionen av enskilda kunder preciseras genom ett omnämmande av personer som söker eller får integrationsstöd enligt lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (493/1999).

Den arbetskraftspolitiska lagstiftningen har nära anknytningar till lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa och till vissa delar också till de arbetsrättsliga bestämmelserna. Detta har lett till att utöver den komplexa lagstiftningsstrukturen och upprepade hänvisningar innehåller de enskilda bestämmelserna långa definitionsdelar och definitionskedjor, som gör bestämmelserna svårsläsliga och svårförståeliga. I paragrafen definieras därför begrepp som upprepas i lagen, t.ex. sammansatt stöd, pendlingsregion och anställningsförhållande. Genom dem ersätts ovan nämnda interna hänvisningsbestämmelser och definitionskedjor. Bestämmelsen i 2 § 2 mom. har motsvarande betydelse. Om jämförande av tjänsteförhållande med anställningsförhållande bestäms i 2 mom., som motsvarar 1 kap. 5 § 2 mom. i den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

8 §. *Arbetslös arbetssökande.* I paragrafen definieras begreppet arbetslös arbetssökande.

Definitionen är av central betydelse med tanke på tillämpningen av lagen när sysselsättningsstöd enligt 7 kap. beviljas eller arbetsökande hänvisas till arbetsmarknadsåtgärder enligt 8 kap. (arbetspraktik och arbetslivsträning). Begreppet arbetsökande har definierats i analogi med nuläget i 7 § 1 mom. 3 punkten. Principerna i paragrafen motsvarar förutsättningarna enligt 16 § 1 mom. sysselsättningslagen, dock så att i fråga åldersgränserna har 1 mom. preciserats liksom 3 mom., som gäller att stå till arbetsmarknadens förfogande. Bestämmelserna i 2 och 4 mom. är nya.

Med arbetslös arbetsökande avses enligt 1 mom. i analogi med nuläget arbetsökande som fyllt 17 år och som är arbetsför, står till arbetsmarknadens förfogande och är arbetslös. Enligt 16 § 1 mom. Sysselsättningslagen främjas sysselsättningen av 17—64-åringar. Det föreslås att den övre åldersgränsen för enhetligas med bestämmelserna om utkomstskydd för arbetslösa så, att en person kan betraktas som arbetslös arbetsökande ända till slutet av den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år. I förslaget till ny lag om utkomstskydd för arbetslösa ingår åldersvillkoret i 3 kap. 1 §.

I det nya 2 mom. bestäms om arbetsförhet. För närvarande har arbetsförheten betydelse för en persons rättsliga ställning när bestämmelserna i sysselsättningslagen och sysselsättningsförordningen tillämpas, därför att i 16 § 1 mom. har som villkor för främjande av sysselsättningen av en arbetslös person uppställts bl.a. att han eller hon är arbetsför. Arbetsför definieras inte desto närmare i den gällande lagstiftningen, utan definitionen baserar sig på en administrativ anvisning. Definitionen av begreppet hänför sig till beviljandet av sysselsättningsstöd eller sammansatt stöd samt av arbetsmarknadsåtgärderna till arbetspraktik och arbetslivsträning. Definitionen av arbetsförhet hänför sig också till rätten till en plan för arbetsökande. Förvägran av andra tjänster, åtgärder eller förmåner med motiveringen att en enskild kund inte är arbetsför strider däremot mot lagen.

I enlighet med den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall en person alltid betraktas som arbetsför, om han eller hon inte konstaterats vara arbetsförmögen i

förmånssystemen. En person har konstaterats vara arbetsförmögen, om han eller hon får en lagstadgad förmån på grund av sin fulla arbetsförmåga, t.ex. dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/1963), invalidpension eller rehabiliteringsstöd. Som konstaterad arbetsförmåga betraktas också ett invaliditetsavgörande enligt sjukförsäkringslagen eller folkpensionslagen (347/1956), även om en förmån enligt nämnda lagar t.ex. på grund av någon begränsning i lagen inte betalas till personen.

Till skillnad från författningarna om förmånssystemen skall som arbetsföra enligt prövning också kunna betraktas mottagare av invaliditetsförmåner eller personer som konstaterats arbetsförmögna så som beskrivs ovan. Arbetsförheten bedöms då av Arbetskraftsbyrån. Bedömningen grundar sig på om man inom gränserna för den arbetsökandes faktiska arbetsförmåga på ett resultatrikt sätt kan främja hans eller hennes tillträde till i sista hand den fria arbetsmarknaden. Sålunda kan t.ex. sysselsättningen av en person som lämnat sin invalidpension vilande i dessa fall främjas med hjälp av sysselsättningsstöd. Arbetskraftsbyråns bedömning har betydelse endast om den tillhandahåller offentlig Arbetskraftsservice, och bedömningen påverkar inte personens rättigheter att få övriga förmåner.

Som arbetsförmögen betraktas dock inte personer som får pension med stöd av 22 § 2 mom. folkpensionslagen och inte heller personer vilkas invalidpension baserar sig utslutande på någon annan stats än Finlands lagstiftning. I nämnda paragraf i folkpensionslagen bestäms om arbetsförmögenhet i fråga om varaktigt blinda, personer som är oförmögna att röra sig och andra som till följd av sjukdom, lyte eller kroppsskada varaktigt är i sådant tillstånd av hjälplöshet att de inte kan komma till rätta utan någon annans hjälp.

I den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa har den gällande bestämmelsen om att en person skall stå till arbetsmarknadens förfogande uppdelats så att om hinder för att vara på arbetsmarknaden föreskrivs i 2 kap. 3 § och om att en person står utanför arbetsmarknaden till följd av att han eller hon vägrat ta emot arbete eller utbildning eller läm-

nat arbetet eller utbildningen i 8 §. Det föreslås att definitionen av att stå till arbetsmarknadens förfogande förenhetligas med lagen om utkomstskydd för arbetslösa och tas in i 3 mom. I analogi med praxisen för tillämpningen förtydligas momentet genom 4 punkten, enligt vilken den som studerar på heltid inte anses stå till arbetsmarknadens förfogande på det sätt som avses i lagen. Avsikten är att studier på heltid skall tolkas i enlighet med 2 kap. 6 och 7 § i den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Med arbetslös avses enligt 4 mom. en arbetssökande som inte står i anställningsförhållande. Som arbetslös betraktas dessutom den som står i anställningsförhållande men som är permitterad på heltid eller vars regelbundna arbetstid per vecka eller per dag har förkortats eller som deltidsarbetar så att arbetstiden per vecka är under fyra timmar och som inte är sysselsatt i företagsverksamhet i huvudsyssla eller på motsvarande sätt i eget arbete. Momentet är nytt på nivån för lag, men motsvarar den tillämpningspraxis som baserar sig på administrativa anvisningar.

2 kap. **Principer inom offentlig arbetskraftsservice**

En central utgångspunkt för revideringen av den arbetskraftspolitiska lagstiftningen har varit att samla bestämmelserna om individens rättigheter och skyldigheter i en enda lag, i synnerhet bestämmelserna om grunderna för dessa. I det föreslagna 2 kap. ingår de centrala principerna för hela den offentliga arbetskraftsservicen, i huvudsak i motsvarighet till nuläget. Kapitlet har delvis informativ karaktär, därför att där ingår vissa grundläggande fri- och rättigheter vilka enligt grundlagen eller någon annan lag också annars skall främjas inom den offentliga arbetskraftsservicen. Sådana är t.ex. bestämmelser i anslutning till främjandet av jämställdheten mellan könen och de språkliga rättigheterna, i vilka i fråga om författningsnivå har beaktats det krav på reglering genom lag som anges i grundlagen. I kapitlet har dessutom vissa sådana centrala principer utvidgats till att gälla hela den offentliga arbetskraftsservicen

om vilka för närvarande bestäms bara inom några delområden av den offentliga arbetskraftsservicen. Sådana bestämmelser är t.ex. 1 § 2 mom. som gäller prognostisering, som för närvarande huvudsakligen bara gäller arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt det krav på jämlikhet som för närvarande begränsats enbart till arbetsförmedling.

Bestämmelser som anger rättigheterna och skyldigheterna för arbetskraftsbyråns kunder föreslås huvudsakligen i 3 kap., som närmast gäller service för enskilda kunder. Avsikten är att bestämmelser om arbetsgivarens rättsliga ställning på motsvarande sätt skall tas in i 4 kap., eftersom arbetsgivarens rättigheter och skyldigheter karaktäriseras av att de hänför sig till arbetsförmedlingsservicen.

1 §. *Servicebehov och prognostisering.* Arbetsgivarkundernas och de enskilda kundernas servicebehov och situation står som grund för den offentliga arbetskraftsservicens verksamhet och utvecklingen av den. Det här framgår bl.a. av 4 § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice och 4 § 1 mom. förordningen om arbetskraftsservice. I 1 § föreslås en allmän bestämmelse om att offentlig arbetskraftsservice skall tillhandahållas och utvecklas enligt kundernas servicebehov och situation. Om bedömning av servicebehovet i fråga om arbetskraftsbyråns service bestäms i 3 kap. 2 § 1 mom.

I paragrafen föreslås dessutom ett 2 mom. som gäller klarläggning och prognostisering av förändringar i näringsstrukturen, behovet av arbetskraft och krav på arbetskraftens kunnande. Utöver planeringen och prognostiseringen vid arbetsministeriet utreder och prognostiserar arbetskrafts- och näringscentralerna samt arbetskraftsbyråerna behovet av arbetskraft och framtida krav på kunnande inom sitt område. Målet är att tillhandahålla och utveckla service enligt kundernas behov. En nyckelposition i insamlingen av information intar besök av sakkunniga hos arbetsgivarna samt övriga prognostiseringsbesök, genom vilka nämnda behov klarläggs i detalj. Prognosuppgifterna används som grund för regionala strategier, resultatstyrning och årliga verksamhetsplaner. Vid den praktiska verkställigheten används prognosuppgifterna bl.a. vid beslut om anskaffning av arbetslivsorienterad arbetskraftspolitisk

vuxenutbildning samt i samband med initiativ till utveckling av annan utbildning. Uppgifter som gäller förändringar i teknologin vid tillväxtföretagen i regionen och andra nya krav på kunskaper är av central betydelse för arbetskraftsbyråns rekryteringstjänster.

2 §. *Ordning för verkställighet och användning av sysselsättningsanslag.* Strävan bör vara att genom metoder inom den offentliga arbetskraftsservicen sysselsätta arbetslösa på den öppna arbetsmarknaden antingen direkt eller genom att vägleda dem till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller frivilliga studier. I andra hand kan sysselsättningen av arbetslösa arbetssökande stödjas med hjälp av sysselsättningsanslag. Sysselsättningen främjas och stöds genom att man först klarlägger en enskild kunds möjligheter att få arbete inom sin pendlingsregion. De allmänna principerna konstateras i 1 och 2 mom., vilka i sak motsvarar 4 § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice och den "tågordning" som konstateras i 16 § 1 och 2 mom. sysselsättningslagen. I fråga om serviceprocessen för enskilda kunder anges verkställighetsordningen i 3 kap. 3 §.

I 1 kap. 7 § 1 mom. 8 punkten föreslås en definition av sysselsättningsanslag. I 3 mom. bestäms närmare om ändamålet för sysselsättningsanslagen. Momentet motsvarar 13 § 1 mom. sysselsättningslagen. Uttryckssättet har ändrats och bestämmelsen har preciserats genom ett omnämnande av stiftelserna som instanser som kan beviljas anslag.

3 §. *Jämlikhet och icke-diskriminering.* I paragrafen föreslås en allmän bestämmelse om att kunderna skall bemötas jämlikt och opartiskt samt en särskild bestämmelse om arbetstvisters inverkan på den offentliga arbetskraftsservicen.

Kravet på jämlikt och opartiskt bemötande i 1 mom. och kravet på opartiskhet under arbetstvister i 2 mom. motsvarar 6 § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice, vilket för närvarande gäller enbart arbetsförmedling. På samma sätt som för närvarande avses med arbetstvist förutom strejk, lockout och blockad även andra tänkbara meningskiljaktigheter på arbetsplatsen, t.ex. tvister om tillämpliga arbetsvillkor eller omständigheter som hänför sig till arbetarskyddet. Om verkningarna av arbetsgivarens uppenbara

och konstaterade försummelse på hans eller hennes rätt att få offentlig arbetskraftsservice föreslås bli bestämt i 4 kap. 7 §.

Enligt lagen om arbetskraftsservice skall arbetskraftsmyndigheten informera enskilda kunder om en arbetstvist. Eftersom information om arbetstvister inte kan ges t.ex. när arbetsgivaren och en enskild kund har direkt kontakt med varandra, begränsas arbetskraftsmyndighetens informationsplikt till att gälla personlig service. En arbetslös arbetssökande skall då senast i samband med arbetserbjudande informeras om sin möjlighet att vägra ta emot ett arbete utan att gå miste om sin rätt till arbetslöshetsförmån om det är fråga om ett arbete som berörs av strejk, lockout eller blockad. En bestämmelse om detta finns i 2 kap. 12 § 1 mom. i den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4 §. *Främjande av jämställdheten mellan könen.* Bestämmelser om främjande av jämställdheten mellan könen inom arbetskraftsservicen finns i 3 § 4 mom. lagen om arbetskraftsservice och i 5 § förordningen om arbetskraftsservice. Det föreslås att bestämmelser som motsvarar nämnda lagrum tas in i den nya lagen, så att 2 mom. kompletteras med ett omnämnande av skyldighet att främja jämställdheten inom utbildning och undervisning. Den sista meningen uttrycker principerna enligt 5 § lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986). Skyldigheten att främja jämställdheten vid anskaffning och ordnande av utbildning hänför sig i praktiken till anskaffning av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt ordnande av arbetssökningsträning.

Utgångspunkten är att myndigheterna ovillkorligen skall främja tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna. I 1 mom. bestäms dock om situationer där den offentliga arbetskraftsservicen bara indirekt kan främja jämställdheten genom att försöka påverka kunderna och andra aktörer på arbetsmarknaden. I 2 mom. är det på motsvarande sätt fråga om att verkställa offentlig arbetskraftsservice med arbetskraftsmyndighetens egna åtgärder. Skyldigheten att främja jämställdheten är då ovillkorlig och har i propositionen uttrycks med "skall främjas".

5 §. *Avgiftsfrihet.* Bestämmelsen motsvarar

i sak 15 § lagen om arbetskraftsservice. Bestämmelser om särskilda förbud mot avgifter för arbetsförmedling, vilka också gäller privat arbetskraftsservice, föreslås i 4 kap. 2 §. Bestämmelser om avgiftsbelagd särskild service för arbetsgivarkunder föreslås i 6 §. Bemyndigandet att utfärda förordning utvidgas så att genom förordning som arbetsministeriet utfärdar med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) skall utfärdas närmare bestämmelser om avgiftsbelagdheden i fråga om nämnda särskilda service för arbetsgivare.

6 §. *Språk som skall användas.* Det föreslås att de nuvarande allmänna bestämmelserna på förordningsnivå om de språkliga rättigheterna för arbetskraftsmyndigheternas kunder liksom om beaktandet av dessa rättigheter vid information om offentlig arbetskraftsservice skall tas in i lagen. Den föreslagna paragrafen motsvarar 6 § förordningen om arbetskraftsservice.

Det materiella innehållet i bestämmelserna bestäms också inom den offentliga arbetskraftsservicen enligt lagstiftningen om språkliga rättigheter. Regeringen har avlåtet en proposition med förslag till ny språklag och lagstiftning som har samband med den (RP 92/2002 rd). I propositionen föreslås att det stiftas en ny språklag och annan lagstiftning i anslutning till den. Enligt propositionen är språklagen en allmän lag om Finlands nationalspråk, finska och svenska. I lagen hänvisas till lagstiftningen om andra språk samt till speciallagstiftning som innehåller språkbestämmelser.

Enligt regeringspropositionen har den nya språklagen ett vidsträckt tillämpningsområde och är förpliktande inte bara för de myndigheter som definieras i lagen utan även för statliga ämbetsverk och på vissa villkor också för sådana serviceproducerande bolag där staten eller kommunerna har bestämmande inflytande. I fråga om tillhandahållande av service gäller lagen även andra än myndigheter, som på uppdrag av en myndighet tillhandahåller service för allmänheten samt dem som tilldelas offentliga förvaltningsuppgifter av en myndighet. Enligt lagen påverkas inte människornas språkliga rättigheter av att myndigheternas uppgifter sköts genom att tjänsterna köps från den privata sektorn.

II AVDELNINGEN. ARBETSKRAFTS- BYRÅNS SERVICE OCH SERVICEPROCESSEN

3 kap. Utgångspunkter för arbets- kraftsbyråns service

I kapitlet har samlats de viktigaste serviceprinciperna för arbetskraftsbyråerna, av vilka uppdelningen av servicen i dels självbetjäning och personlig service, samt service som ordnas med stöd av bestämmelserna och service som kompletterar denna service har beskrivits i 1 och 2 §. Bestämmelserna motsvarar i sak gällande praxis, dock så att betydelsen av bedömningen av kundernas servicebehov har framhävts. I 3 och 4 § beskrivs serviceprocessen och arbetskraftsbyråns skyldighet att tillhandahålla effektiverande service, om inte självbetjäningen och informations servicen är tillräckliga med beaktande av kundens servicebehov eller inte leder till att en arbetsplats besätts eller att en enskild kund får arbete. I 5—9 § bestäms om vissa frågor som hänför sig till grunderna för enskilda kunders rättigheter och skyldigheter och i 10 § om arbetsgivarens skyldighet att anmäla arbetsplatser.

1 §. *Anordnande och anskaffning av arbetskraftsbyråns service.* I lagen om arbetskraftsservice finns inte något uttryckligt omnämmande av tillhandahållande av service i form av självbetjäning och personlig service.

I 5 § lagen om arbetskraftsservice nämns att arbetskraftsmyndigheten skall ha ett datasystem, som lämpar sig för användning av kunderna själva och innehåller uppgifter om lediga arbetsplatser, om utbildningsmöjligheter och om de enskilda kunderna. I 4 § förordningen om arbetskraftsservice konstateras att när service tillhandahålls skall kundens servicebehov beaktas genom att han eller hon först erbjuds möjligheter att använda informations service och genom att han eller hon ges stöd till att själv använda servicen. Om användningen av servicen på detta sätt inte är ändamålsenligt eller inte leder till att målet nås, skall arbetskraftsbyrån enligt 4 § 2 mom. tillsammans med kunden planera och ordna systematiskt effektiverad arbetskraftsservice. Det föreslås att bestämmelserna tas in i lagen om offentlig arbets-

kraftsservice.

Service som lämpligen kan användas av kunderna själva har utvecklats kraftigt sedan de första åren av 1990-talet. De elektroniska kundtjänsterna har förbättrat tillgången till Arbetskraftsbyråernas service och de erbjuder kunderna möjlighet att anlita många tjänster oberoende av Arbetskraftsbyråns öppettider. Service som lämpar sig för att användas av kunderna själva har också frigjort Arbetskraftsbyråernas kundservicepersonal så att de kan tillhandahålla personlig rådgivning och handledning för kunder vilkas servicebehov förutsätter personlig och individuellt skräddarsydd service. Den elektroniska nätservicen för enskilda kunder har varit i bruk sedan 2001 och den elektroniska nätservicen för arbetsgivarkunder sedan 2002. Information om arbetsmarknaden förmedlas både genom informationsmaterial och elektronisk service som lämpar sig för att användas av kunderna själva och i form av personlig rådgivning. Arbetskraftsbyråerna stöder enskilda kunder i att söka arbete på egen hand och att placeras i arbete genom rådgivnings- och vägledningsservice samt genom att via Internet och andra elektroniska tjänster erbjuda service som kunderna kan använda själva. Arbetsgivarna erbjuds personlig rekryteringsrådgivning och förmedling av arbetskraft samt möjlighet att skaffa arbetskraft också med hjälp av service som de kan använda på egen hand och med hjälp av elektronisk kommunikation. Självbetjäning för enskilda kunder är bl.a. sökning av uppgifter om arbetsplatser och utbildning på Arbetsförvaltningens webbsidor och via självbetjäningsterminalerna på Arbetskraftsbyråerna, registrering av en egen arbetssökarpresentation för arbetsgivarna via den elektroniska nätservicen samt läsning av arbetsplatsinformationen på text-TV. Till stöd för den service som de enskilda kunderna använder självständigt finns också Arbetsförvaltningens riksomfattande telefontjänst, som ger information om lediga arbetsplatser och utbildningsmöjligheter samt stöd för användningen av nättjänsterna. I den plan för arbetssökande som föreslås i 5 kap. kommer man med den arbetslösa arbetssökande överens om användningen av självbetjäning och service som han eller hon kan använda på egen hand.

Om självbetjäningen eller den service som kunden kan använda på egen hand inte leder till att han eller hon finner någon arbets- eller utbildningsmöjlighet, tillhandahåller Arbetskraftsbyrån i enlighet med kundens servicebehov specificerad och individuell väglednings- och rådgivningsservice. Personlig service baserar sig alltid på växelverkan, bedömning av kundens servicebehov och situation och prövning av specificerade servicealternativ. Personlig service är bl.a. personliga arbets- och utbildningserbjudanden, rådgivning och handledning när en person söker sig till utbildning, kompetenskartläggning och utarbetande av en plan för arbetssökande.

Arbetsgivarens självbetjäning består av bl.a. sökning av information om sysselsättning och arbetsmarknaden och anmälan om lediga arbetsplatser på Arbetsförvaltningens webbsidor, nätservice som baserar sig på kontaktidentifikationer, sökning av arbetssökande bland arbetssökarpresentationerna på Arbetsförvaltningens webbplats och en riksomfattande telefontjänst dit arbetsgivaren kan anmäla lediga arbetsplatser och få stöd i användningen av nättjänsterna. Man kommer överens med arbetsgivaren om användningen av lämpliga former av Arbetskraftsservice och arbetsgivaren erbjuds enligt behov skräddarsydd service för anskaffning av arbetskraft eller service för personalutveckling. Personlig service för arbetsgivarna är rådgivning gällande tillgången på och anskaffning av arbetskraft samt sökning och presentation av kandidater.

Bestämmelsen i 2 mom. gällande anordnande av kompletterande service motsvarar i sak 3 § 2 mom. lagen om Arbetskraftsservice. Förändringarna på arbetsmarknaden och kundernas föränderliga behov förutsätter att Arbetskraftsbyråerna är smidiga och reagerar snabbt när det gäller att utveckla och tillhandahålla service. Arbetskraftsbyråernas service kan stödas och kompletteras med service som ordnats i enlighet med kundernas servicebehov. Kompletterande service är bl.a. rekryteringskampanjer, arbetssöknings- och annan gruppsservice samt kartläggningar av yrkesskickligheten.

I 3 mom. föreslås bli bestämt om köp av tjänster. Bestämmelsen motsvarar i sak 3 § 3 mom. lagen om Arbetskraftsservice. Arbets-

kraftsbyrån skall kunna köpa service eller ordna eller köpa service tillsammans med andra aktörer, förutsatt att det är ekonomiskt fördelaktigt samt ändamålsenligt med tanke på Arbetskraftsbyråns arbete och målen för den offentliga Arbetskraftsservicen. I samband med den fortsatta reformen av Arbetskraftspolitiken rekommenderades att anskaffningen av Arbetskraftsservice utökas. Genom anskaffning av service kan Arbetskraftsbyråerna frigöra resurser inom kundservicepersonalen för att sköta Arbetskraftsbyråernas centrala uppgiftsområden och för att betjäna sådana kunder som särskilt drar nytta av personlig service vid Arbetskraftsbyråns. Sedan 2002 har Arbetskraftsbyråerna i form av kompletterande tjänster kunnat skaffa t.ex. service i anslutning till det s.k. jobbsökarförsöket. Som ett exempel på service som ordnas tillsammans med andra aktörer kan nämnas det samarbete som likaså 2002 inleddes med Folkpensionsanstalterna och kommunerna i samservice-ställena. På det sätt som beskrivs nedan i 6 kap. kan Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning fortfarande skaffas som gemensam anskaffning med företag.

2 §. *Bedömning av behovet av service och tillhandahållande av service.* Innehållet i 1 mom. motsvarar huvudsakligen de principer som nämns i gällande 4 § lagen om Arbetskraftsservice och i 1 och 4 § förordningen om Arbetskraftsservice och enligt vilka kundens servicebehov står som utgångspunkt för tillhandahållandet av service. Enligt 4 § lagen om Arbetskraftsservice baserar servicen sig på kundernas behov och fria val, och de främjar enskilda personers möjligheter att få arbete och kvarstå på den fria arbetsmarknaden samt arbetsgivarens möjligheter att få Arbetskraft och utvecklingen av personalen.

De ständiga förändringarna i arbetslivet innebär att etablerade yrkesstrukturer bryts och bestående karriärer blir instabila i och med att produktionen blir flexibel. Den strukturella arbetslösheten ökade till följd av den ekonomiska depressionen. Också kraven på yrkesskicklighet och kunnande i arbetslivet förändras ständigt. Problemen och servicebehovet för Arbetskraftsbyråernas kunder har också förändrats. Vid Arbetskraftsbyråerna har det samtidigt blivit allt viktigare att finna

sådana kanaler och tjänster för de enskilda kunderna som främjar deras möjligheter att få arbete samt att hjälpa dem uppfatta sina kompetens- och utvecklingsbehov. Inom Arbetsgivarservicen har snabba och smidiga rekryteringstjänster accentuerats, individuellt skräddarsydd service för anskaffning av Arbetskraft samt tillhandahållande av yrkesutbildning utgående från arbetslivets och företagens behov. Det blir allt viktigare att Arbetskraftsbyrån beaktar kundernas förväntningar på servicen när den erbjuder och ordnar Arbetskraftsservice. Genom att bedöma behovet av service får man information om hur kundernas behov inriktas på olika former av service på Arbetskraftsbyrå-, region- och riksnivå. På så sätt fås ytterligare information för allokering av resurserna och stödsanalyser i anslutning till resultatstyrningen och skapas förutsättningar för en regionalisering av strategin för Arbetsförvaltningen.

Kundens deltagande i definitionen av sitt behov av service är en oundgänglig förutsättning för att den service som Arbetskraftsbyrån tillhandahåller skall leda till önskat resultat eller önskad lösning. Servicebehovet bedöms tillsammans med kunden, och efter bedömningen kommer man överens om den service som skall tillhandahållas. För bedömningen av enskilda kunders servicebehov förutsätts ofta personliga diskussioner mellan Arbetskraftsbyrån och kunden samt tillräckliga uppgifter om kundens förväntningar, situation och egna mål.

I början av 2002 gav Arbetsministeriet Arbetskraftsbyråerna en anvisning om Arbetspraxis, enligt vilken servicebehovet för varje arbetssökande som anmäler sig som arbetssökande skall bedömas och bedömningen införas i kundens uppgifter om arbetssökanden. Om bedömning av servicebehovet för en arbetslös arbetssökande bestäms i 10 c § 1 mom. lagen om Arbetskraftsservice. Bestämelsen motsvarar i sak den bestämmelse som föreslås nedan i 5 kap. 2 § 1 mom. Servicebehovet bedöms i samband med intervjun för arbetssökande och införas i planen för arbetssökande. På motsvarande sätt bedöms arbetsgivarens servicebehov genom den prognostiseringsverksamhet som nämns i 2 kap. 1 § samt i samband med Arbetskraftsbyråernas besök hos arbetsgivaren och i samband med

uppdragsavtal.

Om målen för serviceutbudet föreslås bli bestämt i 2 mom. Utgångspunkterna i 1—3 punkten motsvarar delvis ovan beskrivna 4 § lagen om arbetskraftsservice samt 3 § förordningen om arbetskraftsservice. Eftersom bestämmelsen gäller den offentliga arbetskraftsservicen som helhet, föreslås att syftet med den gällande sysselsättningslagen och sysselsättningsförordningen tas in i 4 och 5 punkten, dvs. att främja arbetslösa arbetssökande möjligheter att få arbete och förebygga att de blir utslagna på arbetsmarknaden.

Paragrafens 3 mom. motsvarar principen om fritt val av service enligt 4 § lagen om arbetskraftsservice och innehållet i 16 § förordningen om arbetskraftsservice. Kundens rätt att kontakta någon annan än en viss arbetskraftsbyrå skall kunna begränsas bara genom lag eller förordning. En sådan begränsande bestämmelse för arbetslösa arbetssökande finns för närvarande i 7 § lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Genom förordning av statsrådet har dessutom föreskrivits att ansökan om vissa stöd och förmåner skall lämnas till en viss arbetskraftsbyrå.

3 §. Serviceprocessens framskridande. I 2 kap. 2 § beskrivs på principnivå den öppna arbetsmarknadens prioritet i förhållande till sysselsättningsanslagen. I denna paragraf föreslås bli bestämt om grunderna för arbetskraftsbyråns serviceprocess i fråga om den service som erbjuds individuella arbetsgivar-kunder och enskilda kunder.

Bestämmelsen i 1 mom. om att stödjande av informationsservice samt service som kunden kan använda själv prioriteras och om effektiviserad service motsvarar 4 § förordningen om arbetskraftsservice. Bestämmelsen i 2 mom. om stödjande av sysselsättningen av arbetslösa arbetssökande med hjälp av sysselsättningsanslag motsvarar första meningen i 16 § 2 mom. Sysselsättningslagen.

I 3 mom. bestäms om prioritetsordningen vid sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag. Bestämmelsen motsvarar i sak 16 § 2 mom. sysselsättningslagen. Det föreslås att det oklara och otydliga uttrycket om skyldighet att "ge de arbetssökande vilkas behov av arbete är störst företräde" ersätts med en exaktare formulering, enligt vil-

ken med sysselsättningsanslag skall sysselsättas i synnerhet långtidsarbetslösa, unga och handikappade samt förebyggas förlängd arbetslöshet och utjämnas regionala skillnader i arbetslösheten. Ordalydelsen är densamma som i 1 § 2 mom. Sysselsättningsförordningen.

4 §. *Hänvisning till andra myndigheters service.* Paragrafen motsvarar i sak 17 § 3 och 4 mom. lagen om arbetskraftsservice, vilka gäller hänvisning till social- och hälsovårdsmyndigheternas service, till rehabiliteringsservice och till arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte samt information om rehabiliteringstjänster. Bestämmelsen har förtydligats uttrycksmässigt.

5 §. *Registrering som arbetssökande.* Servicen inom den offentliga arbetskraftsservicen är i princip öppen. Om det inte bestäms annorlunda, finns det inga åldersgränser för erhållandet av servicen och det förutsätts inte att en enskild kund är arbetslös. Registrering som arbetssökande förutsätts inte heller för erhållande av service eller stöd och förmåner. Registrering förutsätts inte för t.ex. yrkesvals- och karriärplaneringsservice, arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och i regel inte heller för arbetsförmedlingsservice. Registrering som arbetssökande är emellertid förutsättning för erhållande av personlig arbetsförmedlingsservice, och registrering som arbetslös arbetssökande förutsätts för att sysselsättningen skall stödas med sysselsättningsanslag samt för vissa andra stöd och förmåner som avses nedan. Registrering som arbetslös arbetssökande är dessutom en förutsättning för utkomstskydd under arbetslöshetstiden och också för utkomststöd, om behovet av utkomststöd i första hand beror på arbetslöshet.

Så som konstaterats ovan är registreringen förenad med betydande rättsverkningar för enskilda kunder. I samband med registreringen förutsätts dessutom att arbetssökanden lämnar sådana uppgifter om sig själv som behövs för tillhandahållandet av service och beviljandet av förmåner. I synnerhet i fråga om arbetslösa kan uppgifterna ofta vara känsliga uppgifter om hans eller hennes situation, hälsotillstånd och ekonomiska ställning. I lagen om offentlig arbetskraftsservice föreslås därför bestämmelser om registrering

som arbetssökande och om dess rättsverkningar. Bestämmelserna motsvarar huvudsakligen gällande praxis men på lagnivå är de mera detaljerade än för närvarande. Bestämmelser om registrering som arbetssökande och om arbetsansökans giltighet bestäms dessutom i 6 och 7 §. I propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa föreslås på motsvarande sätt att bestämmelserna om anmälan som arbetssökande och om förnyad arbetsansökan upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och att det i lagen hänvisas till lagen om offentlig arbetskraftsservice.

Det föreslås att det nuvarande begreppet "anmälan" i bestämmelserna om sökande av arbete ersätts med uttrycken "registreras som arbetssökande på begäran" och "giltighetstiden för arbetsansökan", vilka lämpar sig bättre när det är fråga om serviceverksamhet. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar till största delen innehållet i gällande 10 a § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftsservice. I bestämmelsen beaktas dock möjligheten till elektronisk kommunikation samt förfarandet för s.k. gruppermittering. I momentet föreslås dessutom ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om de förfaranden som skall iakttas vid registreringen.

Kunderna står ofta i kontakt med arbetskraftsbyrån per e-post, och de kan tillstålla arbetskraftsbyråns ändringsuppgifter såväl per e-post och telefon som via nätservicen. Nätservicen utvecklas ständigt och målet är att den som söker arbete i fortsättningen också skall kunna anmäla sig som kund via nätservicen.

För att förmåner som hänförs till arbetslösheten skall bli anhängiga förutsätts dock i praktiken personliga besök på arbetskraftsbyrån. Långvarig praxis har emellertid varit att personliga besök inte förutsätts vid s.k. gruppermitteringar, utan de arbetstagare som nämns i det meddelande om permittering som arbetsgivaren skickat till arbetskraftsbyrån jämföras med arbetssökande, vilket innebär att de är berättigade till utkomstskydd för arbetslösa för den arbetslöshetstid som anges i permitteringsmeddelandet. Vid gruppermitteringar baserar sig arbetsgivarens anmälningssskyldighet på en uttrycklig bestämmelse

i arbetsavtalslagen.

I 2 mom. föreslås en allmän princip om öppen offentlig arbetskraftsservice.

I dag kan enskilda kunder införas i ett särskilt register som sökande av en enskild serviceform, t.ex. arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och yrkesvals- och karriärplanering. En sådan enskild kund anses emellertid inte ha registrerats som arbetssökande. I 2 mom. föreslås en bestämmelse om denna möjlighet och om dess rättsverkan.

Enligt 10 a § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice skall enskilda kunder informeras om att deras kunduppgifter har registrerats i datasystemet. Det föreslås att bestämmelsen tas in i 3 mom., som förutom registrerade arbetssökande också gäller andra enskilda kunder, t.ex. sådana som bara söker en enskild serviceform, om deras uppgifter registreras

6 §. *Giltighetstiden för arbetsansökan.* Bestämmelsen i 1 mom. Gällande tidpunkten för när en arbetsansökan träder i kraft motsvarar huvudsakligen innehållet i 10 b § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice.

Bestämmelserna om när arbetsansökan upphör att gälla i 2 mom. 1 och 2 punkten motsvarar gällande 10 b § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice. Bestämmelsen i 3 punkten är däremot ny. I propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bli bestämt att vägran att delta i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan och arbetskonditionen inte längre skall leda till en viss tid utan ersättningar. Det här skall gälla också om det inte finns någon giltig orsak till förfarandet. På de grunder som framförts i detaljmotiveringen i propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bli bestämt att arbetsansökan inte längre skall vara i kraft efter det att en person vägrat delta i nämnda åtgärder som arbetskraftsmyndigheten erbjuder. Till skillnad från gällande lag om utkomstskydd för arbetslösa förutsätts inte att vägran upprepas, men däremot upphör sökande av arbete bara i sådana situationer där den aktuella utredningen om arbetsförmågan eller arbetskonditionen skulle ha varit nödvändig för att bedöma den arbetssökandes servicebehov och därmed med tanke på tillhandahållandet av offentlig arbets-

kraftsservice. Nedan i 4 kap. 5 § 2 mom. bestäms om bedömningen av behovet av utredningar i samband med intervjun för arbetssökande. Med åtgärder som syftar till att utreda arbetsförmågan och arbetskonditionen avses på motsvarande sätt som för närvarande undersökningar som klarlägger hälsotillståndet och konsultering av sakkunniga i anslutning till detta. Bestämmelsen skall inte tillämpas på arbetsprövningar på arbetsplatsen och inte heller på andra i 8 kap. avsedda arbetsmarknadsåtgärder. Om påföljder vid vägran att delta i dessa föreslås bli bestämt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

7 §. *Registrering av utlänningar som arbetssökande.* Lagen om arbetskraftsservice tillämpas på personer som saknar finskt medborgarskap i enlighet med bestämmelserna i internationella överenskommelser som är bindande för Finland och med beaktande av vad som särskilt bestäms om dessa personers utförande av arbete. I fråga om utländska medborgare och statslösa förutsätts i allmänhet att de har obegränsad rätt att arbeta i Finland. Med finska medborgare har dessutom jämställts personer som har rätt att permanent vistas i landet, om de har arbetstillstånd som gäller en viss bransch. Bestämmelsen motsvarar 2 § lagen om arbetskraftsservice, vilken gäller nämnda principer, 2 § förordningen om arbetskraftsservice som kompletterar nämnda lagrum samt 26 § syssättningslagen.

Den ändring av utlänningslagen som bereds medför eventuellt ändringar i innehållet i den föreslagna paragrafen.

8 §. *Information till arbetssökande.* Paragrafen motsvarar 10 a § 4 mom. lagen om arbetskraftsservice. Arbetskraftsbyråns skyldighet att informera om sina tjänster och åtgärder inbegriper skyldighet att informera de arbetssökande om de rättigheter i anslutning till tjänsterna och åtgärderna som föreskrivs i denna lag.

9 §. *Allmänna skyldigheter för arbetslösa arbetssökande.* Paragrafen är ny. Eftersom avsikten är att lagen om offentlig arbetskraftsservice utöver rättigheterna också skall innehålla de viktigaste skyldigheterna, föreslås i 9 § en allmän bestämmelse om arbetslösa arbetssökande. Bestämmelsen motsvarar i sak gällande 2 § 3 mom. lagen om utkomst-

skydd för arbetslösa och 1 a § lagen om arbetsmarknadsstöd, vilka enligt propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa skall sammanföras i 1 kap. 3 § i den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Med service som stöder sökande av arbete avses i första hand planen för arbetssökande, om vilken bestäms nedan.

Paragrafen har karaktär av en allmän bestämmelse om syftet, och en arbetslös kan inte förvägras service eller förmåner enbart med stöd av den.

10 §. *Anmälan om arbetsplatser.* Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar 5 § 2 och 3 mom. lagen om arbetskraftsservice. Avsikten är att bestämmelser om verkställigheten av anmälningsskyldigheten vid statliga ämbetsverk och inrättningar skall utfärdas genom förordning av statsrådet. Ett specificerat bemyndigande att utfärda förordning om detta föreslås i lagen.

Bestämmelsen i 2 mom. är ny. I 4 kap. 3 § 1 mom. föreslås bli bestämt att arbetsförmedlingsservice för arbetsgivare skall tillhandahållas enligt uppdrag, om inte något annat bestäms genom lag. I de gällande lagarna finns inte några bestämmelser med stöd av vilka arbetskraftsbyrån kan vägra ta emot en arbetsplats som anmälts av arbetsgivaren, även om platsanmälan är uppenbart osaklig eller om det på basis av arbetsgivarens tidigare förfarande, t.ex. obetalda lönegarantier, finns grundad anledning att misstänka att den arbetssökande som förmedlas till arbetsplatsen inte kommer att få lön för det arbete han eller hon utför. I praktiken finns det rätt få dylika fall, några tiotal eller högst hundratals per år. Å andra sidan har utvecklingen av arbetsförmedlingsservicen, i synnerhet webbaserad och annan elektronisk arbetsplatsinformation, lett till att uppgifter om arbetsplatser sprids betydligt snabbare och till en större grupp personer än tidigare. Det är därför nödvändigt att ange grunderna för när den offentliga myndigheten kan vägra ta emot en platsanmälan, om anmälan inte harmonierar med förpliktelseerna enligt lagstiftningen. Om förvägran av service på den grunden att arbetsgivarens verksamhet i övrigt inte är godtagbart och om den service som skall förvägras föreslås bli bestämt i 4 kap. 7 §.

En arbetsgivare skall kunna förvägras offentlig arbetsförmedlingsservice i situationer där arbetsgivarens platsanmälan strider mot det lagstadgade diskrimineringsförbudet, arbetsuppgifterna strider mot lag eller anställning av de personer som söks strider mot lag och arbetsgivaren inte på uppmaning av Arbetskraftsbyrån rättar sin platsanmälan. I praktiken bryter sådana platsanmälningar mot det diskrimineringsförbud eller det krav på opartiskt behandlande som föreskrivs i 2 kap. 2 § 4 mom. Arbetsavtalslagen eller det förbud mot diskriminerande annonsering som föreskrivs i 14 § lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män eller i dem söks minderåriga för arbetsuppgifter där det strider mot lagen om unga arbetstagare att anställa dem.

4 kap. Arbetsförmedlingsservice

I fråga om den offentliga Arbetskraftsservicen har bestämmelserna om Arbetsförmedling omgrupperats bl.a. så att i kapitlet har tagits in sådana gällande allmänna bestämmelser om Arbetskraftsservicen som karakteriseras av att de hänför sig till Arbetsförmedlingen. I kapitlet bestäms förutom om Arbetsförmedlingsservice som ordnas som offentlig Arbetskraftsservice även om vissa skyldigheter som gäller privat Arbetskraftsservice.

I lagen tas in bestämmelser om avgiftsbelagd särskild service som erbjuds Arbetsgivarkunder i form av offentlig Arbetskraftsservice. Innehållet i bestämmelserna motsvarar gällande praxis. Som särskild service erbjuder Arbetskraftsbyrån service som är mera omfattande och mera ingående än basservicen. Gränsdragningen gentemot avgiftsbelagda tjänster förutsätter att också den avgiftsfria basservicen inom Arbetsförmedlingen regleras mera heltäckande än för närvarande genom lag.

1 §. *Arbetsförmedling*. Det viktigaste syftet med Arbetsförmedlingsservicen är att främja en så effektiv och ändamålsenlig placering av Arbetskraften som möjligt så att Arbetsgivaren får den arbetstagare som är lämpligast och bäst för den utbudna arbetsplatsen och arbetstagaren det arbete han eller hon bäst förstår utföra. Denna bestämmelse om grunder-

na för Arbetsförmedlingen finns i 6 § 1 mom. lagen om Arbetskraftsservice, och föreslås i det aktuella 1 § 1 mom.

I lagstiftningen om Arbetskraftsservice finns på flera punkter bestämmelser om de principer som särskilt hör samman med Arbetsförmedlingen, t.ex. avtalsfrihet när Arbetsavtal ingås, den rätt att välja arbete och yrke som tryggats i 18 § 1 mom. grundlagen samt anknytningen av Arbetskraftsservicen med den öppna Arbetsmarknaden. Sådana bestämmelser finns för närvarande i 4 § 2 mom. och 7 § lagen om Arbetskraftsservice samt i 7 § 1 mom. förordningen om Arbetskraftsservice. Det föreslås att bestämmelserna sammanställs. Om Arbetsgivarens och Arbetstagarens avtalsfrihet samt fria val som grund för tillhandahållandet av Arbetsförmedlingsservice föreslås bli bestämt i 1 mom. Syftet med Arbetsförmedlingen kompletteras dessutom med en bestämmelse om att genom Arbetsförmedlingen stöds Arbetskraftens möjligheter att kvarstå på den öppna Arbetsmarknaden.

I fråga om Arbetskraftens internationella rörlighet och beaktandet av detta motsvarar 2 mom. gällande lagstiftning. En allmän bestämmelse om verkningarna av internationaliseringen på Arbetsmarknaden finns i 3 § 4 mom. lagen om Arbetskraftsservice. De behov som den internationella rörligheten föder inom verkställigheten av offentlig Arbetskraftsservice hänför sig till största delen till Arbetsförmedlingen. I lagen föreslås en ny bestämmelse enligt vilken Arbetskraftsbyråns Arbetsförmedlingsservice omfattar rådgivning i fråga om de tillstånd som krävs för att utlänningar skall få arbeta. Om uppehålls- och arbetstillstånd bestäms i utlänningslagen (378/1991). Det ökade antalet invandrare och det ökade behov av utländsk Arbetskraft som kan förutses understryker betydelsen av Arbetskraftsmyndigheternas uppgifter i anslutning till arbetstillstånd. Enligt betänkandet av utlänningsarbetsgruppen (Inrikesministeriets publikationsserie 12/2001) bör arbetstillstånd, som enligt betänkandet bör ändras till arbetstagares uppehållstillstånd, kunna sökas i två steg så att Arbetskraftsmyndigheten prövar Arbetsmarknadsförutsättningarna för beviljande av tillstånd. Därefter kan utlänningsverket förvägra tillstånd bara om det

finns sådana hinder för beviljandet som hänför sig till allmän ordning eller säkerhet.

På internationell arbetsförmedling tillämpas de allmänna principer för arbetsförmedling som anges i 1 mom. Närmare bestämmelser om arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland finns i 3 kap. förordningen om arbetskraftsservice, där det också bestäms om internationell rörlighet för praktikanter. Avsikten är att bestämmelser om dessa på samma sätt som för närvarande skall utfärdas genom förordning av statsrådet. I paragrafen föreslås ett specificerat bemyndigande att utfärda förordning om detta.

2 §. *Förbud att ta ut avgifter för arbetsförmedling.* Bestämmelsen motsvarar 16 § lagen om arbetskraftsservice. Avsikten är att i 1 mom. avsedd arbetsförmedlingsservice som har direkt sysselsättande verkan i analogi med gällande 17 § förordningen om arbetskraftsservice skall definieras genom förordning av statsrådet. I paragrafen föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning om detta.

I 3 mom. hänvisas på motsvarande sätt som i 21 § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice till vad som i strafflagen bestäms om arbetsförmedlingsbrott. Bestämmelser om arbetsförmedlingsbrott finns i 47 kap. 6 § 1 mom. strafflagen, där gärningsbeskrivningen motsvarar 1 och 2 mom.

3 §. *Arbetsförmedlingsservice för arbetsgivarkunder.* Tillhandahållandet av arbetsförmedlingsservicen för arbetsgivarkunder baserar sig också på servicebehovet och arbetsgivarens situation. I syfte att säkerställa detta och effektivisera arbetsgivarservicen som ett led i reformen av arbetskraftspolitiken övergår man i tilltagande grad i riktning mot avtalskundrelationer. Praktiska åtgärder som hänför sig till upprättandet av avtalskundrelationer är bl.a. utökade möjligheter för arbetsgivaren att registrera arbetsplatser och uppdatera uppgifterna med hjälp av Internet, egna arbetskraftsrådgivare och servicekort som behövs för att precisera servicebehovet.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om detta, enligt vilken arbetskraftsbyrån skall förmedla ledigförklarade arbetsplatser och andra arbetsmöjligheter enligt arbetsgivarens plats-

anmälan eller annat uppdrag, om det inte bestäms annorlunda. Med andra arbetsmöjligheter avses arbete utan anställningsförhållande, som kan innebära verksamhet som företagare, deltagande i arbetsmarknadsåtgärder enligt 8 kap. och t.ex. arbete som närståendevårdare. Arbetsförmedlingsservice liksom vissa andra tjänster som den offentliga arbetskraftsservicen tillhandahåller skall kunna förvägras arbetsgivaren bara på grund av arbetsgivarens verksamhet eller eget förfarande på de grunder som anges i 7 § och i 3 kap. 10 § 2 mom.

I 2 mom. bestäms närmare om arbetsförmedlingsservice som tillhandahålls arbetsgivarkunder. Momentet motsvarar 7 § 3 mom. förordningen om arbetskraftsservice. Där uppräknas de former av arbetsförmedlingsservice som enligt 2 kap. 5 § 1 mom. skall tillhandahållas avgiftsfritt.

4 §. *Arbetsförmedlingsservice för enskilda kunder.* Det föreslås att arbetsförmedlingsservice för enskilda kunder tas in i en särskild paragraf. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar 7 § 2 mom. förordningen om arbetskraftsservice. Till denna del har bestämmelserna moderniserats och preciserats genom ett omnämnande av främjande av företagande i 1 punkten och arbetsökningsträning i 3 punkten.

Syftet med lagförslaget är att av de orsaker som framgår av motiveringen till 3 kap. 5 § på lagnivå klarlägga registreringerna som arbetssökande och dess rättsverkningar. I 2 mom. föreslås därför bli bestämt att för att få service som gäller registrering och upprätthållande av uppgifter om arbetssökande, personlig arbetsförmedling och arbetssökarpresentation för arbetsgivaren skall en enskild kund vara registrerad som arbetssökande. Om detta bestäms för närvarande i 16 § 2 mom. förordningen om arbetskraftsservice. Registrering och upprätthållande av uppgifter i anslutning till arbetssökande enligt 4 punkten förpliktar arbetskraftsbyrån att se till att de uppgifter som enskilda kunder uppgett registreras i informationssystemet för kundbetjäningen och att uppgifterna hålls tidsenliga.

Bestämmelsen i 3 mom. om rätt till en plan för arbetssökande motsvarar principen i 10 c § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice. Den plan för arbetssökande som utarbetats i

samarbete mellan den enskilda kunden och Arbetskraftsbyrån utgör också ett centralt led i Arbetsförmedlingsservicen för enskilda kunder. I planen för arbetssökande införs sådana gemensamt övervägda mål, tjänster och åtgärder som stöder kundens sökande av arbete och främjar hans eller hennes möjligheter att placeras i arbete eller utbildning. Planen för arbetssökande syftar också till att främja enskilda kunders sökande av arbete på egen hand. Planen för arbetssökande ligger till grund inte bara för Arbetsförmedlingen utan också för tillhandahållandet av övrig offentlig Arbetskraftsservice. I momentet föreslås dessutom en allmän bestämmelse om intervjuer för arbetssökande, där det centrala målet är att skapa en grund för utarbetandet av planen för arbetssökande. Enligt bestämmelsen syftar intervjuerna för arbetssökande till att erbjuda en möjlighet att se över och revidera planen för arbetssökande. Närmare bestämmelser om planen för arbetssökande, utarbetandet och revideringen av den föreslås i 5 kap. I momentet föreslås dessutom ett bemyndigande att utfärda förordning, med stöd av vilket kompletterande bestämmelser om serviceprocessens framskridande samt intervjuer och planer för arbetssökande skall utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §. *Intervjuer för arbetssökande.* Paragrafen motsvarar 10 d § lagen om Arbetskraftsservice. I paragrafen stryks hänvisningen till den tidtabell för intervjuer för arbetssökande som Arbetsministeriet bestämmer för ett år i sänder. I praktiken bestäms tidtabellen också för närvarande i samband med resultatstyrningen och inte genom administrativa beslut. En bestämmelse om resultatstyrning föreslås i 1 kap. 3 § 2 mom.

6 §. *Avgiftsbelagd särskild service för Arbetsgivarkunder.* Paragrafen är ny. Med stöd av den föreslagna paragrafen skall Arbetsministeriet kunna bestämma vid vilken Arbetskraftsbyrå avgiftsbelagd särskild service som kompletterar Arbetsförmedlingen skall ordnas för Arbetsgivarkunderna. Genom att koncentrera den avgiftsbelagda servicen för Arbetsgivare till vissa Arbetskraftsbyråer försöker man dels nå en hög standard på servicen, dels god kontroll av ekonomin och uppföljningen genom att prissättningen sker på enhetliga grunder. Genom ett beslut om avgiftsbelagda

prestationer som utfärdas med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten bestämmelser ministeriet om grunderna för de avgifter som tas ut för servicen för Arbetsgivarkunder.

I paragrafen bestäms dessutom om hurdan avgiftsbelagd service för Arbetsgivarkunder som i regel skall ordnas vid de Arbetskraftsbyråer som utsetts för uppgiften. Enligt förslaget skall Arbetskraftsbyrån ordna sådan avgiftsbelagd service som kompletterar Arbetsförmedlingen. Sådan service är avgiftsbelagd särskild service som svarar mot Arbetsgivarkundernas behov och som hänför sig till minskning av personal eller utveckling av personalen och Arbetsgemenskapen (personallösningar) och uthyrning av arbetstagare som erbjuds för Arbetsgivarnas anskaffning av tillfällig Arbetskraft (personalluthyrning). Med stöd av 4 mom. skall närmare bestämmelser om innehållet i dessa utfärdas genom förordning av statsrådet.

Personallösningar: Med service i anslutning till personalrekrytering avses att kandidater för en ledig arbetsplats också söks på bredare front än i Arbetskraftsförvaltningens personregister och också med hjälp av andra informationskanaler inom Arbetskraftsförvaltningen. Här är det fråga om service som skräddarsytt från fall till fall enligt Arbetsgivarkundens behov. Servicen kan innefatta bl.a. utformning av platsanmälningar, svar på förfrågningar, mottagande och genomgång av skriftliga ansökningar samt intervjuer med kandidaterna. Lämplighetsbedömningar utgör ett viktigt led i rekryteringsservicen. Ambitionen är att ge Arbetsgivarkunden en så ingående personbedömning av kandidaterna som möjligt till stöd för besluten. Vid bedömningarna kan man utöver intervjuer också använda mångsidiga och tillförlitliga psykologiska testmetoder och simuleringar. Arbetsgivarkunden får alltid ett skriftligt utlåtande om bedömningen. I utlåtandet ingår också rekommendationer i fråga om valet.

Service i anslutning till minskning av personalen handlar om att skapa förutsättningar för omplacering i syfte att kvarstå i Arbetslivet. I en situation där personalen minskas kan ett individuellt träningsprogram göras upp för den person eller de grupper som sägs upp, vilket syftar till främja deras möjligheter att

snabbt omplaceras. Träningen kan omfatta t.ex. hantering av krissituationer, information om arbetsmöjligheterna vid den aktuella tidpunkten eller på längre sikt, presentation av olika utbildningsalternativ och alternativ i fråga om företagsverksamhet och arbets-sökningsträning. Hit kan också höra personliga samtal och uppgörande av syssel-sättningsplaner.

Service för utveckling av personalen och arbetsgemenskapen omfattar utbildnings-helheter för personalen, arbetsgrupper och arbetsgemenskapens ledning. Utvecklings-möjligheterna för de anställda i arbets-gemenskapen kan klarläggas genom resurs-kartläggningar. Det finns också metoder för att analysera hur arbetsgemenskapen funge-rar. Med hjälp av analyserna klarläggs de an-ställdas uppfattningar om arbets-gemenskapens värderingar och framgångs-faktorer, dess interna funktionsduglighet och belastningen av arbetet. På basis av resulta-ten gör man upp en utvecklingsplan.

Personaluthyrning: Med personaluthyrning avses att tillfälligt arbete ordnas i form av särskild service för arbetsgivaren. En arbets-tagare som på eget initiativ anmäler sig för personaluthyrning till Arbetskraftsbyrån kan sysselsättas tillfälligt så, att Arbetskraftsbyrån i egenskap av arbetsgivare mot ersättning kommer överens om att en arbetssökande skall användas för tillfälligt arbete under ledning och övervakning av en annan arbetsgi-vare. Vid personaluthyrning ingår Arbets-kraftsbyrån och den arbetssökande ett arbets-avtal och Arbetskraftsbyrån och den som låter utföra arbetet ett skriftligt hyresavtal. I 4 mom. föreslås i fråga om kollektivavtal som skall tillämpas vid uthyrningsarbete en hän-visning till den aktuella paragrafen i arbets-avtalslagen.

Partnerverksamhet: I det föreslagna 6 § 2 mom. bestäms om underleverans i fråga om avgiftsbelagd service för arbetsgivarkunder. Enligt förslaget kan en i 1 mom. avsedd ar-betskraftsbyrå vars uppgift uttryckligen är att ordna sådan avgiftsbelagd service som ar-betsgivarkunder behöver och som komplet-terar arbetsförmedlingen komma överens med en annan Arbetskraftsbyrå om underle-veransservice. En sådan partnerbyrå kan del-ta i marknadsföringen av enskilda service-

former, anskaffningen av uppdrag och till-handahållet av enskilda tjänster. Genom ett avtal om underleveransservice definieras på vilka villkor och genom vilken prissättning underleveransen skall genomföras. Partner-byrån fakturerar genom en förvaltningsintern faktura sin andel av uppdraget hos den servi-ceproducerande enhet som svarar för upp-draget. Om flera uppdrag utförs vid partner-byrån och kunnandet och ekonomin samt kostnadsuppföljningen utvecklas i och med verksamheten, kan partnerbyrån genom be-slut av Arbetsministeriet förordnas att perma-nent ordna avgiftsbelagd service för arbets-givarkunder. Partnerverksamheten omfattar inte personaluthyrning.

I 3 mom. föreslås bli bestämt om krav på lönsamhet och konkurrensneutralitet i fråga om den avgiftsbelagda särskilda servicen. I momentet föreslås bli bestämt om lönsam-heten i fråga om prissättningen av servicen för arbetsgivarkunder. Lönsamhetskravet ba-serar sig på bestämmelserna i lagen om grunderna för avgifter till staten. På det hela taget bör Arbetsförvaltningens avgiftsbelagda service för arbetsgivarkunder kunna täcka alla utgifter med de inkomster som flyter in. Under enstaka år kan kostnadsmotsvarig-heten också vara lägre, om verksamheten är lönsam på lång sikt. Enligt paragrafen förut-sätts i fråga om den särskilda servicen för ar-betsgivarkunder en lönsamhet som motsvarar statens allmänna krav på avkastning (4,9 % år 2002).

När service anordnas gäller det enligt den föreslagna bestämmelsen att se till att arbets-förvaltningen inte får en sådan dominerande ställning på marknaden som avses i 3 § 2 mom. lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992), vilken kan leda till en situation som strider mot den aktuella lagen. Arbets-ministeriet skall beakta detta krav när det be-stämmer i vilken omfattning service kan ord-nas vid Arbetskraftsbyråerna och vilka avgif-ter som skall tas ut för servicen för att kost-nadsmotsvarighet skall nås.

7 §. *Begränsningar i fråga om servicen för arbetsgivarkunder.* Paragrafen är ny. Som komplement till 3 kap. 10 § 2 mom. bestäms om förvägran av offentlig Arbetskraftsservice i syfte att trygga de viktigaste rättigheterna för arbetstagaren eller för att skydda honom

eller henne från osakligt bemötande på arbetsplatsen. Bestämmelsen blir tillämplig i situationer där arbetsgivaren i fråga om övriga arbetstagare i väsentlig grad har försummat de skyldigheter som föreskrivs i 2 kap. arbetsavtalslagen eller väsentligt försummat skatter eller lagstadgade avgifter. Bestämmelsen skall dessutom tillämpas om det är uppenbart att arbetstagaren förväntas utföra osedliga arbetsuppgifter eller arbetsuppgifter som strider mot god sed eller om det finns grundad anledning att misstänka att arbetet är förenat med ett uppenbart våldshot eller där förekommer trakasserier och annat osakligt bemötande som riktar sig mot arbetstagaren och som medför olägenheter eller risker för hans eller hennes hälsa.

För att bestämmelserna skall kunna tillämpas förutsätts alltid att arbetskraftsbyrån på basis av arbetsgivarens platsanmälan, de uppgifter den fått om arbetsgivarens förfarande eller annan tillförlitlig utredning objektivt sett har grundad anledning att anse att en ledigförklarad arbetsplats är uppenbart osaklig så som bestäms ovan. Bestämmelsen innebär inte att arbetskraftsbyråerna åläggs utökad skyldighet att kontrollera eller följa innehållet i platsanmalingarna, utan arbetskraftsbyråerna skall agera på basis av de uppgifter som de har om arbetsgivarna t.ex. på grundval av samarbetet på det lokala planet.

I likhet med 3 kap. 10 § 2 mom. skall bestämmelsen enligt 2 mom. tillämpas inte bara på arbetsförmedlingsservice utan också på avgiftsbelagd särskild service som tillhandahålls arbetsgivare, anskaffning av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning för arbetsgivarens behov i form av gemensam anskaffning, vid beviljande av sysselsättningsstöd samt på arbetsmarknadsåtgärder som ordnas på arbetsplatsen utan anställningsförhållande.

8 §. *Privat arbetskraftsservice och tillämpning av lagen på den.* Privat arbetskraftsservice definieras i analogi med nuläget i 1 mom. Det föreslagna förbudet mot att försätta i olika ställning och förbudet mot att erbjuda minderårig arbetskraft motsvarar 3 a § lagen om arbetskraftsservice. Bestämmelsen om förbud mot att ta ut avgifter för arbetskraftsservice motsvarar 16 § lagen om arbetskraftsservice och hänvisningsbestämmelsen i 1 a § i nämnda lag.

Om samarbetet mellan offentlig arbetskraftsservice och privat arbetskraftsservice samt om tillsynen över den privata arbetskraftsservicen föreslås bli bestämt i 11 kap. 5.

5 kap. Plan för arbetssökande

I kapitlet samlas de bestämmelser om samarbete mellan arbetslösa enskilda kunder och arbetskraftsbyrån som för närvarande huvudsakligen finns i 2 a kap. lagen om arbetskraftsservice. Planens centrala ställning i arbetskraftsbyråns serviceprocess och bedömningen av de arbetslösas kunnande betonas genom rubriceringen av kapitlet. Det föreslås att de långa bestämmelserna i 2 a kap. lagen om arbetskraftsservice, vilka innehåller rikligt med paragrafhänvisningar, omgrupperas och uppdelas på fler paragrafer än för närvarande. För att säkerställa balansen mellan arbetslösa arbetssökandes rättigheter och skyldigheter föreslås att i 6 § tas in en bestämmelse om arbetskraftsbyråns skyldigheter när planen för arbetssökande genomförs.

1 §. *Utarbetande av plan för arbetssökande.* I paragrafen föreslås grundläggande bestämmelser om utarbetandet av planen, revideringen av den samt om tidpunkten för utarbetandet. Bestämmelserna i 1 mom. motsvarar i sak den första meningen i 10 c § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice, dock så att om undertecknandet av planen bestäms i 2 § 3 mom., som gäller innehållet i planen. Om arbetslösa arbetssökandes rätt till en plan för arbetssökande som stöd för sökandet av arbete bestäms på allmän nivå i 4 kap. 4 § 3 mom. Motsvarande allmänna bestämmelse finns dessutom i 1 kap. 3 § 1 mom. i den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Vad som i 1 mom. bestäms om utarbetandet av en specificerad plan för arbetssökande och om tidpunkten för utarbetandet motsvarar den första meningen i 10 c § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice. Om den arbetssökande har varit arbetslös utan avbrott i minst fem månader, skall planen för arbetssökande vara specificerad. Om innehållet i den specificerade planen bestäms i 2 § 2 mom.

Enligt 2 mom. skall en reviderad, specificerad plan för arbetssökande utarbetas, om en

arbetslös arbetssökande är berättigad till arbetsmarknadsstöd och har fått arbetslöshetsdagpenning under den maximitid som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller på basis av sin arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar. Bestämmelsen motsvarar 10 c § 3 mom. lagen om arbetskraftsservice.

Planen för arbetssökande ändras vid behov i samband med intervjun för arbetssökande, om vilken bestäms i 4 kap. 5 §.

2 §. *Innehållet i planen för arbetssökande.* Den föreslagna paragrafen motsvarar bestämmelserna om innehållet i planen för arbetssökande i 10 c § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftsservice.

Dessutom föreslås att bestämmelsen om undertecknande av planen överförs till 3 mom. Genom bestämmelsernas struktur understryks att planen för arbetssökande inte har utarbetats förrän den har undertecknats av båda parterna. Av de föreslagna 4 och 6 §, som gäller arbetslösa arbetssökandens samarbetskyldighet och arbetskraftsbyråns skyldigheter, följer automatiskt att den arbetslöse arbetssökande skall få ett exemplar av den undertecknade planen.

3 §. *Ersättande av planen för arbetssökande med integrationsplan eller aktiveringsplan.* I syfte att öka lagstiftningens informativitet samlas i paragrafen bestämmelserna om utarbetande av en plan för arbetssökande i sådana situationer där en arbetslös arbetssökande har rätt att få en annan lagstadgad plan som syftar till att främja samsättningen.

Enligt 10 § 1 mom. lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande ersätter integrationsplanen för invandrare planen för arbetssökande. Det föreslås att bestämmelsen överförs till 1 mom., där det hänvisas till lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande till den del det i lagen bestäms om invandrades rätt till en integrationsplan samt om att åtgärderna i planen jämföras med service och åtgärder enligt denna lag.

Enligt 10 c § 5 mom. lagen om arbetskraftsservice kan en aktiveringsplan utarbetas i stället för en reviderad, specificerad plan för arbetssökande, om en arbetslös arbetssökande enligt lagen om arbetsverksamhet i

rehabiliteringssyfte har rätt till en aktiveringsplan. Motsvarande bestämmelse föreslås i 2 mom.

4 §. *Samarbetskyldighet för arbetslösa arbetssökande.* 5 §. Samarbetskyldighetens giltighet. Bestämmelserna om samarbetskyldigheten för arbetslösa arbetssökande samordnas med propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa. Deras struktur ändras så att innehållet i samarbetskyldigheten och påföljderna vid försummelse av den anges i 4 § och samarbetskyldighetens giltighet i 5 §. Bestämmelserna motsvarar i sak 10 e § lagen om arbetskraftsservice.

6 §. *Arbetskraftsbyråns skyldigheter.* Paragrafen är ny. I reformen av arbetskraftspolitiken har betonats arbetslösa arbetssökandes rättigheter och skyldigheter, deras genomskådlighet samt inbördes balans. Som motvikt till ovan avsedda samarbetskyldighet för arbetslösa föreslås i lagen en bestämmelse om arbetskraftsbyråns skyldigheter i fråga om genomförandet av planen för arbetssökande.

I 1 mom. föreskrivs att arbetskraftsbyrån aktivt skall erbjuda service och övriga åtgärder som ingår i planen för arbetssökande samt följa hur planen för arbetssökande genomförs. Om den arbetssökandes arbetslöshet förlängs, skall arbetskraftsbyrån för sin del se till att serviceprocessen framskrider, t.ex. att planen för arbetssökande ändras eller revideras. Momentet är nytt på lagnivå, men motsvarar i sak den tolkningsanvisning som konstaterats i detaljmotiveringen i propositionen gällande specificerade planer för arbetssökande (regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning som har samband med den fortsatta reformen av arbetskraftspolitiken, RP 161/2001 rd). Syftet med planen för arbetssökande är att i enlighet med de centrala målen för den offentliga arbetskraftsservicen förkorta perioderna av arbetslöshet samt samsätta arbetslösa på den öppna marknaden antingen direkt eller med hjälp av utbildning. Det är inte nödvändigt att förlänga serviceprocessen i en situation där arbete erbjuds på den öppna marknaden eller utbildning som lämpar sig för den arbetslöse arbetssökande erbjuds. I syfte att understryka detta föreslås i

momentet ett omnämmande av arbetskraftsbyråns skyldighet att i första hand erbjuda arbete eller utbildning, om arbete eller utbildning står till buds.

Det föreslås att bestämmelsen i 10 c § 4 mom. lagen om arbetskraftsservice med preciserat uttrycksätt tas in i 2 mom. Bestämmelsen gäller ordnande av sysselsättningsfrämjande service och andra åtgärder som ingår i den reviderade, specificerade planen för arbetssökande.

I 3 mom. samlas sådan service och sådana åtgärder från den gällande lagstiftningen där förutsättningen är att arbetskraftsbyrån har utarbetat en plan för arbetssökande tillsammans med den arbetslöse arbetssökande. Enligt sista meningen i 10 c § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice är planen för arbetssökande en förutsättning för att kunden skall kunna hänvisas till sådana sysselsättningsfrämjande åtgärder som avses i sysselsättningslagen eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. En bestämmelse om en reviderad, specificerad plan för arbetssökande som förutsättning för sammansatt stöd finns i 12 § lagen om arbetsmarknadsstöd. I 33 § 3 mom. Sysselsättningsförordningen sägs dessutom att om en koppling av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsstöd till andra åtgärder (servicehelheten) avtalas i arbetsansökningsplanen. Det föreslås att ovan nämnda bestämmelser tas in i 3 mom. 1, 3 och 4 punkten.

Vissa preciseringar föreslås dessutom i innehållet i sak. Enligt den föreslagna 1 punkten skall en plan för arbetssökande också utgöra förutsättning för att en arbetslös arbetssökande skall anvisas arbete där deltidstillägg enligt 7 kap. 5 § 2 mom. beviljas för anordnandet. Enligt 2 punkten utgör en plan för arbetssökande förutsättning för hänvisning till arbetslivsträning enligt 8 kap. 1 § 4 mom. även i sådana fall då personen får arbetsmarknadsstöd för motsvarande tid. Enligt 3 punkten utgör planen förutsättning också för beviljande av startpenning enligt 7 kap. 5 § 1 mom.

En skyldighet enligt 3 mom. fullgörs endast om planen för arbetssökande har utarbetats i enlighet med 1 §. För beviljande av t.ex. sammansatt stöd förutsätts alltså alltid en reviderad plan för arbetssökande, om det

inte är fråga om stöd som beviljas i form av det försök med sammansatt stöd som beskrivs i 7 kap. 11 § i den nya lagen om utkomtskydd för arbetslösa.

6 kap. Service för utveckling i yrket

I kapitlet bestäms om service för utveckling i yrket, som omfattar arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, yrkesvägledning, utbildnings- och yrkesinformation samt yrkesinriktad rehabilitering. För yrkesvägledning används begreppet yrkesvals- och karriärplanering. I kapitlet samlas bestämmelser som huvudsakligen finns i 1—4 kap. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och i 2 kap. lagen om arbetskraftsservice. Bestämmelserna har omgrupperats och indelats på nytt så att de bildar en konsekventare helhet än för närvarande. Ett flertal ändringar och preciseringar av innehållet föreslås i synnerhet beträffande anskaffning och förfarandet för anskaffning av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt definitionen av studerandenas rättsliga ställning.

1 §. *Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.* I 1 mom. anges målen för den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen. Syftet med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är att förbättra vuxenbefolkningens yrkesskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla en arbetsplats samt att främja i synnerhet tillgången på yrkesskicklig arbetskraft som företagen behöver. Definitionen av syftet motsvarar 8 § lagen om arbetskraftsservice. Bestämmelsen har åjourförts uttrycksmässigt.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse som i sak motsvarar 5 § och 11 § 1 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och som gäller utbildningsanordnare och finansiering av utbildningsanskaffningar. Ordalydelsen ändras så att den motsvarar terminologin i utbildningslagstiftningen.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om utbildning som skall skaffas. De allmänna bestämmelserna om den centrala positionen för utbildningen utökar yrkesfärdigheterna och om anskaffning av allmänbildande utbildning som föreberedande utbildning motsvarar 1 § 2 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Däremot föreslås att den gällande

restriktionen i 3 mom. upphävs. Enligt restriktionen kan inte gymnasieutbildning eller högskolestudier anskaffas som allmänbildande utbildning. För säkerställande av en ändamålsenlig arbetskraftspolitik och medborgarnas likställdhet förutsätts enhetliga förfaranden för anskaffning av utbildning. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om anvisningar om inriktningen av utbildningsanskaffningarna när examina skaffas av högskolor och universitet. Avsikten är att för avläggande av yrkeshögskoleexamen skall kunna antas personer som avlagt examen på minst institutnivå. För avläggande av lägre högskoleexamen skall kunna antas personer för vilka avläggandet av examen kan beräknas förutsätta heltidsstudier i högst ett års tid. För avläggande av högre högskoleexamen skall kunna antas personer för vilka avläggandet av examen kan beräknas förutsätta heldagsstudier i högst två års tid. De som börjar studera skall uppfylla samma krav på utgångsnivå som de som frivilligt studerar efter att ha fått studieplats via den sedvanliga antagningsprocessen vid högskolan. Universitetet eller högskolan skall fatta beslut om studierätt. En ändring som gäller detta föreslås i 7 § 2 mom. Arbetskraftsmyndigheterna uppställer de arbetskraftspolitiska villkoren för antagningen av studerande.

Utbildning som leder till högskoleexamen skall skaffas som arbetskraftspolitisk vuxenutbildning för grupper av studerande, inte som enskilda studieplatser. I samband med information om utbildningen och vid antagningen av studerande kan då uppställas särskilda arbetskraftspolitiska randvillkor. Studierna stöds i regel under högst två år. Dessutom skall arbetskraftsmyndigheten begära utlåtande av undervisningsministeriet innan beslut om anskaffning av utbildning fattas. Utlåtandeförfarandet behövs för att undervisningsministeriet skall kunna övervaka och följa hur högskolorna verkar inom ramen för det utbildningsansvar som föreskrivits för dem. När undervisningsministeriet beslutar om de kvantitativa målen för utbildningen bör den känna till även sådan examensinriktad utbildning som genomförs med hjälp av extern finansiering.

I praktiken innefattar den arbetskrafts-

politiska vuxenutbildningen förkovran i de praktiska färdigheterna på arbetsplatsen, antingen i form av praktik eller som inläring i arbetet. I syfte att klarlägga studerandenas rättsliga ställning under utbildningsperioderna på arbetsplatsen föreslås i 3 mom. ett uttryckligt omnämnande av inläring i arbetet och praktik. Begreppsmässigt avses med praktik en period under vilken studerandena tillämpar det inlärd i praktiken. Under en period med inläring i arbetet tillägnar sig studerandena däremot också nya färdigheter via arbetet. Om studerandes rättsliga ställning föreslås dessutom bli bestämt i 8 §.

Den allmänna utgångspunkten för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är att utbildningen skall vara avgiftsfri för studerandena. I andra meningen i 11 § 1 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning sägs att med anslag för anskaffning av utbildning kan inte anskaffas studiematerial som är avsett för studerandenas personliga bruk. Det här har i praktiken lätt till att hos studerandena tas ut avgifter för sådant studiematerial som studerandena behöver för utbildningen, t.ex. olika slags föreläsningsskivor. En del av materialet har dessutom varit sådant att det har blivit kvar hos utbildningsproducenten. I syfte att trygga avgiftsfri utbildning intas inte restriktionen enligt den gällande lagen i den nya lagen om offentlig arbetskraftsservice.

2 §. *De allmänna grunderna för anskaffning av utbildning.* I 6 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning bestäms om utredning och prognostisering av utbildningsbehovet. Enligt bestämmelsen skall arbetskraftsmyndigheterna följa bl.a. kvalitativa och kvantitativa förändringar i utbudet och efterfrågan på arbetskraft. Ovan föreslås att bestämmelserna om utredning och prognostisering av behovet av arbetskraft och enskilda kundernas individuella servicebehov överförs till 2 kap. 1 § 2 mom. och att bestämmelserna utvidgas så att de gäller verkställigheten och utvecklingen av den offentliga arbetskraftsservicen som helhet. Arbetskraftsmyndighetens skyldighet att följa den övriga yrkesutbildningens utveckling hör nära samman med planeringen och anskaffningen av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Om detta föreslås därför bli bestämt i 1 mom., som motsvarar 6 § lagen om arbets-

kraftspolitisk vuxenutbildning till den del som beskrivs ovan och i fråga om grunderna för anskaffning 7 § i nämnda lag.

Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning syftar förutom till att främja bestående sysselsättning av arbetslösa och förhindra att de som hotas av arbetslöshet blir arbetslösa också till att främja möjligheterna för dem som har ett arbete att behålla det i anställningsförhållande eller som egen näringsverksamhet. Vid stödande av möjligheterna att behålla arbetet är det möjligt att verka på längre sikt trots att arbetsplatsen inte har meddelat om permitteringar eller hotet om permittering inte är överhängande. Möjligheten att i god tid reagera på förändringar bidrar för sin del till att livslångt lärande blir verklighet. Det föreslås därför att ordalydelsen i 1 mom. ändras så att hot om arbetslöshet ersätts med begreppet främjande av möjligheterna att få fasta arbetsplatser. Enligt 9 kap. 6 § förutsätts däremot för utbetalning av utbildningsstödet förtjänstdel, liksom nu, ett överhängande hot om arbetslöshet.

Syftet med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är att stöda om främja rörlighet som är ändamålsenlig med tanke på arbetsmarknaden. Bestämmelsen i 3 punkten kompletteras med ett omnämnande av rörlighet i yrket.

Enligt 7 § 2 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning skall arbetskraftsdistriktets byrå (i dag arbetskrafts- och näringscentralen) varje år utgående från utbildningsbehoven göra upp en arbetskraftspolitisk vuxenutbildningsplan. Överenskommelser om riktlinjerna för den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen nås för närvarande i samband med uppställandet av resultatmål. I lagen föreslås därför inte någon särskild bestämmelse om planen.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om att arbetsministeriet fastställer de allmänna anskaffningsvillkoren. Bestämmelsen motsvarar slutet av bestämmelsen i 14 § 4 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Det föreslås att den bemyndigande bestämmelsen ändras så att villkoren skall anges genom förordning av ministeriet i stället för genom föreskrifter.

3 §. *Gemensam anskaffning av utbildning.* Det föreslås att 13 § lagen om arbets-

kraftspolitisk vuxenutbildning utan några ändringar i det huvudsakliga innehållet tas in som 1 mom. Hänvisningen till anslag i statsbudgeten stryks som obehövlig, eftersom det inte finns något särskilt anslag för arbetskraftsmyndigheternas medfinansiering, utan även andelen i den gemensamma finansieringen finansieras av det anslag som avses i 1 § 2 mom.

4 §. *Förhållandet till övrig statlig finansiering.* Paragrafen motsvarar 12 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Bestämmelsen om statsunderstöd som betalas med stöd av lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreslås på grund av sin temporära karaktär som övergångsbestämmelse i 14 kap 3 §.

5 §. *Avtal om anskaffning av utbildning.* Som paragraf om avtal om anskaffning av utbildning intas bestämmelserna från 14 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. I 2 mom. kompletteras bestämmelserna i fråga om studerandenas rättsliga ställning och arbetsgivarens medfinansiering och de bemyndigande bestämmelserna preciseras. Om allmänna anskaffningsvillkor som fastställs av arbetsministeriet föreslås bli bestämt i 2 § 2 mom.

I syfte att öka genomskådligheten i fråga om individens skyldigheter skall grunderna för studerandens rättsliga ställning alltid upptecknas i anskaffningsavtalet. Med grunderna för den rättsliga ställningen avses studerandenas rättigheter och skyldighet samt de normer på vilka de rättigheter som hänför sig till studeranden grundar sig eller som vid försummelse kan leda till utbildningssanktioner för studeranden, t.ex. varning eller avbrytande av studierna. I anskaffningsavtalet skall också nämnas på vilket sätt utbildningsproducenten informerar sina studerande om nämnda normer.

Vid gemensam anskaffning av utbildning kan arbetsgivarens andel bestå förutom av den andel som betalas som anskaffningspris för utbildningen också av annan andel som anvisas för utbildningen och som i anskaffningsavtalet uppskattas som utbildarens medfinansiering. Sådan medfinansiering kan vara t.ex. att arbetsgivaren fungerar som utbildare, användning av maskiner och anordningar och

driftskostnader. I 2 mom. används därför begreppet medfinansiering i stället för betalningsandel. Som arbetsgivarens medfinansiering kan dock inte räknas lön som utbetalas till studerande som deltar i utbildningen.

6 §. *De allmänna förutsättningarna för antagningen av studerande.* Paragrafen motsvarar 8 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Det föreslås att 2 mom. kompletteras till den del där bestäms om antagning av personer under 20 år. Grunderna för antagningen av personer under 20 år motsvarar gällande 9 § 1 mom. förordningen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (912/1990). I enlighet med utbildningslagstiftningen avses med fullgörande av läroplikten både att läroplikten fullgörs och att läropliktsåldern överskrids.

7 §. *Beslut om antagning.* Paragrafen motsvarar till sitt huvudsakliga innehåll 9 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Paragrafen kompletteras med ett omnämnande av gymnasieutbildning. På de grunder som anges ovan i motiveringen till 1 § kompletteras paragrafen dessutom med en bestämmelse om att när examensinriktad utbildning skaffas av högskolor eller universitet skall utbildningsproducenten besluta om beviljandet av studierätt. Dessutom föreslås att gällande bemyndigande enligt vilket arbetsministeriet meddelar föreskrifter om antagningsförfarandet ändras till ett bemyndigande att utfärda en förordning av arbetsministeriet.

8 §. *Studerandes rättigheter och skyldigheter.* Den allmänna lagstiftningen om utbildning tillämpas i princip inte på avgiftsbelagd serviceverksamhet, t.ex. arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. I praktiken har det sålunda framkommit ovisshet om de rättigheter och skyldigheter som centraliserat bestämmer studerandenas rättsliga ställning. I paragrafen föreslås därför bestämmelser om centrala rättigheter och skyldigheter för studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

enutbildning.

I 1 mom. bestäms om rätt att få undervisning och, liksom nu, om skyldighet att regelbundet delta i undervisning enligt utbildnings- eller undervisningsplanen, vilken också omfattar eventuella perioder med inläring i arbetet och praktikperioder. På motsvarande sätt innebär studerandes rätt till undervisning att när han eller hon deltar i inläring i arbetet eller praktik utan anställningsförhållande, skall inläringen och praktiken genomföras enligt det avtal som avses nedan i 10 §. Momentet kompletteras med den allmänna skyldighet att utföra sitt uppdrag omsorgsfullt och uppföra sig korrekt som studeranden har enligt utbildningslagstiftningen. Den allmänna skyldighet som föreskrivs i lagen är en grund för individens skyldigheter enligt 80 §, vars närmare innehåll kan anges t.ex. genom ordningsstadgor.

Bestämmelsen om studerandes rättigheter i 2 mom. är ny. I momentet sägs att inom arbetskraftspolitisk vuxenutbildning gäller för studerandenas rätt till en trygg studiemiljö, tillgodoräknande av studier, förverkande av studierätt, studerandens tystnadsplikt, disciplin och hörande av studeranden vad som därom bestäms i lagstiftningen om den utbildning som anskaffningen gäller, om inte något annat bestäms i denna lag. Om det inte finns någon sådan lagstiftning för den utbildning som skall anskaffas, skall lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning tillämpas på motsvarande sätt. På det sätt som konstaterats ovan i 5 § och i motiveringen till den tryggas den rättsliga ställningen för studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt studerandenas rätt att få information om detta.

På grund av det stora antalet tillämpliga lagar har rättsställningen för dem som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning jämte föreslagna ändringar och preciseringar av den beskrivits i tabellform:

Rättighet eller skyldighet	L om grundl. utbildn.	Gymnasie L	L om yrkesutbildn.	L om yrkesin. vuxenutb	L om fritt bildn.arb.	L om grundl. konstun derv.	FÖRHÅLLANDE TILL ARBETSKRAFTSPOLITISK VUXENUTBILDNING
Läroplikt/studietid	X	X	X				Anskaffningsavtalet bestämmer varaktigheten
Fullgörande av lä-	X						1 §:n 3 mom., 6 §:n 2

roplikten							mom.
Avvikande början	X						Obehövlig
Utbildningsplats	X						Anges i anbudsbegäran och överenskomms i anskaffningsavtalet
Rätt till trygg studiemiljö	X	X	X	X			FÖRESLÅS I PARAGRAFEN
Rätt att få undervisning	X	X	X	X			FÖRESLÅS I PARAGRAFEN
Avgiftsfri undervisning	X						Kostnader för undervisningsmaterial ingår i anskaffningspriset, 1 §
Skolresor	X						Obehövlig
Inkvartering	X						Obehövlig
Vård vid olycksfall och hälsovård	X						BESTÄMS SÄRSKILT
Studierandens - Skyld. att delta i undervisning - Skyld. att utföra uppgifter - Skyld. att uppföra sig korrekt	X X X	X X X	X X X	X X X			SKYLDIGHET FÖRESLÅS I PARAGRAFEN
Disciplin	X	X	X	X			FÖRESLÅS I PARAGRAFEN
Att söka studieplats		X	X	X			6 §
Grunderna för antagning som studerande		X	X	X		X	1—3, 6—7 §
Tillgodoräknande av studier		X	X	X			FÖRESLÅS I PARAGRAFEN
Hörande av studerande		X	X	X			FÖRESLÅS I PARAGRAFEN
Förverkande av studierätt			X				FÖRESLÅS I PARAGRAFEN
Studerandes tystnadsplikt			X	X			FÖRESLÅS I PARAGRAFEN
Studiesociala förmåner		X	X	(X) Endast läroavt.			9 kap., 10 kap. 3—5 §
Övriga förmåner		X	X				10 kap. 2 §
				Samtliga ovan nämnda ingår i hänvisningsbestämmelsen i 11 §	I lagen finns inte något särskilt kap. om stud. rättigheter och skyldigheter	I lagen finns inte något särskilt kap. om stud. rättigheter och skyldigheter	

9 §. *Avbrytande av utbildningen.* Det föreslås att bestämmelsen om studerandens skyldigheter i 10 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning uppdelas i två delar så att bestämmelserna om avbrytande av studierna tas in i en särskild paragraf och preciseras.

Som 1 mom. föreslås en bestämmelse som motsvarar 10 § 2 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. I bestämmelsen sägs att om en studerande varit frånvarande från utbildning som avses i utbildnings- eller undervisningsplanen så att han eller hon uppenbarligen inte på ett godtagbart sätt kan genomföra de planerade studierna eller om han eller hon annars väsentligt har försummat sina studier, skall utbildningen anses avbruten. Det föreslås att bestämmelsen preciseras så att frånvaro utan tillstånd i minst fem undervisningsdagar utan avbrott alltid skall betraktas som en väsentlig försummelse. När bestämmelsen tillämpas betraktas även praktikperioder och perioder med inläring i arbetet som undervisningsdagar.

Grunderna för beslutsförfarandet vid avbrytande av studierna bibehålls så att de motsvarar 10 § 3 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. För att stärka studerandens rättsskydd preciseras bestämmelserna så att i 2 mom. intas uttryckliga bestämmelser om att innan beslut om avbrytande av studierna fattas skall studeranden ges tillfälle att bli hörd, beslutet skall fattas skriftligt och studeranden skall utan dröjsmål underrättas om beslutet.

Om förbud mot sökande av ändring i beslut om avbrytande av utbildningen föreslås bli bestämt i 13 kap. 4 § 5 punkten.

10 §. *Inläring i arbetet och praktik i anslutning till utbildningen.* Paragrafen är ny. I praktiken har inläring i arbetet och praktik genomförts utan något arbetsavtal mellan anordnaren och studeranden. Studerandens ställning har då påmint om ställningen för den som deltar i arbetspraktik eller någon annan arbetsmarknadsåtgärd enligt 8 kap. Det har rått en viss oklarhet om studerandens rättsliga ställning, eftersom det inte har funnits några bestämmelser om situationen. Exempelvis arbetsrådet har i sitt initiativ fäst arbetsministeriets avseende vid att arbetsförhållandets art under utbildningstiden bör

regleras i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och eventuellt även i andra författningar inom arbetsförvaltningen.

För att klarlägga studerandens rättigheter och skyldigheter föreslås i paragrafen bli bestämt om studerandens rättsliga ställning och försäkringsskydd i sådana situationer där inget arbetsavtal har ingåtts. De centrala bestämmelserna om studerandens rättsliga ställning motsvarar då de bestämmelser som skall tillämpas på dem som deltar i arbetsmarknadsåtgärder enligt 8 kap..

I fråga om arbetsmarknadsåtgärder har åtgärdens varaktighet begränsats till högst åtta timmar per dag. Motsvarande begränsning skall också tillämpas för tiden för inläring i arbetet och praktik. Inom vissa branscher (t.ex. transport och hälsovård) arbetsarrangemangen vara sådana att det är svårt att granska den maximala längden per dag. Den maximala tiden per dag kan därför utjämnas till åtta timmar under en särskild utjämningsperiod. Det skall föreligga särskilda grunder för att utjämningsperioder används och saken skall dessutom antecknas i avtalet om anskaffning av utbildning.

De föreslagna bestämmelserna hindrar naturligtvis inte att arbetsavtal ingås och att perioden med inläring i arbetet och praktikperioden ordnas som lönearbete, varvid bestämmelserna i denna paragraf i enlighet med 1 mom. inte skall tillämpas.

11 §. *Yrkesvals- och karriärplanering.* I paragrafen bestäms om målen för, tillhandahållandet av och stödåtgärderna i anslutning till yrkesvals- och karriärplaneringsservice. Paragrafen har ändrats uttrycksmässigt men den motsvarar i sak 7 § lagen om arbetskraftsservice och 8 § förordningen om arbetskraftsservice.

12 §. *Utbildnings- och yrkesinformation.* Paragrafen motsvarar i sak 9 § lagen om arbetskraftsservice och 9 § förordningen om arbetskraftsservice.

13 §. *Yrkesinriktad rehabilitering.* Syftet med och servicen inom yrkesinriktad rehabilitering definieras i sak i analogi med 10 § lagen om arbetskraftsservice och kompletteras med bestämmelserna enligt 10 § förordningen om arbetskraftsservice.

Med stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen enligt 2 mom. avses ersättning till

arbetsgivaren för kostnader orsakade av ändringar eller arrangemang i fråga om arbetsmaskiner, arbetsmetoder eller yttre omständigheter på arbetsplatsen. Arbetskraftsbyrån skall kunna bevilja stödet, om det förutsätts för att en handikappad skall placeras i arbete eller kunna behålla sitt arbete. Bestämmelser om stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen finns för närvarande i 13 § lagen om arbetskraftsservice och i 4 kap. förordningen om förmåner i samband med arbetskraftsservice.

14 §. *Försäkringsskydd.* Det föreslås att försäkringsskyddet för enskilda kunder i händelse av olycksfall, yrkessjukdom och skadeståndsansvar utvidgas till att utöver ovan nämnda stödåtgärder och arbetsmarknadsåtgärder enligt 8 kap. också gälla dem som deltar i arbetssökningsträning. Med arbetssökningsträning avses utbildning och övrig träning som i form av arbetskraftsformidling för enskilda kunder enligt 4 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten ges för att stöda sökande av arbete på egen hand. I övrigt motsvarar paragrafen i sak 13 a § lagen om arbetskraftsservice och 9 § lagen om arbetsmarknadsstöd, som med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 17 § 4 mom. sysselsättningslagen också tillämpas på sådana mottagare av sysselsättningsstöd som deltar i arbetslivsträning. Om sökande av ändring i statskontorets beslut om ersättning av olycksfall eller yrkessjukdom föreslås bli bestämt i 13 kap. 3 §.

15 §. *Bemyndigande att utfärda förordning gällande stödåtgärder.* Med stöd av 23 § lagen om arbetskraftsservice har för närvarande genom förordningar utfärdats bestämmelser om klarläggande av lämplighet samt utbildnings- och arbetsalternativ för dem som får yrkesvals- och karriärplaneringsservice enligt ovan samt om stödåtgärder för handikappades möjligheter att få arbete och behålla sitt arbete. Bestämmelser om arrangemang för åtgärderna samt om förmåner och ersättningar enligt prövning i anslutning till dem skall fortfarande utfärdas genom förordning av statsrådet. I paragrafen föreslås ett specificerat bemyndigande att utfärda förordning om detta och om stöd för specialarrangemang som föreskrivs i 13 § 2 mom.

7 kap. **Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag**

I kapitlet bestäms om sysselsättningsstöd samt om sysselsättningsanslag som anvisas statliga ämbetsverk och inrättningar för anställning av personal. Bestämmelser om sysselsättningsanslag för investeringar och för främjande av annan sysselsättning samt om sysselsättningsarbetsprogrammet skall utfärdas genom förordning av statsrådet, till vilken överförs gällande bestämmelser om investeringar i sysselsättningslagen.

Sysselsättningsstöd som beviljas arbetsgivare för lönekostnader liksom sysselsättningsstöd som beviljas för att trygga en persons försörjning skall regleras mera omfattande i lag än för närvarande. I lagen intas många bestämmelser som nu finns i sysselsättningsförordningen. Bestämmelserna om stöd villkor, stödbelopp och stödets varaktighet har omgrupperats och indelats på nytt så att de bildar konsekventare helheter än för närvarande. De viktigaste förutsättningarna för beviljande av sysselsättningsstöd tas in i lagen. Med stöd av ett bemyndigande i lagen skall vissa undantag fortfarande föreskrivas genom förordning av statsrådet. Reglerings sättet motsvarar det sätt som tillägnats i propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa, enligt vilket bestämmelser om bl.a. arbetsvillkoret för arbetslöshetsdagpenning inom vissa branscher med avvikande arbetstidsarrangemang till skillnad från huvudregeln skall utfärdas genom förordning. I fråga om sysselsättningsstöd hänför sig de undantag som skall regleras genom förordning till samordningen av sysselsättningsstödet med övriga statliga stöd samt till maximitiden för betalning av stöd.

Bestämmelserna motsvarar i sak gällande bestämmelser och praxis. Ändringar föreslås dock i bestämmelserna om sysselsättningssskyldighet i fråga om äldre personer som varit arbetslösa länge. Ändringarna föranleds av de ändringar av maximitiden för arbetslöshetsdagpenning och arbetsvillkoret i anslutning till revideringen av rätten till dagpenning som föreslås i propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa.

1 §. *Sysselsättningsstöd till arbetsgivare.* I 1 mom. föreslås en grundläggande bestämmelse om sysselsättningsstöd som beviljas arbetsgivare. Med hjälp av stödet främjas sysselsättningen av arbetslösa arbetssökande och förbättras möjligheterna att placeras på arbetsmarknaden. Bestämmelsen är ny på lagnivå men motsvarar första meningen i 29 § 1 mom. Sysselsättningsförordningen, vilken enligt hänvisningsbestämmelsen i 37 § i förordningen skall tillämpas också på anslag som anvisas statliga ämbetsverk och inrättningar. Om dessa bestäms i 4 §.

Det sammansatta stödet syftar till att öka arbetslöshetens dynamik under sådana arbetslöshetsskeden där det är osannolikt att de arbetslösa arbetssökande sysselsätts på annat sätt. Utöver att det i regel förutsätts att arbetslösheten har varat i cirka två år för att sammansatt stöd skall beviljas gäller att med hjälp av det ordnas arbete i första hand för dem som är berättigade till arbetsmarknadsstöd och som under den arbetslöshet som berättigar till sammansatt stöd inte har varit i arbete eller varit i arbete i liten utsträckning och sporadiskt och som inte har sysselsatts med sysselsättningsstöd. Det föreslås att gällande 29 § 2 mom. Sysselsättningsförordningen om syftet med sammansatt stöd och om företrädesordningen tas in i 2 mom.

Syftet med arbete som ordnas med hjälp av stöd är att via arbetserfarenhet stöda möjligheterna att placeras i arbete, förbättra de arbetslösas yrkesskicklighet och kunnande, främja möjligheterna för dem som en lång tid varit arbetslösa att på nytt komma ut på arbetsmarknaden, i samband med andra sysselsättningsfrämjande tjänster och förbättra möjligheterna för arbetslösa att finna arbete och anpassa sig till strukturella förändringar i arbetslivet samt förhindra att arbetslösa slås ut från arbetsmarknaden. Bestämmelsen i 3 mom. motsvarar de mål som nämns i 29 § 1 mom. Sysselsättningsförordningen och som också utgör mål för arbete som ordnas med hjälp av sammansatt stöd.

När arbeidskraftsbyrån beviljar stöd skall den enligt 4 mom. för erhållandet av stöd kunna uppställa också andra än i lag eller förordning angivna villkor som är nödvändiga med tanke på den person som skall sysselsättas och med tanke på uppnåendet av

syftet. I fråga om arbetsmarknadsåtgärder föreslås motsvarande bestämmelse i 8 kap. 4 § 2 mom. Man har i olika sammanhang fäst uppmärksamhet vid att den utbildning och annan motprestation som hör till sysselsättningsstödet är viktiga, bl.a. då åtgärder för att främja livslångt lärande bereds samt i det nationella sysselsättningsprogrammet för år 2002 i Finland (NAP). De villkor som uppställs med stöd av momentet kan mycket väl inverka på att denna målsättning uppnås.

2 §. *Förutsättningar gällande arbetsgivare i fråga om sysselsättningsstöd.* I analogi med 29 § 1 mom. sysselsättningsförordningen skall sysselsättningsstöd kunna beviljas kommuner, samkommuner och sammanslutningar samt andra arbetsgivare.

I 2 mom. anges begränsningar i fråga om sysselsättningsstödet, vilka är nödvändiga för att trygga ställningen för andra anställda hos den arbetsgivare som söker sysselsättningsstöd och den öppna arbetsmarknadens prioritet samt för att förebygga att konkurrensen snedvrids. I sak motsvarar begränsningarna de begränsningar som anges i 30 § 1 mom. 2—6 punkten sysselsättningsförordningen och de begränsningar som med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 12 a § 4 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd skall tillämpas på sammansatt stöd. Registrerat parti eller dess lokalorganisation beviljas inte sysselsättningsstöd enligt punkt 7 i nämnda bestämmelse i sysselsättningsförordningen. Begränsningen berör inte arbetsmarknadsåtgärder. Bestämmelsen skulle förenhetligas genom att avlägsna nämnda begränsning ur sysselsättningsstödet, eftersom arbetskraftspolitiska skäl för begränsningen inte föreligger.

Enligt 3 mom. skall genom förordning av statsrådet kunna anges undantag från de förutsättningar som föreskrivs i 3 mom. 3 och 4 punkten. Avsikten är att i analogi med nuläget genom förordning bestämma att långtidsarbetslösa skall kunna anställas med sysselsättningsstöd under tiden för alterneringsledigheten, även om det bedöms att arbetsplatsen också annars kommer att besättas. Genom förordning av statsrådet skall likaså bestämmas att som i 2 mom. 4 punkten avsett annat statligt stöd för avlöning eller främjande av sysselsättning för en person

som skall sysselsättas inte skall betraktas utbildningsersättning som betalas till arbetsgivaren med stöd av ett läroavtal som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) eller i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) och inte heller arbetsmarknadsstöd som betalas i form av sammansatt stöd. Vid beviljande av sammansatt stöd skall som sådant statligt stöd inte betraktas understöd som arbetsgivaren får av Penningautomatföreningen eller understöd som betalas av tippningsvinstmedel. Fortfarande gäller dock att det sammansatta stödet tillsammans med den utbildningsersättning som betalas för läroavtalsutbildning, understödet från Penningautomatföreningen eller understödet av tippningsvinstmedel inte får överskrida de kostnader som arbetsgivaren åsamkas av att han eller hon anställer personen i fråga.

3 §. *Förutsättningar gällande anställningsförhållandet i fråga om sysselsättningsstöd.* Bestämmelsen i 1 mom. är ny. Där föreslås bli bestämt att för att sysselsättningsstöd skall beviljas förutsätts att arbetsgivaren för binder sig att betala den person som sysselsatts lön enligt kollektivavtalet, eller om det inte finns något kollektivavtal, gängse och skälig lön på orten för arbetet i fråga.

I enlighet med gällande 30 § 1 mom. 1 punkten sysselsättningsförordningen föreslås i 2 mom. bli bestämt att sysselsättningsstöd inte beviljas, om anställningsförhållandet har börjat innan beslut om beviljande av stöd har fattats.

Kommunen skall kunna placera en långtidsarbetslös som sysselsatts med sysselsättningsstöd i uppgifter hos en annan anordnare av arbete, dock inte i företag på de villkor som också för närvarande anges genom förordning av statsrådet. I 3 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning om detta. För att precisera bestämmelserna föreslås i momentet en begränsning som gäller andra arbetsgivarinstanser och som förbjuder vidareplacering av personer som sysselsatts. Avsikten är dock att utvidga möjligheten att vidareplacera i fråga om s.k. verkstäder. I bemyndigandet att utfärda förordning beaktas därför också andra som driver verkstäder.

Företag kan i regel beviljas sysselsättningsstöd bara på basis av anställningsförhållanden som gäller tills vidare, dvs. för

arbeten om vilka i enlighet med 1 kap. 3 § arbetsavtalslagen ingåtts ett arbetsavtal som gäller tills vidare. Om villkoret bestäms i 4 mom. i analogi med 31 § 1 mom. sysselsättningsförordningen. De undantag som föreslås i 1—5 punkten om när ett arbetsavtal som gäller tills vidare inte krävs motsvarar 31 § 2 mom. Sysselsättningsförordningen.

4 §. *Anslag som anvisas statliga ämbetsverk eller inrättningar.* Statliga ämbetsverk eller inrättningar kan anvisas sysselsättningsanslag för anställning av personal i samma syfte och huvudsakligen på samma villkor som andra arbetsgivare beviljas sysselsättningsstöd. Av sysselsättningsanslagen betalas då lönekostnaderna för den person som sysselsatts till fullt belopp samt dessutom anvisas enligt statsrådets beslut anslag för kostnader som föranleds av att arbete ordnas. Bestämmelserna om anvisning av anslag och om kostnader som skall betalas med dem överförs till lagen från 37 och 38 § sysselsättningsförordningen.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om arbetstiden som motsvarar 38 § sysselsättningsförordningen. Statliga ämbetsverk eller inrättningar skall anvisas anslag för anordnande av heltidsarbete eller sådant arbete där arbetstiden är minst 85 % av den regelbundna arbetstiden i branschen.

5 §. *Sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen.* I 1 mom. föreslås en grundläggande bestämmelse om beviljande av sysselsättningsstöd för tryggande av en enskild persons försörjning och stödande av hans eller hennes egna insatser för att skaffa arbete. Momentet motsvarar 17 § 1 mom. sysselsättningslagen, vilket har preciserats genom att de viktigaste förutsättningarna för beviljande nämns i lagen. Förutsättningarna för beviljande av sysselsättningsstöd för den som ämnar bli företagare motsvarar 42 § sysselsättningsförordningen, förutsättningarna för arbetslivsträning motsvarar 45 § sysselsättningsförordningen. För sysselsättningsstöd som beviljas den som ämnar bli företagare används begreppet startpeng, som etablerats i allmänt språkbruk.

Om ökade arbetsmöjligheter för deltidsarbetande med hjälp av sysselsättningsstöd föreslås bli bestämt i 2 mom. Förutsättningarna för deltidstillägg motsvarar 50 §

sysselsättningsförordningen. Bestämmelsen kompletteras med en informativ hänvisning till alterneringsledighet.

Beträffande beloppet och varaktigheten i fråga om sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen tillämpas 9 och 11 §. Med stöd av 2 mom. skall närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stödet utfärdas genom förordning av statsrådet. Om ersättningsdagar som berättigar till stöd bestäms närmare med stöd av 10 § 4 mom.

6 §. *Regionala aspekter och regional garanti.* Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar i sak vad som i 19 § sysselsättningslagen bestäms om regionala aspekter. Bestämmelsen i 2 mom. om begränsning av sysselsättningskyldigheten motsvarar 20 § sysselsättningslagen och 3 mom. motsvarar början av 21 § 1 mom. sysselsättningslagen. Väsentlig regional skillnad i arbetslösheten samt användningen av anslag definieras fortfarande i statsbudgeten.

Regionala skillnader i arbetslösheten granskas enligt 19 § sysselsättningslagen enligt pendlingsregioner, som arbetsministeriet med stöd av 2 a § 4 punkten sysselsättningslagen fastställer särskilt genom förordning. Begreppet pendlingsregion avviker i detta sammanhang i fråga om mål och innehåll från pendlingsregion enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Pendlingsregioner i anslutning till regionala skillnader enligt sysselsättningslagen och pendlingsregioner enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa avviker också i praktiken från varandra. Pendlingsområdena enligt den regionala garantin har definierats i arbetsministeriets föreskrift (M 4/94).

Det föreslås att lagstiftningen förtydligas så att med begreppet pendlingsregion avses enligt definitionen i 1 kap. 7 § ett område som definieras med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ett område som används för att definiera regionala arbetslöshetsskillnader benämns i lagen arbetsmarknadsregion. Arbetsmarknadsregionerna bildas av hela kommuner. Avsikten är att arbetsmarknadsregionerna skall definieras genom förordning av arbetsministeriet enligt samma principer som i nämnda föreskrift av ministeriet. När förordningen bereds bör bl.a. Finlands Kommunförbund höras.

7 §. *Ordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete.* Enligt 18 § sysselsättningslagen har en äldre person som varit arbetslös en lång tid rätt till sysselsättningsfrämjande rehabilitering, utbildning eller möjlighet att arbeta, om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör på grund av maximitiden om 500 dagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa när han eller hon har fyllt 55 år men innan han eller hon fyller 57 år. Bestämmelsen hör samman med den totalreform av utkomstskyddet för arbetslösa som trädde i kraft vid ingången av 1997. Förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsdagpenning ändrades då bl.a. så att för rätt till tilläggsdagar efter de 500 betalningsdagarna förutsattes att maximitiden 500 dagar gick ut efter det att personen hade fyllt 57 år. Motsvarande tidigare lägre åldersgräns var 55 år.

I 1 och 3—6 mom. föreslås bestämmelser om ordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete och om bemyndigande att utfärda förordning. Bestämmelserna motsvarar huvudsakligen 18 § 1, 2 och 5 mom. sysselsättningslagen.

I propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa föreslås att bestämmelserna om maximitiden för arbetslöshetsdagpenning ändras så att en arbetsökande har rätt att få arbetslöshetsdagpenning till utgången av den månad då han eller hon fyller 65 år, om hans eller hennes arbetshistoria när det maximala antalet dagar, 500, för vilka han eller hon har rätt till arbetslöshetsdagpenning uppnås omfattar minst 5 år under de senaste 15 åren och han eller hon har fyllt 59 år. Ändringen gäller personer som är födda 1950 eller senare. I nämnda proposition föreslås dessutom att arbetsvillkoret för förnyad rätt till arbetslöshetsdagpenning förkortas till åtta månader, dvs. 34 veckor.

I analogi med ändringarna av rätten till arbetslöshetsdagpenning föreslås att arbetslösa arbetsökande som är födda 1950 eller senare tryggas möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering eller utbildning, om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning på grund av den maximitid för utbetalningen som föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa går ut när

han eller hon har fyllt 57 år men innan han eller hon fyller 59 år. Det föreslås att bestämmelsen tas in i 2 mom.

I analogi med de föreslagna ändringarna i arbetsvillkoret för arbetslöshetsdagpenning föreslås att kommunens skyldighet att ordna möjlighet att arbeta förkortas till åtta månader i stället för tio månader som motsvarar det gällande arbetsvillkoret för utkomstskyddet för arbetslösa. Med hemkommun avses fortfarande personens hemkommun enligt lagen om hemkommun.

I 5 mom. föreslås bli bestämt om arbetstiden i fråga om arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten. I analogi med nuläget skall kommunen ordna heltidsarbete. Det föreslås dock att bestämmelsen preciseras så att arbete som ordnas för en person som får invalidpension som delpension också skall kunna vara deltidsarbete. I syfte att uppnå målet för sysselsättningsskyldigheten bör arbetet också då uppfylla arbetsvillkoret för arbetslöshetsdagpenning.

8 §. *Begränsningar i fråga om och upphörande av sysselsättningsskyldigheten.* Om en person genom att inte ansöka om arbetslöshetsdagpenning eller på annat sätt har gett upphov till att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning inte har gått ut före 55 års åldern enligt 7 § 1 mom. eller 57 års åldern enligt 7 § 2 mom., har han eller hon inte med stöd av 7 § rätt till sysselsättningsfrämjande rehabilitering, utbildning eller möjlighet att arbeta. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar i sak 18 § 3 mom. sysselsättningslagen.

Bestämmelsen om arbete som minskar sysselsättningsskyldigheten i 2 mom. och om upphörande av kommunens sysselsättningsskyldighet i 3 mom. motsvarar 18 § 4 mom. och 18 a § sysselsättningslagen, dock med beaktande av det förslag i anslutning till revideringen av rätten till arbetslöshetsdagpenning som ingår i propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa och som innebär att arbetsvillkoret förkortas till åtta månader.

9 §. *Beloppet av sysselsättningsstöd.* Sysselsättningsstöd kan enligt Arbetskraftsbyråns prövning beviljas minst till ett belopp som motsvarar normalt sysselsättningsstöd. Sysselsättningsstödet kan vara högst det normala sysselsättningsstödet förhöjt med 80 %. Va-

riationsbredden (19,85 — 35,72 euro per dag) tillämpas när stöd beviljas både för arbetsgivaren och för tryggnad av försörjningen. Kommunen har dock alltid rätt att få normalt sysselsättningsstöd förhöjt med 80 % för lönekostnaderna för heltidsarbete som ordnats på grundval av sysselsättningsskyldigheten. I 1 mom. föreslås bestämmelser om beloppet av sysselsättningsstöd som motsvarar 34 § 1 mom., 44 § och 47 § 1 mom. sysselsättningsförordningen samt 21 § 3 mom. sysselsättningslagen.

För närvarande föreskrivs vissa undantag i fråga om beloppet av sysselsättningsstöd. I analogi med dem föreslås bestämmelser om beloppet av sammansatt stöd i 2 mom. och om beloppet av deltidstillägg i 4 mom. Enligt 2 mom. kan i form av sammansatt stöd utöver arbetsmarknadsstöd till fullt belopp beviljas högst ett belopp som motsvarar normalt sysselsättningsstöd. Andel för sysselsättningsstöd beviljas inte inom det försök med sammansatt stöd som föreslås i propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa. Momentet motsvarar i sak andra meningen i 12 a § 3 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd och andra meningen i 34 § 1 mom. Sysselsättningsförordningen samt 7 kap. 11 § i den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I 3 mom. anges den övre gränsen för sysselsättningsstöd och sammansatt stöd samt en definition av lönekostnader i motsvarighet till 12 b § 2 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd.

Enligt 54 § 1 mom. Sysselsättningsförordningen är deltidstillägget 50 % av den av arbetsgivaren uppgivna skillnaden mellan lönen för heltidsarbete och deltidsarbete för en arbetstagare som har övergått till deltidsarbete. Det föreslås att bestämmelsen tas in i 4 mom. så att om förhöjningen av sysselsättningsstödet samt om definitionen av skillnaden mellan lönen för heltidsarbete och för deltidsarbete bestäms genom förordning av statsrådet.

10 §. *Arbetstid som berättigar till stöd och ersättningsdagar.* I paragrafen samlas de nuvarande spridda bestämmelserna om arbetstid som berättigar till sysselsättningsstöd. Bestämmelsen i 1 mom., enligt vilken arbetsgivaren skall kunna beviljas normalt eller för-

höjt sysselsättningsstöd till fullt belopp på grundval av ett sådant anställningsförhållande där arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 85 % av den regelbundna arbetstiden i branschen, motsvarar början av 34 § 3 mom. Sysselsättningsförordningen. Bestämmelsen i 4 mom., som gäller ersättningsdagar i fråga om sysselsättningsstöd som beviljas arbetsgivare, motsvarar 34 § 4 mom. Sysselsättningsförordningen.

Som en del av det sammansatta stödet skall normalt sysselsättningsstöd dock kunna beviljas till fullt belopp för deltidsarbete. Bestämmelsen om detta i 2 mom. motsvarar sista meningen i 12 a § 1 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd och sista meningen i 34 § 3 mom. sysselsättningsförordningen.

I 3 mom. anges undantag från arbetstiden i sådana fall då kommunen sysselsätter en person på grundval av sysselsättningskyldigheten eller den regionala garantin. Enligt 7 § 5 mom. skall arbete som ordnas på basis av sysselsättningskyldigheten vara heltidsarbete, förutom om den som sysselsätts får invalidpension som delpension. Till kommunen skall betalas sysselsättningsstöd förhöjt med 80 % till fullt belopp för heltidsarbete som ordnats på grundval av sysselsättningskyldigheten. På basis av den regionala garantin skall sysselsättningsstöd till fullt belopp kunna beviljas för arbete där arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningstiden är minst 75 % av den regelbundna arbetstiden i branschen. Till denna del motsvarar momentet i sak 21 § 2 mom. sysselsättningslagen och det bemyndigande i 1 mom. i nämnda lagrum enligt vilket bestämmelser om beviljande av förhöjt sysselsättningsstöd till kommunen utfärdas genom förordning.

I 4 mom. fastställs i analogi med nuläget ersättningsdagarna för sysselsättningsstöd som beviljas för lönekostnader. Inverkan av förmåner enligt sjukförsäkringslagen på betalningen av sysselsättningsstöd ändras dock så att arbetsgivarens rätt att få en förmån hindrar att sysselsättningsstöd betalas ut. I den gällande sysselsättningsförordningen förutsätts att arbetsgivaren faktiskt får nämnda förmån.

I 5 mom. bestäms om ersättningsdagar för

sysselsättningsstöd som beviljas för tryggnade av försörjningen. Också till denna del föreslås att huvudregeln att stöd betalas för högst fem dagar i veckan skall tas in i lagen. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om de ersättningsdagar som berättigar till sysselsättningsstöd för tryggnade av försörjningen.

11 §. *Stödets varaktighet.* I paragrafen har samlats bestämmelser om den maximala varaktigheten för sysselsättningsstöd vilka motsvarar bestämmelserna i gällande lagar och förordningar. I 1 mom. föreslås huvudregeln enligt 35 § 1 mom. Sysselsättningsförordningen, att per person kan sysselsättningsstöd beviljas för högst tio månader i sänder. Begränsningen tillämpas inte på läroavtalsutbildning, där stöd liksom nu skall kunna beviljas för hela läroavtalstiden.

På grundval av den regionala garanti som gäller för kommunerna sysselsätts en arbetslös för högst sex månader i sänder. Det föreslagna 2 mom. motsvarar 21 § 4 mom. sysselsättningslagen.

I 9 kap. 7 § 3 mom. i den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om det sammansatta stödets maximala varaktighet, till vilket hänvisas i 3 mom. i denna paragraf. I analogi med nuläget skall det kunna bestämmas att sammansatt stöd skall betalas till arbetsgivaren för högst 24 månader per person. Kombinerat med sysselsättningsstödet kan det dock bestämmas att arbetsmarknadsstödet skall betalas till arbetsgivaren för högst 12 månader per person. Genom förordning av statsrådet bestäms om beviljande av sysselsättningsstöd på nytt för sysselsättning av eller tryggnade av försörjningen för samma person samt om servicehelheten och dess maximala varaktighet. I momentet föreslås dessutom ett bemyndigande, enligt vilket genom förordning av statsrådet av särskilda skäl kan bestämmas att maximitiden för stödet förlängs till högst 24 månader. Enligt den gällande sysselsättningsförordningen kan handikappade och arbetsplanerare sysselsättas med sysselsättningsstöd för högst 24 månader i sänder. Tilläggstöd kan beviljas för högst 12 månader. I sysselsättningsförordningen avses med arbetsplanerare en person som ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning, kommunen, en förening eller en stif-

telse har anställt med sysselsättningsanslag för att planera och ordna lämpliga arbets- och utbildningsplatser samt andra sysselsättningsfrämjande åtgärder för arbetslösa.

12 §. *Tilläggsstöd.* Bestämmelsen om kommunens rätt att få tilläggsstöd motsvarar 21 § 3 mom. sysselsättningslagen.

13 §. *Bemyndigande att utfärda förordning om sysselsättningsanslag.* Det föreslagna bemyndigandet att utfärda förordning gäller statsrådet. Genom förordning bestäms enligt 1 punkten om statsunderstöd som beviljas för investeringar och om anslag som av dem anvisas för investeringar. Bestämmelserna i 14 och 15 § sysselsättningslagen om statsunderstödet belopp och vissa villkor för användningen av sysselsättningsanslagen överförs därmed till förordningar. Merparten av bestämmelserna om investeringar liksom om det sysselsättningsarbetsprogram som avses i punkten finns för närvarande i 2 kap. sysselsättningsförordningen. I analogi med nuläget skall genom förordning som utfärdas med stöd av 2 och 3 punkten bestämmas om sysselsättningsarbetsprogrammet och om användningen av sysselsättningsanslag för annat främjande av sysselsättning. Sådant annat främjande av sysselsättning genomförs för närvarande med hjälp av t.ex. projektstöd enligt 4 kap. sysselsättningsförordningen och företagsamhetsunderstöd enligt 11 kap. i nämnda förordning. I analogi med 17 § sysselsättningslagen skall genom förordning av statsrådet inom gränserna för statsbudgeten och i syfte att trygga försörjningen också kunna bestämmas om beviljande av sysselsättningsstöd för andra än i 5 § avsedda syften.

8 kap. Arbetsmarknadsåtgärder

Bestämmelserna om sysselsättningsfrämjande åtgärder som ordnas på arbetsplatsen utan anställningsförhållande finns utspridda i olika lagar. Bestämmelser om arbetsprövning som ordnas till stöd för yrkesvägledningen och placeringen av handikappade i arbete finns i lagen om arbetskraftsservice. Bestämmelser om arbetspraktik för unga som omfattas av systemet med arbetsmark-

nadsstöd finns i lagen om arbetsmarknadsstöd. Bestämmelser om arbetslivsträning finns i sysselsättningslagen och lagen om arbetsmarknadsstöd. Att bestämmelserna har tagits in i olika lagar har åtminstone delvis baserat sig på de olika slag av förmåner som betalas till dem som deltar i åtgärderna.

Det föreslås att bestämmelserna om arbetsprövning, arbetspraktik och arbetslivsträning samlas i ett kapitel. Som gemensam benämning för dem föreslås arbetsmarknadsåtgärder. Begreppet arbetsmarknadsåtgärder baserar sig på det lagutkast av utredningsmannen Arajärvi som presenteras i inledningen till propositionen, där termen visserligen hade en vidare innebörd. Dessutom föreslås att terminologin för arbetsmarknadsåtgärderna och bestämmelserna om olika åtgärder förenhetligas till den del avvikelserna inte är motiverade med hänsyn till de särskilda syftena med åtgärden i fråga.

Utan anställningsförhållande genomförs på arbetsplatsen dessutom praktik och inläring i arbetet i anslutning till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Bestämmelser om dessa föreslås i 6 kap.

1 §. *Arbetsmarknadsåtgärder.* I 1 mom. uppräknas arbetsmarknadsåtgärderna, som är arbetsprövning, arbetslivsträning och arbetspraktik, vilka ordnas på arbetsplatsen. Arbetsmarknadsåtgärder kan anordnas av staten, kommuner, samkommuner, sammanslutningar, stiftelser eller enskilda näringsidkare. Bestämmelsen motsvarar 13 b § 3 mom. lagen om arbetskraftsservice och 7 § 1 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd, dock så att i lagen om arbetskraftsservice inte finns något uttryckligt omnämnande av kommuner, samkommuner eller stiftelser. Den rättsliga ställningen för dem som deltar i arbetsmarknadsåtgärder regleras i 3 §.

Bestämmelser om hänvisning till och anvisning av en arbetsmarknadsåtgärd och om målen för arbetsmarknadsåtgärderna föreslås i 2—4 mom., så att 2 mom. gäller arbetsprövning, 3 mom. arbetsprövning och 4 mom. arbetslivsträning. Bestämmelsen i 2 mom. motsvarar i sak 12 och 13 § lagen om arbetskraftsservice. Det föreslagna 3 mom. motsvarar 6 § 1 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd, och 4 mom. motsvarar 6 § 2

mom. lagen om arbetsmarknadsstöd, bestämmelsen om syftet i 17 § 1 mom. sysselsättningslagen och hänvisningsbestämmelsen i 4 mom. samt 45 § 1 mom. sysselsättningsförordningen.

2 §. Begränsningar i fråga om arbetsmarknadsåtgärderna. I paragrafen föreslås bestämmelser om begränsningar i fråga om arbetsmarknadsåtgärderna, vilka syftar till att förhindra att löntagare ersätts med personer som utan lön deltar i en arbetsmarknadsåtgärd, förhindra att ställningen försämrats för löntagare som är anställda hos den som ordnar en åtgärd samt förhindra att konkurrensen mellan företagen snedvrids. Begränsningarna i 1 mom. 1-3 punkten motsvarar de begränsningar som gäller arbetslivsträning och arbetspraktik och som föreskrivs i 7 § 2 mom. 2-4 punkten lagen om arbetsmarknadsstöd och 46 § 2-4 punkten sysselsättningsförordningen.

Enligt 8 § 1 mom. 1 punkten lagen om arbetsmarknadsstöd och 46 § 1 punkten sysselsättningsförordningen kan inte en sådan som inte har arbetstagare i anställningsförhållande ordna arbetslivsträning eller arbetspraktik. I fråga om villkoret har riksdagens arbetsmarknads- och jämställdhetsutskott vid behandlingen av berättelsen om regeringens åtgärder i sitt utlåtande (ApUU 7/2002 rd) konstaterat följande i anslutning till sysselsättningsberättelsen för 2001: "Men utifrån responsen ser det ut att kravet på att den som ordnar arbetspraktik måste ha också andra anställda bör strykas i bestämmelserna om arbetspraktik. Samma precisering bör göras i bestämmelserna om arbetsförsök."

I enlighet med utskottets ställningstagande föreslås det inte längre någon begränsning i lagen. När arbetslösa deltar i en arbetsmarknadsåtgärd som ordnas av en s.k. ensamföretagare skall arbetskraftsmyndigheterna, så som också utskottet konstaterar i sitt utlåtande, särskilt ge akt på att arbetslösa behandlas enligt bestämmelserna och att de inte utnyttjas på ett sätt som ger den som ordnar arbete konkurrensnedvridande förmåner.

Enligt 13 b § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice kan arbetsprövning inte ordnas hos en arbetsgivare till vilken kunden står i anställningsförhållande eller något annat tjänstgöringsförhållande. Det föreslås att be-

stämmelsen åjourförs och preciseras och tas in som 2 mom. Eftersom det inte är ändamålsenligt att arbetsgivare till vilken en enskild kund står i anställningsförhållande skall ordna någon annan arbetsmarknadsåtgärd, föreslås att begränsningen utsträcks till också gälla anordnande av arbetspraktik och arbetslivsträning.

I fråga om sysselsättningsstöd föreskrivs dessutom i 7 kap. 3 § 3 mom. förbud mot vidareplacering, dvs. att en arbetsgivare inte får vidareplacera en sysselsatt person i uppgifter hos en annan arbetsgivare. I 3 mom. föreslås motsvarande bestämmelse beträffande arbetsmarknadsåtgärderna. Momentet är nytt. Kommuners, föreningars eller stiftelsers rätt till vidareplacering i fråga om sysselsättningsstöd gäller inte i fråga om arbetsmarknadsåtgärder.

Enligt gällande lagstiftning gäller ovan nämnda begränsningar inte arbetsprövning. Eftersom det inte finns någon grund för att försätta arbetsprövning i en annan ställning till den del det är fråga om tryggnad av de viktigaste spelreglerna för arbetsmarknaden och näringsverksamheten, föreslås att de begränsningar som föreslås i paragrafen utvidgas till att också gälla arbetsprövning som ordnas på arbetsplatsen.

3 §. *Rättslig ställning och ansvar för arbetarskyddet.* Den som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd står inte i anställningsförhållande till den som anordnat åtgärden eller till arbetskraftsbyrån. Bestämmelsen motsvarar 13 b § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice, 8 a § 1 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd och 17 § 2 mom. sysselsättningslagen.

Enligt 2 mom. skall den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden fortfarande ansvara för arbetarskyddet på samma sätt som för närvarande. Den reviderade arbetarskyddslagen (738/2002), som träder i kraft den 1 januari 2003, har beaktats i hänvisningsbestämmelsen.

4 §. *Avtal om arbetsmarknadsåtgärder.* I paragrafen bestäms om avtal som ingås om arbetsmarknadsåtgärderna, om de omständigheter som skall tas in i avtalet och om särskilda villkor. I 3 mom. bestäms dessutom om anmälningsförfarandet för att informera förtroendemannen eller en annan person som företräder de anställda om avtalet om en ar-

betsmarknadsåtgärd. Paragrafen motsvarar i sak 8 § 1—4 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd, vilka med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 17 § 4 mom. Sysselsättningslagen också har tillämpats på sådan arbetslivsträning på grundval av vilken en person beviljas sysselsättningsstöd för att trygga försörjningen. Den föreslagna paragrafen motsvarar med vissa preciseringar vad som i 13 b § 3 mom. lagen om arbetskraftsservice och i de två sista meningarna i 4 mom. i nämnda lagrum bestäms om arbetsprövning som ordnas på arbetsplatsen.

Enligt bemyndigandet i 8 § 2 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd utfärdas närmare bestämmelser om avtalet vid behov genom förordning av statsrådet. Det föreslås att bemyndigandet slopas som obehövt.

7 §. *Avtalets maximitid. Olika arbetsmarknadsåtgärder har olika maximitider.* Dessutom har det föreskrivits undantag från maximitiderna, och beräkningen av maximitiden styrs av rätt komplicerade bestämmelser. Bestämmelserna om beräkning av maximitiderna kompliceras av att de har nära anknytning till maximitiderna för arbetslöshetsdagpenning och varaktigheten för arbetsmarknadsstöd som betalas på grundval av arbetslöshet. Det föreslås därför att bestämmelserna om maximitiderna för avtalen om arbetsmarknadsåtgärder sammanställs och avskiljs till en särskild paragraf.

Enligt huvudregeln i 1 mom. skall arbetskraftsbyrån kunna ingå avtal om arbetsmarknadsåtgärder för den tid målet för åtgärden, främjandet av arbetsmarknadsfärdigheterna, beräknas ta i anspråk. Huvudregeln samt maximitiderna för olika arbetsmarknadsåtgärder motsvarar 13 b § 4 mom. lagen om arbetskraftsservice, 8 § 5 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd och 47 § 1 mom. sysselsättningsförordningen.

I 2 mom. föreslås undantagsbestämmelser för personer berättigade till arbetsmarknadsstöd, vilka motsvarar 8 § 5 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd. I beräkningsbestämmelserna i 3 och 4 mom. föreslås ändringar av uttryck och ändringar av teknisk natur. I sak motsvarar bestämmelserna 8 § 6 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd.

III AVDELNINGEN.

ANDRA STÖD, UNDERSTÖD OCH FÖRMÅNER

9 kap. Utbildningsstöd

I kapitlet bestäms om utbildningsstöd som betalas av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna och som tryggar försörjningen för dem som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. De föreslagna bestämmelserna motsvarar huvudsakligen bestämmelserna i 5 kap. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Vissa långa paragrafer med många författningshänvisningar har dock omgrupperats.

I de föreslagna bestämmelserna har beaktats de behov av ändringar av teknisk natur som följer av propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa samt verkningarna av ändringarna av innehållet i fråga om arbetslöshetsdagpenningen.

1 §. *Studiesociala förmåner vid arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.* I 1 mom. föreslås en allmän bestämmelse om tryggande av studerandens försörjning under utbildningstiden och om det studiesociala förmånssystemet. I momentet föreskrivs också i analogi med 20 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning rätt till studiesociala förmåner i sådana fall då en finsk myndighet skaffar arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utomlands eller studerande deltar i sysselsättningsfrämjande utbildning som en myndighet i något annat nordiskt land har anordnat i det landet.

I 2 mom. bestäms i analogi med 25 § 2 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning att om utbildningen ordnas i perioder som inte direkt följer på varandra, föreligger inte rätt till studiesociala förmåner för tiden mellan utbildningsperioderna.

I 3 mom. bestäms i analogi med 4 § 1 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning om Folkpensionsanstaltens och arbetslöshetskassornas uppgifter i fråga om verkställigheten av studiesociala förmåner.

2 §. *Utbildningsstöd.* Bestämmelsen motsvarar i sak 15 § 3 mom. och 16 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

I 2 mom. bestäms dessutom om betalning av förtjänststödet förtjänstdel till förhöjt be-

lopp genom hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa skall det nuvarande avgångsbidraget fogas till systemet med utkomstskydd för arbetslösa så att förhöjd inkomstrelaterad dagpenning betalas för 130 dagar till en person som har blivit uppsagd av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker. Ett ytterligare villkor är att personen skall ha minst 20 års arbetshistoria och 5 års medlemskap i en arbetslöshetskassa. Den förhöjda förtjänst delen skall utgöra 55 % av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen, och den över-skjutande procenten på motsvarande sätt 32,5 %.

Det föreslås att förhöjd förtjänst del betalas inom utbildningsstödet på samma sätt som i fråga om den inkomstrelaterade dagpenningen. En förutsättning för utbetalning av det förhöjda stödet är dessutom att utbildningen börjar efter det att lagen har trätt i kraft. I syfte att främja lönsamheten skall dock den maximitid om 130 dagar som föreslås i fråga om arbetslöshetsdagpenningen inte tillämpas på förtjänststödet. Utan hinder av maximitiden skall studeranden ha rätt till förhöjt stöd för hela den tid han eller hon i övrigt uppfyller villkoren för erhållande av förtjänststöd och dess förtjänst del oavsett arbetslöshetens varaktighet när utbildningen börjar eller av de förhöjda förtjänst delar som betalas i form av arbetslöshetsdagpenning. Till denna del motsvarar bestämmelsen 10 kap. 5 § 2 mom. i den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa, där det bestäms om utbildningsdagpenning som betalas som stöd vid frivilliga studier.

3 §. *Rätt till utbildningsstöd.* Paragrafen om villkoren för grundstöd, förtjänststödet grunddel och förtjänst del motsvarar i sak 15 § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

4 §. *Begränsningar i fråga om erhållande av utbildningsstöd.* Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar 19 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Bestämmelsen om maximitiden per vecka i 2 mom. motsvarar första meningen i 24 § 1 mom. i nämnda lag.

5 §. *Sänkt utbildningsstöd.* Det föreslås att bestämmelserna i 18 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning omgrupperas så att

1 mom. innehåller en grundläggande bestämmelse om sänkt utbildningsstöd och de förmåner som skall beaktas, 2 mom. en bestämmelse om det skyddade beloppet och en exceptionell jämningsperiod samt 3 mom. en bestämmelse om periodisering av vissa ersättningar och förmåner. Till paragrafen fogas dessutom som 4 mom. vad som i 18 § 4 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning bestäms om omräkning av en månatlig förmån till dagsersättningar och tvärtom.

Periodiseringen enligt 3 mom. ändras i enlighet med propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa så att ersättningen eller den ekonomiska förmånen periodiseras enligt personens lön för det senaste anställningsförhållandet, inte enligt den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen. Periodiseringen blir sällan tillämplig i praktiken, eftersom semesterersättningar i motsats till vad som är fallet för den som får en arbetslöshetsförmån inte alls periodiseras för den som får utbildningsstöd.

6 §. *Rätt till förtjänststöd.* Rätten till förtjänststöd och dess förtjänst del motsvarar 15 § 4 och 5 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

10 kap. **Ersättning för kostnader för uppehälle**

I kapitlet bestäms om förmåner som betalas enskilda kunder som ersättning för resekostnader eller andra kostnader för uppehälle och som syftar till att stöda deras sysselsättning, sökande till utbildning och regionala rörlighet. I bestämmelserna om förmånerna föreslås inte några innehållsmässiga ändringar. I lagen tas in några bestämmelser som för närvarande finns i förordningar. Mera detaljerade bestämmelser om förmåner avsedda för att täcka kostnaderna för uppehälle skall fortfarande utfärdas genom förordning av statsrådet, i synnerhet när beviljandet av förmånen i fråga baserar sig på arbetskraftsbyråns prövning och när förmånen ersätter enskilda resor eller den annars har obetydlig ekonomisk betydelse. Med stöd av 6 kap. 15 § skall bestämmelser om ersättningar för kostnader i anslutning till yrkesvals- och karriärplanering samt yrkesinriktad rehabilitering utfärdas ge-

nom förordning av statsrådet.

1 §. *Rörlighetsunderstöd.* I paragrafen bestäms om rörlighetsunderstöd i analogi med 11 § lagen om arbetskraftsservice. I lagrummet tas in gällande bestämmelser på förordningsnivå om skolelever och studerande samt ett omnämnande av resekostnader. Bestämmelserna finns för närvarande i 4 § förordningen om förmåner i samband med arbetskraftsservice (1253/1993).

I 2 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av rörlighetsunderstöd, om resor som ersätts samt om grunderna för ersättning av resor utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §. *Förmåner innan utbildningen börjar.* Bestämmelsen i 1 mom. om förmåner innan arbetskraftspolitisk utbildning börjar motsvarar 14 a § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och 27 § som gäller avgiftsfri antagning av studerande.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om förmåner för den som söker sig till frivillig utbildning och som motsvarar 11 § 1 mom. 5 punkten samt 11 § 2 mom. förordningen om förmåner i samband med arbetskraftsservice.

Enligt 3 mom. skall närmare bestämmelser om förmåner innan utbildningen börjar utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. *Rätt till ersättning för uppehälle.* I paragrafen bestäms om ersättning för uppehälle som betalas av arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten. Förutsättningarna för erhållande och ersättningens storlek ändras inte.

Under de senaste åren har enskilda kunder, i synnerhet arbetslösa arbetssökandes, rätt till ersättningar för kostnader för uppehälle utvidgats. Samtidigt har man i tilltagande grad övergått till ett smidigt förvaltningsförfarande där resekostnader och andra kostnader för uppehälle föranledda av deltagande i utbildning eller arbetsmarknadsåtgärder ersätts med dagersatzning till ett bestämt belopp. Ersättningen för uppehälle är i dag 7 euro per dag och den förhöjda ersättningen för uppehälle är 14 euro. Bestämmelserna om ersättning för uppehälle är utspridda i olika lagar och förordningar.

De som deltar i arbetskraftspolitisk vuxen-

utbildning, studerande som får utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd samt de som får arbetsmarknadsstöd och som deltar i arbetspraktik eller arbetslivsträning har på de villkor som anges i lag rätt att få ersättning för uppehälle utan att saken prövas av arbetskraftsmyndigheterna. Ersättningen utbetalas av arbetslöshetskassan till den som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och som får förtjänststöd. I annat fall betalas ersättning för uppehälle av Folkpensionsanstalten. Paragrafen motsvarar 17 § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt 11 a § lagen om arbetsmarknadsstöd.

I 6 § föreslås bli bestämt om ersättning för uppehälle som arbetskraftsbyrån kan bevilja på basis av arbetskraftspolitisk prövning. Om ersättning för uppehälle till den som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte bestäms i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4 §. *Rätt till ersättning för uppehälle vid arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utomlands.* Paragrafen motsvarar i sak 17 § 3 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

5 §. *Begränsningar i fråga om ersättning för uppehälle.* Begränsningarna i fråga om ersättning för uppehälle motsvarar i sak 19 a § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

6 §. *Ersättning för uppehälle enligt prövning.* Paragrafen är ny. I paragrafen samlas, utan ändringar i sak, vad som i 11 § 2 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd, 48 § sysselsättningsförordningen, förordningen om förmåner i samband med arbetskraftsservice och statsrådets förordning om ersättning för uppehälle för personer som deltar i arbetssökningsträning (1464/2001) bestäms om beloppet av ersättning för uppehälle och de viktigaste förutsättningarna för erhållande. Eftersom ersättning för uppehälle skall betalas på basis av åtgärder som avviker från varandra i fråga om mål och arrangemang, skall enligt 3 mom. närmare bestämmelser om förutsättningarna för ersättning för uppehälle enligt prövning utfärdas genom förordning av statsrådet och med stöd av det bemyndigande som föreslås i 7 § skall närmare bestämmelser om ersättningsdagar som berättigar till

förmåner utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §. *Ersättningsdagar i fråga om ersättning för uppehälle.* Paragrafen är ny. Den skall också tillämpas på ersättning för uppehälle enligt provning. Ersättning för uppehälle skall kunna betalas för högst fem dagar per kalendervecka. För dem som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utomlands skall ersättning för uppehälle dock kunna betalas inte mer än sju dagar per kalendervecka. Bestämmelserna om maximitiden för utbetalning av ersättning för uppehälle per vecka motsvarar i sak första meningen i 24 § 1 mom. och 24 § 2 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

IV AVDELNINGEN.

VERKSTÄLLIGHET OCH SÖKANDE AV ÄNDRING SAMT IKRAFTT- RÅDELSEBESTÄMMELSER

11 kap. **Samarbete i anslutning till verkställigheten**

1 §. *Samarbete mellan myndigheterna.* Om arbetskrafts-, social- och hälsovårds- samt undervisningsmyndigheternas allmänna skyldighet att samarbeta när offentlig arbetskraftsservice ordnas och åtgärder i anslutning till den vidtas bestäms i 17 § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice. Det föreslås att bestämmelsen överförs till 1 mom.

Bestämmelser om samarbete mellan myndigheter i fråga om bl.a. personer som hemförlovats från militärtjänstgöring samt anordnande av information och rådgivning som gäller utbildning finns i 18 § förordningen om arbetskraftsservice. I lagen föreslås ett specificerat bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket närmare bestämmelser om samarbetet mellan myndigheterna skall utfärdas genom förordning av statsrådet. Gällande bestämmelse i 17 § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice, som gäller samarbete mellan myndigheter vid anordnande av service i anslutning till studerandes yrkesval och sökande av arbete, överförs med stöd av den bemyndigande bestämmelsen till förordning av statsrådet.

I 10 § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice

bestäms att lagen om rehabiliterings-samarbete (604/1991) skall iakttas vid ordnande av service för handikappade kunder. Det föreslås att bestämmelsen överförs till 2 mom.

2 §. *Samarbete mellan arbetskraftsmyndigheterna, arbetsmarknadsorganisationerna och övriga intressegrupper.* Om arbetskraftsmyndigheternas samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna samt organisationer som företräder kommunerna liksom organisationer som företräder övriga intressegrupper föreslås bli bestämt i analogi med 25 § 2 mom. sysselsättningslagen och 18 § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice. I paragrafen föreslås dessutom ett bemyndigande att utfärda förordning om den närmare organiseringen av samarbetet och de organ som skall tillsättas för det.

I 2 mom. föreslås en allmän bestämmelse om arbetskraftskommissionen, som är ett samarbetsorgan för arbetskraftsbyrån, arbetsmarknadsorganisationerna och kommunerna inom arbetskraftsbyråns verksamhetsområde.

3 §. *Arbetskraftskommission.* Det föreslås att bestämmelserna om arbetskraftskommissionen överförs från lagen om utkomstskydd för arbetslösa till lagen om offentlig arbetskraftsservice. Avsikten är att förtydliga lagen om utkomstskydd för arbetslösa och att i enlighet med den linje som iakttagits vid reformen av arbetskraftspolitiken betona arbetskraftskommissionens ställning inom arbetskraftspolitiken som baserar sig på lokalt samarbete och samarbete i ekonomiska regioner. I syfte att framhäva kraven på god förvaltning och utövande av offentlig makt föreslås att de viktigaste bestämmelserna om arbetskraftskommissionens sammansättning, utnämning och beslutförhet tas in i lagen. Om dessa bestäms för närvarande i förordningen om arbetskraftskommissioner (1681/1993). I lagen om utkomstskydd för arbetslösa och med stöd av den skall fortfarande bestämmas om arbetskraftskommissionens uppgifter i fråga om att till den som utbetalar arbetslöshetsdagpenning avge ett bindande utlåtande om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av förmånen. Arbetskraftskommissionen skall likaså fortfarande avge och följa utlåtanden om förutsättningarna för arbets-

marknadsstöd och altemneringsersättning. De bestämmelser som föreslås i paragrafen, t.ex. om arbetskraftskommissionens sammansättning, beslutsfattande, jävighet och beslutanderätt, skall också tillämpas när ovan nämnda bindande utlåtanden ges. När förmänsärenden behandlas skall liksom nu inga andra än kommissionens ordförande, medlemmar och sekreterare vara närvarande.

Vid arbetskraftskommissionerna behandlas enligt 27 § sysselsättningslagen ärenden som gäller verkställigheten av nämnda lag. Enligt 5 § förordningen om arbetskraftskommissioner skall arbetskraftskommissionen följa verkställigheten av arbetsförmedling och övrig arbetskraftsservice, skötseln av sysselsättningen samt vid behov göra framställningar om utvecklande av dessa. Det föreslås att bestämmelserna sammanförs i 1 mom. i analogi med sitt nuvarande innehåll.

Bestämmelserna om utnämmande av arbetskraftskommissionen, dess mandattid, sammansättning, beslutanderätt, verkningarna av ordförandens och vice ordförandenas jävighet och om beslutsfattandet ändras inte. Bestämmelserna i 2—4 mom. motsvarar i sak 6—8 § förordningen om arbetskraftskommissioner.

I 5 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket bestämmelser om arbetskraftskommissionens mötesarvoden och ersättning för kostnader till dem som deltar i mötena skall utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §. *Samarbete i ekonomiska regioner.* Paragrafen är ny. Inom regionalpolitiken förutsätts det att de ekonomiska regionerna utvecklas. Ekonomiska regioner som baserar sig på pendling och samarbete mellan kommuner är viktiga med tanke på en fungerande arbetsmarknad. Med vissa undantag anger de ekonomiska regionerna och häraderna de normativa riktningarna för utveckling när arbetskraftsbyråernas områden definieras och ändras. Ett undantag är huvudstadsregionen, där idén om en ekonomisk region på grund av dess stora storlek och det stora antalet kunder inte lämpar sig för lösningar i fråga om nätverket av byråer. I fråga om nätverket av byråer beaktas dessutom tillgången till service på glesbygden samt tillgången till svenskspråkig service.

I enlighet med den linje som följts vid den fortsatta reformen av arbetskraftspolitiken utvecklas arbetskraftsbyråorganisationen så att arbetskraftsbyråernas verksamhetsområden bättre följer indelningen i ekonomiska regioner. Syftet med den pågående reformen av byrånätverket är att göra verksamheten i områdena smidigare, effektivera resursanvändningen på det lokala planet samt stöda specialisering. Med arbetskraftsbyråer avses här självständiga enheter som eventuellt har flera serviceställen.

Utvecklingen av de ekonomiska regionerna baserar sig på eget initiativtagande och samarbete mellan lokala aktörer. Regionala utvecklingsprojekt, såsom omfattande projekt som finansieras ur Europeiska socialfonden (nedan ESF) och samarbete med näringsutvecklingsbolag, samt övriga samarbetsprojekt, såsom t.ex. samserviceställen och främjande av social företagsverksamhet, förutsätter att arbetskraftsbyrån deltar i samordningen. Oavsett reformen av byrånätverket bör arbetskraftsbyråerna redan nu ha beredskap att delta i samarbetet i de ekonomiska regionerna. I 1 mom. föreslås en allmän bestämmelse om detta.

Kraven på servicens kvalitet vid arbetskraftsbyråerna har skärpts. Kraven på kunskande och kvalitetskraven på arbetsmarknaden innebär också att det är nödvändigt att specialisera sig, vilket ökar behovet av att förenhetliga verksamheten: kunderna bör få service med samma innehåll vid olika byråer. I samband med beredningen av denna lag har flera av de instanser som hörts betonat behovet av åtgärder som så jämlikt som möjligt tryggar nivån på arbetskraftsbyråernas service i olika delar av landet.

På nämnda grunder föreslås i 2 mom. en undantagsbestämmelse för situationer där samarbetet i den ekonomiska regionen är bristfälligt eller osamordnat eller där nivån på kundservicen vid arbetskraftsbyrån är väsentligt lägre än vad som de viktigaste kvalitetskraven förutsätter. Enligt bestämmelsen skall arbetsministeriet med avvikelse från arbetskraftsbyråernas befintliga verksamhetsområden och befogenheter samt med avvikelse från vad som annars bestäms om ändring av arbetskraftsbyråernas befogenheter och verksamhetsområde utnämna en annan

arbetskraftsbyrå i den ekonomiska regionen för att helt eller delvis besluta om verkställigheten av offentlig arbetskraftsservice.

5 §. *Samarbete med privat arbetskraftsservice och övervakning av den.* Paragrafen innebär inte några ändringar i sak, utan den motsvarar 18 § 2 mom. och 22 § lagen om arbetskraftsservice. Om uppgifter som lämnas av den privata arbetskraftsservicen, om förfarandena i anslutning till lämnandet av uppgifterna och om behandlingen av uppgifterna föreslås på motsvarande sätt bli bestämt genom förordning av statsrådet. I lagen föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning om detta.

6 §. *Rätt att få information.* Rätten att få information i anslutning till verkställighet och utveckling samt övervakning och utveckling av studiesociala förmåner motsvarar i sak 24 § sysselsättningslagen och 31 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

12 kap. **Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner**

1 §. *Tillämpning av statsunderstödslagen.* Statsunderstödslagen (688/2001) trädde i kraft den 1 september 2001. Syftet med lagen är att förenhetliga förfaranden och tillämpningspraxis i anslutning till statsunderstöd som beviljas enligt prövning, vilket i sin tur tryggar såväl statens ekonomiska intressen som lika behandling av dem som söker och dem som får statsunderstöd. Reformen syftade inte till några betydande ändringar i de materiella grunderna för beviljande av statsunderstöd enligt prövning, utan dessa definieras fortfarande antingen i speciallagstiftning eller i statsbudgeten samt i förordningar.

Statsunderstödslagen tillämpas på statsunderstöd som beviljas enligt prövning. Med statsunderstöd avses ekonomiskt stöd som beviljas enligt prövning och där beviljandet eller beslut om det belopp som skall beviljas baserar sig på myndighetsprövning. Statsunderstödslagen är sekundär i förhållande till speciallagstiftningen om statsunderstöd. Den tillämpas bara till den del det inte i någon annan lag finns bestämmelser som avviker från statsunderstödslagen. Om grunderna för den rättsliga ställningen för den som söker

och den som får statsunderstöd och om myndigheternas befogenheter kan inte längre bestämmas genom förordning eller författningar på lägre nivå än så. Efter ikraftträdandet har statsunderstödslagen tillämpats i fråga om sysselsättningsanslag och de bestämmelser i sysselsättningsförordningen som stridit mot den har upphävts. I statsunderstödslagen avsedda statsunderstöd inom arbetsförvaltningen har således varit bl.a. sysselsättningsstöd enligt sysselsättningsförordningen, investeringsunderstöd, projektstöd samt företagsamhetsunderstöd enligt förordningen om stödjande av arbetslösa företagsamhet (senare sysselsättningsförordningen).

Som statsunderstöd enligt statsunderstödslagen betraktas inte sociala understöd, förmåner som grundar sig på socialförsäkring eller stöd i anslutning till annan social trygghet som ges enskilda. Statsunderstödslagen tillämpas inte heller på ersättningar eller anskaffning av service. Med ersättning avses en betalning som ersätter mottagaren de kostnader som mottagaren åsamkats av en viss åtgärd eller verksamhet eller skada och som baserar sig på lag eller avtal. Enligt 3 § 3 mom. statsunderstödslagen kan dock genom lag bestämmas att även annat ekonomiskt stöd kan betraktas som statsunderstöd enligt lagen.

Förmåner av huvudsakligen typen ersättning i anslutning till arbetskraftsservice har fallit utanför tillämpningsområdet för statsunderstödslagen. Detsamma gäller också vissa stöd och ersättningar till arbetsgivaren eller den som ordnar en verksamhet, t.ex. stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och statlig ersättning till kommunen för anordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

I statsunderstödslagen finns bestämmelser om grunder och förfaranden i anslutning till statsunderstöd, t.ex. ansökan om samt beviljande och utbetalning av statsunderstöd (9—12 §), avbrytande av utbetalning (19 §), skyldighet att återkräva statsunderstöd (21 §), återkrav enligt prövning av statsunderstöd (22 §), jämkning (26 §) och kvittning (30 §).

I 1 mom. föreslås att tillämpningsområdet för statsunderstödslagen utvidgas till att förutom sysselsättningsanslag också gälla andra stöd, understöd och förmåner som arbets-

kraftsmyndigheterna beviljar. Det föreslagna 1 mom. leder till att 24 a § sysselsättningslagen, vilken gäller särskild ränta och dröjsmålsränta, ersätts med 24 och 25 § statsunderstödslagen, vilka har samma sakinhåll. Till den del statsunderstödslagen inte på grund av förmånernas och ersättningarnas särskilda karaktär inte lämpar sig för förmåner avsedda att trygga försörjningen eller för ersättningar för kostnader för uppehälle anges i 2 mom. undantag från tillämpningen. På ersättningarna tillämpas inte sådana beslut, sådana bestämmelser om tillsynen över mottagaren eller om granskningsrätt som karaktäristiskt hänför sig till de stöd som beviljas sammanslutningen. Räntan och dröjsmålsräntan har tillämpats vid återkrav av sysselsättningsstöd avsedda för att trygga en persons försörjning. Räntor tas däremot inte ut för det belopp som återkrävs av mottagare av arbetsmarknadsstöd som deltar i motsvarande åtgärd. Det föreslås att bestämmelsen om nämnda räntor förenhetligas. Räntor skall inte tas ut för utkomstförmåner.

Genom bestämmelsen i 1 mom. blir statsunderstödslagen på motsvarande sätt tillämplig när stöd, understöd eller förmåner enligt denna lag finansieras som ESF-projekt. På andra ekonomiska stöd i anslutning till ESF-projekt skall statsunderstödslagen tillämpas direkt, om inte något annat följer av lagen.

2 §. *Vissa bestämmelser om stöd, förmåner eller understöd som arbetskraftsmyndigheterna beviljar.* Statsbidragsmyndigheten, dvs. den myndighet som fattat beslutet, kan bestämma att utbetalningen av statsunderstöd skall avbrytas. Till denna del ändras inte praxisen, utan arbetskraftsbyrån kan besluta att utbetalningen av t.ex. sysselsättningsstöd skall avbrytas. Arbetskrafts- och näringscentralen kan besluta att utbetalningen av t.ex. investeringsunderstöd och projektstöd skall avbrytas.

Enligt statsunderstödslagen skall statsbidragsmyndigheten också besluta om återkrav. I fråga om t.ex. sysselsättningsstöd innebär detta att beslut om återkrav fattas av arbetskraftsbyrån. Innan nämnda lag trädde i kraft hade arbetskrafts- och näringscentralen befogenheter i fråga om återkrav. I praktiken är det problematiskt att fatta beslut om återkrav vid arbetskraftsbyråerna och besluten

har ofta förutsatt att arbetskraftsavdelningen vid arbetskrafts- och näringscentralen har konsulterats. Rättssäkerhetens betydelse i återkravsärenden accentueras av att enligt statsunderstödslagen gäller statsmyndighetens beslut om återkrav direkt som grund för utmätning. Återkrav behöver således inte slutligt avgöras enligt förfarandet för förvaltningsvistemål.

På nämnda grunder föreslås i 1 mom. en bestämmelse om betalning och avbrytande av betalning som motsvarar nuläget. I fråga om återkrav föreslås att arbetskrafts- och näringscentralen skall besluta om återkrav också när förmånsbeslutet har fattats av arbetskraftsbyrån.

Statsunderstöd kan också indrivnas genom kvittning så att det dras av från annat statsunderstöd som beviljas av samma statsbidragsmyndighet. Kvittning av fordring gällande återkrav kan dock inte göras av utgifter som hänför sig till ett moment för andra statliga ämbetsverk eller inrättningar. I 2 mom. föreslås en begränsning av kvittning vid indrivning av stöd, understöd eller förmåner som betalats till en enskild person och som syftar till att trygga försörjningen eller ersätta kostnader för uppehälle. Begränsningen motsvarar det kvittningsförfarande som i fråga om arbetslöshetsförmåner föreslås i 11 kap. 13 § i den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt samtycke av personen kan kvittning ske till ett större belopp än den skyddade delen vid utmätning, dock inte av någon annan än arbetskraftsmyndighetens utgifter.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket genom förordning av statsrådet bestäms närmare om förfarandet för sökande, beviljande, anvisning och betalning av stöd, förmåner och understöd samt om den inbördes uppgiftsfördelningen mellan arbetskraftsmyndigheterna.

3 §. Beviljande och betalning av utbildningsstöd och ersättningar för uppehälle. I paragrafen bestäms i analogi med nuläget om omständigheter som hänför sig till beviljande och betalning av utbildningsstöd för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt ersättningar för uppehälle. Det föreslås att bestämmelsen om inlämnande av ansökan i 21 § 1 mom. lagen om arbetskraftspolitisk

vuxenutbildning överförs till 1 mom. samt att bestämmelsen om indragning av förmåner och meddelanden i anslutning till detta i 25 § 1 mom. överförs till 3 mom. I 4 § föreslås bli bestämt att i övrigt skall lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas på ansökan om förmåner. Ansökan skall sålunda fortfarande göras skriftligen.

I 2 mom. föreslås i analogi med 21 § 2 och 3 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning bli bestämt om arbetskraftsbyråns meddelande till förmånstagaren. Bestämmelsen samordnas tekniskt med de bestämmelser om arbetskraftspolitiska utlåtanden som föreslås i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I praktiken skall arbetskraftsbyrån fortfarande skicka meddelande utan särskild begäran, om personen hos arbetskraftsbyrån anmäler att han eller hon söker förmånen i fråga. Till skillnad från förfarandet för arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd skall arbetskraftsbyråns meddelande inte heller i fortsättningen vara bindande för förmånstagaren.

Som 4 mom. föreslås ett bemyndigande som gäller arbetskraftsbyråns skyldighet att i övrigt lämna upplysningar på eget initiativ.

4 §. *Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetslöshetskassor.* Beträffande utbildningsstöd och i tillämpliga delar även beträffande ärenden som gäller ersättning för uppehålle tillämpas vad som i fråga om arbetslöshetsförmåner bestäms om ansökan, skyldighet att lämna upplysningar, beslut om förmånen, förvägran av förmån på grund av försenad ansökan, betalningssätt, tillfälligt avbrott eller minskning av utbetalningen, utbetalning till någon annan än studeranden, återkrav, kvittning, överföring till annan person, avrundning, korrigering, rättelse av fel, tystnadsplikt och brott mot tystnadsplikten, erhållande och utlämnande av uppgifter samt om äktenskap och boende åtskils, om inte något annat bestäms i denna lag. Paragrafen motsvarar i sak 22 §, de två sista meningarna i 24 § 1 mom., 26, 28 och 33 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning så att i 2 mom. föreslås en bestämmelse om förbud mot utmätning av grundstöd och ersättning för uppehålle. Med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 11 a § 3 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd har

nämnda bestämmelser tillämpats på ersättning för uppehålle för dem som får arbetsmarknadsstöd.

Beträffande ersättning för uppehålle föreslås att innehållet i bestämmelserna om beslut ändras, varvid den som saken gäller i själva verket får större möjligheter att söka ändring. Enligt 22 § 2 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning skall ett skriftligt beslut i ärenden som gäller ersättning för uppehålle meddelas endast om sökanden kräver det. Kravet skall framföras hos Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan inom sju dagar från det att den som saken gäller fått del av avgörandet. I annat fall står avgörandet fast. Särskilt krav på skriftligt beslut och den begränsning av besvärshöjden som följer därav är inte längre motiverade, eftersom man i stället för ersättning av faktiska kostnader har övergått till fasta ersättningar för uppehålle och dessutom slopat särskild ersättning för logi. Det föreslås därför bli bestämt att förmångivaren skall meddela ett skriftligt beslut också i fråga om ersättningar för uppehålle. Den som är missnöjd med beslutet kan söka ändring genom besvär inom sedvanlig besvärstid enligt 13 kap.

5 §. *Betalning av utbildningsstöd och ersättning för uppehålle utan beslut.* I 11 kap. 8 § i den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bestämmelser om betalning av jämkad arbetslöshetsförmån utan beslut. Det föreslås att förfarandet också skall tillämpas på utbildningsstöd och ersättning för uppehålle. Eftersom beaktandet av övriga inkomster i utbildningsstödet avviker från arbetslöshetsförmånerna och eftersom förfarandet i ärenden som gäller ersättningar för uppehålle avviker från arbetslöshetsförmånerna, föreslås i lagen en uttrycklig bestämmelse om saken. Sänkt utbildningsstöd skall kunna betalas utan beslut i synnerhet i situationer där det minskade stödet beror på studerandens löneinkomster och där löneuträkning av arbetsgivaren saknas.

I den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bli bestämt att utan beslut skall kunna betalas högst 70 % av det belopp som personen i fråga skulle ha rätt till på grundval av de uppgifter som han eller hon lämnat. Det föreslås att motsvarande pro-

centandel skall tillämpas också i fråga om sänkt utbildningsstöd. Med beaktande av aspekter som hänför sig till förmånens art och verkställigheten av den föreligger det däremot inte några grunder att utbetala ersättning för uppehälle till nedsatt belopp. Ersättning för uppehälle skall därför betalas till fullt belopp.

6 §. *Betalningssätt.* Många förordningar om stöd, understöd och förmåner enligt denna proposition innehåller liknande bestämmelser om betalningssätt. I lagen föreslås en bestämmelse som i sak motsvarar dessa och 11 kap. 5 § i den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

7 §. *Anvisningar om verkställighet av studiesociala förmåner inom arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.* Bestämmelsen harmonierar med 14 kap. 4 § i den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt 1 mom. skall också arbetsministeriet delta i beredningen av anvisningarna till denna del. Som 3 mom. föreslås dessutom gällande 33 § 2 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, enligt vilket Folkpensionsanstalten har rätt att meddela interna proceduranvisningar.

13 kap. Sökande av ändring

1 §. *Sökande av ändring i arbetskraftsmyndigheternas beslut.* I samband med 12 kap. föreslås att statsunderstödslagen i princip skall tillämpas på stöd, understöd och förmåner som beviljas av arbetskraftsmyndigheterna. På samma sätt gäller att statsunderstödslagen i princip också skall tillämpas på sökande av ändring. För att besvärshöjningen skall vara öppen för insyn föreslås dock en uttrycklig bestämmelse om sökande av ändring, vilken i fråga om innehållet motsvarar 34 § statsunderstödslagen. I 1 mom. föreslås bli bestämt om rättelseyrkande och i 2 mom. om sökande ändring i beslut som arbetskraftsmyndigheten fattat med anledning av rättelseyrkande. I syfte att undvika tolkningsvårigheter hänvisas dessutom i 3 mom. till förfarandet för delgivning av beslut enligt statsunderstödslagen.

I fråga om statsunderstöd som beviljas av sysselsättningsanslag tillämpas redan för närvarande sökande av ändring enligt stats-

understödslagen. Ändring i statsbidragsmyndighetens beslut får inte sökas genom besvär. I beslut av statsbidragsmyndigheten får rättelse sökas inom 30 dagar från delfåendet. Rättelseyrkande görs hos den myndighet som fattat beslutet. I beslut som fattats med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Paragrafen skall tillämpas om inte något annat bestäms i någon annan lag.

I fråga om andra stöd, understöd och förmåner som avses i denna paragraf tillämpas för närvarande förvaltningsprocesslagen, om de inte omfattas av ett uttryckligt besvärshöjningsförbud. Det föreslås att besvärshöjningsförfarandet i analogi med statsunderstödslagen utsträcks till att också gälla dessa. De besvärshöjningsförbud som föreslås i 4 § gäller också rättelseförfaranden.

2 §. *Sökande av ändring i beslut gällande vissa studiesociala förmåner och ersättningar för uppehälle.* Det föreslås inte några ändringar i fråga om sökande av ändring i utbildningsstöd och ersättning för uppehälle. Den ändring som föreslås i fråga om meddelande av beslut om ersättning för uppehälle utvidgar dock på det sätt som beskrivs närmare i motiveringen till 12 kap. 4 § de faktiska besvärsmöjligheterna. Om sökande av ändring i arbetsmarknadsstöd bestäms i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som tillämpas också när besvären gäller arbetsmarknadsstöd som en studiesocial förmån.

Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar i sak 23 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning så att sista meningen i 2 mom. i nämnda paragraf föreslås intagen i 2 mom. i denna paragraf och så att 3 mom. motsvarar hänvisningen till gällande 43 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa i 32 § i nämnda lag. Enligt förslaget kan också undanröjande av arbetskraftsbyråns beslut sökas om beslut om en förmån har fattats innan arbetskraftspolitisk vuxenutbildning inleds.

I analogi med nuläget föreslås i 4 mom. bli bestämt att utkomstskyddsombudet enligt propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa inte skall ha befogenheter i ärenden som gäller utbildningsstöd eller ersättning för uppehälle i anslutning till det.

3 §. *Sökande av ändring i beslut av statskontoret.* Inga ändringar föreslås i bestäm-

melsen. Ordalydelsen motsvarar 13 a § 3 mom. lagen om arbetskraftsservice.

4 §. *Besvärsförbud*. I paragrafen föreslås begränsningar i besvärsförbudet utan några ändringar jämfört med nuläget.

I 27 a § sysselsättningslagen bestäms om besvärsförbud. Enligt paragrafen får ändring inte sökas genom besvär i ett beslut av en arbetskrafts- och näringscentral om att anvisning av sysselsättningsanslag. Ändring genom besvär får inte heller sökas i arbetskraftsbyråns beslut om beviljande av sysselsättningsstöd och arbetspraktikstöd eller placering i statliga arbetsuppgifter.

Enligt 22 a § lagen om arbetskraftsservice får ändring inte sökas genom besvär i beslut som gäller arbetskraftsservice, om inte något annat bestäms särskilt genom lag. Besvärsförbudet gäller tillhandahållande av service som faktisk verksamhet. Ändring i arbetskraftsbyråns beslut om förmåner i anslutning till arbetskraftsservice får däremot sökas genom besvär på det sätt som anges i motiveringen till 1 §. Förbudet mot att söka ändring enligt motsvarighet i lagen om arbetskraftsservice skulle också gälla begränsning av de arbetsgivartjänster, som föreslagits i 3 kap. 10 § 2 mom. och 4 kap. 7 §.

Enligt 25 a § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning får ändring inte sökas genom besvär i andra beslut än sådana som avser studiesociala förmåner. I 10 § 4 mom. finns dessutom ett besvärsförbud som gäller avbrytande av utbildning.

Till den del beslut av arbetskraftsbyrån gäller en serviceform eller åtgärd som tillhandahålls, eller avbrytande av utbildning skall enskilda kunder som är missnöjda fortfarande ha rätt att få riktigheten prövad i samband med sökande av ändring enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa genom att överklaga beslut av Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan, om arbetskraftsbyråns förfarande har påverkat kundernas rätt att få en arbetslöshetsförmån eller förmånsbeloppet.

14 kap. Ikraftträdande

1 §. *Ikraftträdande*. I lagen föreslås en sedvanlig ikraftträdelsebestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2003.

Ikraftträdandet av bestämmelserna om förhöjd förtjänstdel i arbetslöshetsförmånerna anges i ikraftträdelsebestämmelsen i den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa (15 kap. 1 §). Enligt 7 mom. i nämnda lagrum skall bestämmelserna om förhöjt utbildningsstöd tillämpas på personer som inleder sin utbildning efter det att lagen har trätt i kraft. Som komplement till ikraftträdelsebestämmelsen av den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås i 2 mom. på motsvarande sätt bli bestämt att vad som bestäms om studerandes rätt till förhöjd förtjänstdel i utbildningsstödet skall börja gälla så att bestämmelsen tillämpas på arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som inleds efter det att lagen har trätt i kraft.

2 §. *Författningar som upphävs*. Lagen om offentlig arbetskraftsservice ersätter lagen om arbetskraftsservice, lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och sysselsättningslagen.

I allmänna motiveringen eller i motiveringen till respektive paragraf beskrivs vissa bestämmelser som inte längre föreslås i lagen. Sådana är bl.a. 3 § 1 mom. lagen om arbetskraftsservice, som definieras olika former av arbetskraftsservice, och 10 § sysselsättningslagen, som gäller offentliga anskaffningar. Utöver dessa intas inte heller gällande 2 kap. sysselsättningslagen (3—6 §), där det bestäms om planering. För arbetskraftspolitiken skall fortfarande göras undersökningar och prognoser samt föras statistik och vid behov uppgöras målprogram för skötseln av sysselsättningen samt arbetsministeriets sysselsättningsprogram som bilaga till regeringens berättelse om åtgärderna. Om dessa bestäms dock inte längre på lagnivå.

3 §. *Övergångsbestämmelse med anledning av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet*. Bestämmelsen skall tillämpas 2003 och 2004 och motsvarar lagen om ändring av ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av 12 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (1394/2001).

4 §. *Tillämpningsbestämmelse*. I lagstiftningen ingår ett flertal hänvisningar till de lagar som föreslås bli upphävd, dvs. lagen om arbetskraftsservice, lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och syssel-

sättningslagen. I paragrafen föreslås därför en allmän tillämpningsbestämmelse i fråga om hänvisningsbestämmelserna. En hänvisning till de lagar som föreslås upphävida eller till service, åtgärder, stöd, understöd eller förmåner enligt dem skall anses avse denna lag och offentlig arbetskraftsservice enligt den.

1.2. Lag om ändring lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

4 §. *Förhållande till övrig lagstiftning.* I 3 mom. företas en ändring av teknisk natur med anledning av lagen om offentlig arbetskraftsservice.

24 §. *Statlig ersättning.* Bestämmelserna i 1 mom. ändras inte. Till 2 mom. fogas en bestämmelse som motsvarar 12 kap. 2 § i det första lagförslaget och som gäller arbetskrafts- och näringscentralens befogenheter vid beslut om återkrav av statlig ersättning och om behövliga återkravsåtgärder. Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det på motsvarande sätt som i 24 a § sysselsättningslagen, som föreslås upphävd, bestäms om betalning av ränta och dröjsmålsränta på statlig ersättning som återkrävs.

1.3. Lag om upphävande av lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier

1 §. *Bestämmelse om upphävande.* Lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) trädde i kraft den 1 augusti 1997. Lagen utgjorde den första fasen inom ett system där avsikten var att ge dem som länge deltagit i arbetslivet möjlighet att på vissa villkor få ett bättre utkomstskydd för vuxenstudier än tidigare (s.k. utbildningsförsäkring). Under den första fasen stöddes långtidsarbetslösas möjligheter att delta i långvarig, frivillig utbildning som främjar yrkesfärdigheterna och därmed deras möjligheter att på nytt placeras på arbetsmarknaden.

Lagen stiftades för att gälla tills vidare, trots att stödet till långtidsarbetslösa hade karaktär av ett tidsbundet separat program. Lagen gällde långtidsarbetslösa som påbörjade studierna under läsåret 1997-1998. Enligt 7 §

kunde stöd utbetalas under utbildningstiden i högst två år, dock högst till utgången av 1999.

Långtidsarbetslösas frivilliga studier stöddes genom utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd. Så som konstateras ovan har stöd inte utbetalats efter 1999. Det föreslås därför att lagen upphävs som obehövlig. Om ärenden som gäller stöd som betalats med stöd av lagen, t.ex. återkrav av förmåner, fortfarande är anhängiga skall lagstiftningen om det aktuella slaget av förmån tillämpas. Om utbildningsstödet och om behandlingen av ärenden som gäller det föreslås bli bestämt i det första lagförslaget och i fråga om arbetsmarknadsstödet på motsvarande sätt i den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

2 §. *Ikraftträdelsebestämmelse.* I lagen föreslås en sedvanlig ikraftträdelsebestämmelse.

1.4. Lag om upphävande av 20 § lagen om penningautomatunderstöd

1 §. *Bestämmelse om upphävande.* I det tidigare 12 § 2 mom. sysselsättningslagen sägs att när lån, understöd eller räntestöd för investeringar beviljas av anslag i statsbudgeten skall för deras begagnande uppställas villkor för vilka statsrådet fastställer grunderna. Lagrummet liksom bestämmelser som utfärdats med stöd av det upphävdes vid ingången av 2002, och någon motsvarande bestämmelse föreslås inte heller i denna proposition i lagen om offentlig arbetskraftsservice. Därför föreslås att 20 § lagen om penningautomatstöd med hänvisning till 12 § 2 mom. sysselsättningslagen upphävs som obehövlig.

2 §. *Ikraftträdelsebestämmelse.* I lagen föreslås en sedvanlig ikraftträdelsebestämmelse.

1.5. Lag om ändring av 7 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder

7 §. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. Ändras inte. Bestämmelsen i 3 mom. med hänvisning till 12 § 2 mom. sysselsättningslagen föreslås upphävd som obehövlig på de grunder som anförs i detaljmotiveringen till det fjärde lagförslaget.

1.6. Lag om upphävande av 5 § lagen om kommunala konjunkturdepositioner

1 §. *Bestämmelse om upphävande.* Bestämmelsen i 5 § hänvisar till bestämmelsen om arbetsprogram i 9 § sysselsättningslagen (946/1971). I sysselsättningslagen (275/1987) överfördes bestämmelsen till 4 §, som gällde planering. Paragrafen upphävdes genom lag 1113/2001, som trädde i kraft vid ingången av 2002, och det föreslås inte heller att den skall tas in i lagen om offentlig arbetskraftsservice. På nämnda grunder föreslås att 5 § lagen om kommunala konjunkturdepositioner upphävs som obehövlig.

2 §. *Ikraftträdelsebestämmelse.* I lagen föreslås en sedvanlig ikraftträdelsebestämmelse.

2. Närmare bestämmelser

Ändringen av strukturen i lagstiftningen om offentlig arbetskraftsservice påverkar också bestämmelserna på lägre nivå. Utgångspunkten för regeringspropositionen har varit att i lagen ta in sådana bestämmelser som för närvarande finns på förordningsnivå och som har beröringspunkter med de grundläggande fri- och rättigheterna eller med grunderna för medborgarnas rättigheter och skyldigheter. I lagen tas dessutom in bestämmelser om stödsystem i fråga om vilka bestämmelser om motsvarande stöd på vedertaget sätt har utfärdats genom lag. Å andra sidan berättigar de bemyndigande bestämmelserna i fråga om vissa omständigheter av teknisk natur arbetsministeriet eller social- och hälsovårdsministeriet att utfärda förordningar i stället för nuvarande administrativa föreskrifter eller anvisningar. Det föreslås att de förordningar som utfärdats med stöd av lagen om arbetskraftsservice, lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och sysselsättningslagen skall upphävas.

2.1. Förordningar av statsrådet

Av ovan beskrivna utgångspunkt för propositionen följer att antalet bestämmelser på förordningsnivå minskar väsentligt, i synnerhet i fråga om arbetsförmedlingsservicen, serviceprocessen för enskilda kunder och

sysselsättningsstöden. De förordningar som utfärdas med stöd av de bemyndiganden som föreslås i lagen om offentlig arbetskraftsservice omgrupperas och bestämmelserna i dem förtydligas strukturellt och uttrycksmässigt. I sak motsvarar förordningarna huvudsakligen nuläget.

Förordningen om offentlig arbetskraftsservice kompletterar de bestämmelser i 3—7 kap. i det första lagförslaget som definierar servicehelheten vid arbetskraftsbyrån, inom ramen för de bemyndiganden att utfärda förordningar som ingår i dem. Förordningen ersätter sålunda huvudsakligen bestämmelserna om anskaffning av utbildning i den gällande förordningen om arbetskraftsservice, förordningen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt de bestämmelser i sysselsättningsförordningen där sysselsättningsstöd som beviljas arbetsgivaren anges. I förordningen definieras dessutom den skyldighet att anmäla lediga arbetsplatser som föreskrivs för statliga ämbetsverk och inrättningar i 3 kap. 10 § 1 mom. i den föreslagna lagen samt i 4 kap. 2 § 1 mom. avsedd arbetsförmedlingsservice som har direkt sysselsättande verkan och för vilken inte får tas ut avgifter av enskilda kunder. Det föreslås att den gällande förordningen om fullgörande av anmälningsskyldigheten enligt 5 § lagen om arbetskraftsservice vid statliga ämbetsverk och inrättningar (1255/1993) upphävs.

Med stöd av bemyndigandena i 6 kap. 15 §, 7 kap. 5 § samt 9 och 10 kap. i den föreslagna lagen skall bestämmelser om förmåner som beviljas enskilda personer för tryggnad av försörjningen eller som ersättning för uppehållskostnader samlas i en förordning om förmåner i samband med offentlig arbetskraftsservice. Förordningen ersätter förordningen om förmåner i samband med arbetskraftsservice, bestämmelserna om studiesociala förmåner i förordningen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, största delen av sysselsättningsförordningens bestämmelser om ersättning som betalas till arbetslösa av sysselsättningsstödet samt förordningen om ersättning för uppehälle för personer som deltar i arbetssökningsträning.

I förordningen om vissa sysselsättningsanslag samlas bestämmelser om investeringsunderstöd, sysselsättningsarbetsprogram,

projektstöd och företagsamhetsunderstöd. Bemyndigande att utfärda förordning föreslås i 7 kap. 13 § 1—3 punkten i det första lagförslaget. Förordningen ersätter 14 och 15 § sysselsättningslagen samt 2, 4 och 11 kap. sysselsättningsförordningen.

I förordningen om verkställighet av lagen om offentlig arbetskraftsservice samlas på motsvarande sätt bestämmelser om förfarandet för anvisning, beviljande och betalning av stöd, understöd och förmåner med stöd av det föreslagna bemyndigandet i 12 kap. 2 § 3 mom. I förordningen bestäms dessutom om anmälnings- och samarbetsförfaranden enligt lagens 7 kap. 7 § 6 mom., 11 kap. 1 § 1 mom., 2 § 1 mom., 5 § 1 mom. och 3 § 4 mom. Förordningen ersätter procedurbestämmelserna i gällande ovan nämnda förordningar samt förordningen om skyldighet att lämna uppgifter om privat arbetskraftsservice (1360/1999).

2.2. Förordningar av ministeriet

Genom arbetsministeriets förordning om avgiftsbelagda prestationer definieras ytterligare avgiftsbelagdheten i fråga om användningen av informationssystemet och särskild service för arbetsgivaren med stöd av 2 kap. 5 § 2 mom. i det första lagförslaget. Med stöd av 6 kap. 2 § 2 mom. och 7 § 1 mom. fastställer arbetsministeriet likaså vid behov de allmänna villkoren för anskaffning av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt det närmare förfarandet för antagningen av studerande. Avsikten är att de arbetsmarknadsregioner som är avsedda för definition av regionala skillnader i arbetslösheten med stöd av 7 kap. 6 § 1 mom. i det första lagförslaget skall fastställas genom förordning av arbetsministeriet.

Med stöd av 12 kap. 7 § i det första lagförslaget utfärdar social- och hälsovårdsministeriet vid behov en förordning om förfarandena för beviljande, betalning och återkrav av studiesociala förmåner.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2003. Ändringarna gällande sysselsättningsskyldigheten och de ändringar som

motsvarar den ändring av rätten till tilläggsdagar som föreslås i propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa gäller i praktiken personer som är födda 1950 eller senare. Bestämmelserna om utbildningsstödet förhöjda förtjänstdel tillämpas på arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som inleds efter det att lagarna har trätt i kraft.

4. Lagstiftningsordning

I propositionen föreslås inte några sådana ändringar i den gällande lagstiftningen som är av betydelse när lagstiftningsordningen bedöms. Grundlagsutskottet har gett utlåtande om flera regeringspropositioner som gäller det arbetskraftspolitiska systemet. Exempelvis propositioner om reformen av arbetskraftspolitiken liksom utvidgningar av tillämpningsområdet för arbetsmarknadsstödet, sysselsättningsskyldigheten sökanden av ändring och regleringen av den ersättning för uppehälle som avses i 10 kap. i det första lagförslaget har i regel utvärderats av grundlagsutskottet. I dessa bestämmelser föreslås inte några ändringar med undantag av de ändringar i sysselsättningsskyldigheten som följer av propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa och vissa preciseringar av uttryckssättet.

I denna proposition har särskilt beaktats kravet på reglering genom lag. Dessutom stöder strävan efter klarhet i lagstiftningsstrukturen och bestämmelserna för sin del tillgodoseendet av nedannämnda grundläggande fri- och rättigheter.

I syfte att uppnå målen enligt 80 § grundlagen överförs till lagen bestämmelser om de viktigaste begreppen, målen för servicen och villkoren för erhållande av service samt bestämmelser om förutsättningarna för erhållande av förmåner eller om begränsningar som gäller dem. Sådana bestämmelser är bl.a. bestämmelserna om arbetsoförmåga och arbetslösa arbetssökande i 1 kap. i det första lagförslaget samt lagens bestämmelser i 7 kap. om målen för och de viktigaste förutsättningarna för erhållande av sysselsättningsstöd. I propositionen har dessutom beaktats den bestämmelse i 2 § 3 punkten arbetsavtalslagen som kan härledas ur principerna enligt 80 § grundlagen och enligt vil-

ken arbetsavtalslagen skall tillämpas på avtal som förutsätter en arbetsprestation, om inte något annat bestäms särskilt genom lag. Lagförbehållen i 6 § grundlagen gällande jämlikhet och 17 § gällande användning av eget språk har också haft betydelse vid beredningen av preciseringar i anslutning till författingsnivån.

För att garantera rättsskydd och god förvaltning enligt 21 och 119 § grundlagen föreslås i lagen bl.a. bestämmelser om arbetskraftskommissionens sammansättning och beslutsfattande, vilka för närvarande finns på förordningsnivå, samt preciseras den rättsliga ställningen för studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och förfaranden i anslutning till avbrytande av studierna. Uppgifterna för de delegationer om vilka enligt 11 kap. 2 § 1 mom. i det första lagförslaget skall bestämmas genom förordning av statsrådet skall inte omfatta utövande av offentlig makt eller offentliga förvaltningsuppgifter enligt 119 eller 124 § grundlagen.

Ordalydelsena i bestämmelserna om bemyndigande att utfärda förordning har preciserat så att de bättre än för närvarande motsvarar grundlagens krav på exakthet och noggrann avgränsning. I propositionen har likaså tillämpats den lagberedningspraxis

som förutsatts av grundlagsutskottet liksom av riksdagen i riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till ny Regeringsform för Finland (RSv 262/1998 rd) och som innebär att ministeriets behörighet anges i författningarna genom att ministeriet nämns vid namn.

Enligt regeringens uppfattning motsvarar den föreslagna lagen kraven i grundlagen och den innebär inga sådana begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna som gör att propositionen inte kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. I propositionen föreslås dock att lagstiftning som har nära anknytning till uppnåendet av målen enligt 18 § 2 mom. grundlagen revideras i sin helhet. Dessutom har den lagstiftningshelhet som består av denna proposition och propositionen med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa motsvarande anknytning till tryggnad av den grundläggande försörjningen enligt 19 § 2 mom. grundlagen i händelse av arbetslöshet. Regeringen rekommenderar därför att grundlagsutskottets utlåtande begärs om propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

I AVDELNINGEN

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Genom offentlig arbetskraftsservice främjas en fungerande arbetsmarknad i enlighet med denna lag.

2 §

Offentlig arbetskraftsservice

Arbetskraftsmyndigheterna skall ordna eller skaffa som offentlig arbetskraftsservice arbetsförmedlingsservice, arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och andra tjänster för kompetensutveckling samt främja sysselsättning av arbetslösa med hjälp av sysselsättningsstöd. Till offentlig arbetskraftsservice hör även andra stöd, understöd och förmåner enligt denna lag.

Om tryggnad av försörjningen under den tid arbete söks genom arbetsmarknadsstöd och arbetslöshetsdagpenning bestäms i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/2002).

3 §

Mål för den offentliga arbetskraftsservicen

Genom offentlig arbetskraftsservice upp-

rätthålls och främjas balansen mellan efterfrågan och utbudet av arbetskraft på arbetsmarknaden, tryggas tillgången på arbetskraft, bekämpas arbetslöshet samt ordnas arbete för dem som söker arbete.

När offentlig arbetskraftsservice tillhandahålls och utvecklas skall arbetskraftsmyndigheterna dessutom beakta de arbetskraftspolitiska mål som årligen fastställs av arbetsministeriet.

4 §

Växelverkan mellan arbetskraftspolitiken och den ekonomiska politiken

Genom allmänna ekonomisk-politiska och näringspolitiska samt andra åtgärder som inverkar på sysselsättningen främjar staten en hög och jämn efterfrågan på arbetskraft.

För att trygga tillgången på arbetskraft och bekämpa arbetslöshet skall staten genom en aktiv arbetskraftspolitik och genom närings- och utbildningspolitiska samt andra utvecklande och styrande åtgärder främja anpassning av efterfrågan på och utbudet av arbetskraft enligt yrke och regionalt.

För att full sysselsättning, som tryggar försörjningen samt grundar sig på fritt val av arbetsplats och på utförande av produktivt arbete, skall uppnås främjar staten en stabil och regionalt balanserad utveckling av ekonomin, sysselsättningen och samhället i övrigt.

Arbetskraftsmyndigheterna skall se till att det görs förslag om hur andra statliga myndigheters mål och åtgärder skall samordnas för att målen enligt 2 och 3 mom. skall uppnås.

5 §

Beaktande av sysselsättningsaspekter vid investeringar

Staten, kommunerna och samkommunerna skall se till att av dem finansierade investeringar samt den användning av arbetskraften som dessa förutsätter tidsbestäms på ett sätt som utjämnar konjunkturväxlingar. När lån, understöd eller räntestöd för investeringar beviljas av anslag i statsbudgeten skall sysselsättningsfrämjande aspekter och aspekter som hänför sig till en balanserad regional utveckling beaktas.

6 §

Verkställighet av lagen

Verkställigheten av denna lag leds, styrs och utvecklas av arbetsministeriet såsom högsta myndighet.

Verkställighetsuppgifterna i fråga om den offentliga arbetskraftsservicen sköts av arbetskraftsbyråerna samt arbetskrafts- och näringscentralerna, om inte något annat bestäms i lag eller genom förordning av statsrådet.

Arbetskraftsmyndigheten skall ha ett informationssystem som lämpar sig för användning av kunderna själva och innehåller uppgifter om lediga arbetsplatser, om utbildningsmöjligheter och om enskilda kunder och som påskyndar informationsförmedlingen på arbetsmarknaden och effektiviserar arbetskraftsbyråernas service. Bestämmelser om informationssystemet och integritetsskyddet vid användningen av systemet bestäms i lagen om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning (/2002).

7 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) kunder enskilda personer (enskilda kunder) och arbetsgivare (arbetsgivarkunder) som söker eller tar emot arbetskraftsmyndigheternas tjänster samt stöd, understöd

och förmåner enligt denna lag och enligt lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (493/1999),

2) anställningsförhållande ett avtalsförhållande mellan arbetsgivaren och arbetstagaren enligt 1 kap. 1 § arbetsavtalslagen (55/2001) och 1 § sjömanslagen (423/1978) samt ett anställningsförhållande mellan arbetsgivaren och en läroavtalsstuderande enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998) och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), (läroavtalsutbildning),

3) arbetssökande enskilda kunder som registrerats som arbetssökande i informationssystemet för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning och som hållit sin arbetsansökan i kraft,

4) unga personer arbetslösa arbetssökande under 25 år,

5) långtidsarbetslösa arbetslösa arbetssökande som utan avbrott har varit arbetslösa arbetssökande i 12 månader samt arbetslösa arbetssökande som har varit arbetslösa arbetssökande i flera arbetslöshetsperioder som sammanlagt omfattar minst 12 månader, och som på grundval av upprepad arbetslöshet och den tid arbetslösheten totalt har varat kan jämföras med arbetssökande som utan avbrott har varit arbetslösa i 12 månader,

6) handikappade enskilda kunder vilkas möjligheter att få ett lämpligt arbete eller en fast arbetsplats eller att avancera har minskat betydligt på grund av en på behörigt sätt konstaterad skada, sjukdom eller funktionsnedsättning,

7) arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utbildning som arbetskraftsmyndigheten skaffat på arbetskraftspolitiska grunder,

8) sysselsättningsanslag de anslag som i statsbudgeten anvisats under huvudtiteln för arbetskraftsministeriets förvaltningsområde och som är avsedda att främja sysselsättningen och bekämpa arbetslösheten,

9) sysselsättningsstöd stöd som är avsett att främja sysselsättningen av arbetslösa arbetssökande och som av sysselsättningsanslagen kan beviljas arbetsgivare för lönekostnader eller enskilda kunder för tryggnad av försörjningen,

10) normalt sysselsättningsstöd sysselsättningsstöd som uppgår till 19,85 euro per dag,

11) sammansatt stöd ett stöd som avses i 7 kap. 6 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och där arbetsmarknadsstödet betalas till arbetsgivaren antingen separat eller tillsammans med sysselsättningsstöd,

12) servicehelhet en kombination av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsstöd eller sammansatt stöd till arbetsgivaren eller sysselsättningsanslag som beviljats för lönekostnader vid statliga ämbetsverk eller inrättningar med andra sysselsättningsfrämjande tjänster,

13) pendlingsregion ett område som avses i 1 kap. 9 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Vid tillämpningen av denna lag jämställs arbete som utförs i tjänsteförhållande och frågor som ansluter sig till tjänsteförhållanden med anställningsförhållanden och arbetsavtalsfrågor.

8 §

Arbetslös arbetssökande

Med arbetslös arbetssökande avses i denna lag arbetssökande som fyllt 17 år och som är arbetsför, står till arbetsmarknadens förfogande och är arbetslös. En person betraktas som arbetslös arbetssökande högst till slutet av den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år.

Med arbetsför avses en person som inte får dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/1963) eller invaliditetspension eller rehabiliteringsstöd enligt folkpensionslagen (347/1956) eller förmån som med stöd av någon annan lag betalas på grund av fullständig arbetsförmåga och som inte konstaterats arbetsförmögen enligt sjukförsäkringslagen eller folkpensionslagen. Som arbetsför betraktas dessutom en sådan person som på nämnda sätt konstaterats arbetsförmögen och vars sysselsättning enligt Arbetskraftsbyråns bedömning kan stödjas på ett resultatbringande sätt genom offentlig Arbetskraftsservice. Som arbetsför betraktas dock den som med stöd av 22 § 2 mom. folkpensionslagen eller den som på grundval

av arbetsförmåga får pension enligt lagstiftningen i en annan stat.

Med person som står till arbetsmarknadens förfogande avses en person som på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

1) inte är förhindrad att vara på arbetsmarknaden,

2) inte själv uppställer sådana begränsningar som utgör hinder för att ta emot erbjudet arbete på de villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden eller för att delta i erbjuden, för honom eller henne lämplig utbildning,

3) inte på grund av begränsningarna enligt 2 punkten har lämnat arbetet eller utbildningen eller

4) inte studerar på heltid.

Med arbetslös avses en person som inte har ett anställningsförhållande och som inte är sysselsatt i huvudsyssla av företagsverksamhet eller på motsvarande sätt av eget arbete. Den som har ett anställningsförhållande betraktas som arbetslös, om han eller hon är permitterad på heltid eller hans eller hennes ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar.

2 kap.

Principer inom offentlig Arbetskraftsservice

1 §

Servicebehov och prognostisering

Offentlig Arbetskraftsservice tillhandahålls och utvecklas enligt kundernas servicebehov och situation.

Arbetskraftsmyndigheterna skall utreda och förutse sådana kvantitativa och kvalitativa förändringar i näringsstrukturen samt i efterfrågan på och utbudet av Arbetskraft som skall beaktas vid verkställigheten och utvecklingen av den offentliga Arbetskraftsservicen. Arbetskraftsmyndigheterna skall särskilt förutse Arbetsgivarnas behov av Arbetskraft och krav på kunnande samt individuella utvecklingsbehov i fråga om enskilda kunders Arbetsmarknadsfärdigheter.

2 §

Ordning för verkställighet och användning av sysselsättningsanslag

Genom offentlig arbetskraftsservice främjas sysselsättning i första hand på den öppna arbetsmarknaden, antingen direkt eller med hjälp av utbildning. I andra hand stöds sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag.

Vid främjandet och stödandet av sysselsättning utreds först den enskilda kundens möjligheter att få arbete inom sin pendlingsregion.

Inom gränserna enligt statsbudgeten kan statliga ämbetsverk och inrättningar, kommuner och samkommuner samt enskilda, sammanslutningar och stiftelser av sysselsättningsanslagen anvisas eller beviljas anslag för investeringar, lönekostnader, ersättningar som betalas för tryggnad av försörjningen samt för annan sysselsättningsfrämjande verksamhet.

3 §

Jämlikhet

Inom offentlig arbetskraftsservice iaktas jämlikhet och opartiskhet.

Arbetsvister påverkar inte den offentliga arbetskraftsservicen. I samband med personlig service skall kunden dock informeras om arbetsvister.

4 §

Främjande av jämställdheten mellan könen

Vid tillhandahållande och utvecklande av samt information om den offentliga arbetskraftsservicen bör man aktivt sträva efter att främja jämställdheten mellan könen.

När information om arbetsmarknaden samt arbets- och utbildningsalternativen ges skall genomförandet av jämställdhet på arbetsmarknaden främjas. Arbets- och utbildningsalternativ, lediga arbetsplatser samt arbetsökande skall presenteras på ett opartiskt sätt i enlighet med samma principer oberoende av kön eller av skäl som indirekt är beroende av

kön så, att kvinnor och män har samma möjligheter att söka arbete, avancera i yrket och utbilda sig. När utbildning ordnas och skaffas skall man se till att undervisningen stöder främjandet av jämställdheten.

5 §

Avgiftsfrihet

Offentlig arbetskraftsservice är avgiftsfri, om inte något annat bestäms nedan eller i någon annan lag eller i förordning av arbetsministeriet som utfärdats med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Arbetskraftsbyråns tjänster är avgiftsfria för enskilda kunder. Arbetsförmedlingstjänsterna är avgiftsfria för arbetsgivarna.

Genom förordning av arbetsministeriet bestäms om avgiftsbelagd användning av det informationssystem som avses i 1 kap. 6 § 3 mom. och närmare om avgifter för den särskilda service för arbetsgivare som avses i 4 kap. 6 §.

6 §

Språk som skall användas

När offentlig arbetskraftsservice tillhandahålls samt information om den ges skall den finskspråkiga och svenskspråkiga befolkningens behov beaktas på enahanda grunder på det sätt som särskilt bestäms. När offentlig arbetskraftsservice tillhandahålls skall dessutom den samiska befolkningens behov beaktas.

II AVDELNINGEN

**ARBETSKRAFTSBYRÅNS SERVICE
OCH SERVICEPROCESSEN**

3 kap.

Grunder för arbetskraftsbyråns service

1 §

Anordnande och anskaffning av arbetskraftsbyråns tjänster

Arbetskraftsbyråns tjänster ordnas som självbetjäning och personlig service.

Service enligt denna lag kan vid behov stöd-
 das genom kompletterande service. I form av
 kompletterade service kan också genomföras
 aktuella eller regionalt behövliga projekt.

Service och kompletterande service kan
 också köpas eller ordnas eller köpas tillsam-
 mans med andra aktörer, om detta ses som en
 ekonomiskt fördelaktig och ändamålsenlig
 lösning.

2 §

Bedömning av behovet av service och till- handahållande av service

Utgående från en bedömning av kundens
 servicebehov tillhandahålls service som på
 bästa sätt tryggar tillgången på kunnig ar-
 betskraft och främjar placeringen av enskilda
 kunder på den öppna arbetsmarknaden. Be-
 hovet av service bedöms i växelverkan mel-
 lan kunden och Arbetskraftsbyrån.

Service tillhandahålls så, att

1) förutsättningarna för lyckade val av yrke
 och arbetsplats samt för lyckade personval
 förbättras,

2) Arbetskraftens yrkeskompetens ökas,

3) sökandet efter alternativa lösningar som
 står till buds på arbetsmarknaden underlättas
 och så att lyckade val bland de alternativ som
 står till buds stöds,

4) det ordnas möjligheter för arbetslösa att
 arbeta,

5) det förebyggs att de arbetslösa blir ut-
 slagna från arbetsmarknaden.

Oavsett av Arbetskraftsbyråns verksam-
 hetsområde skall kunden kunna få service vid
 det verksamhetsställe där servicen till-
 handahålls, om inte något annat bestäms i lag
 eller genom förordning av statsrådet.

3 §

Serviceprocessens framskridande

Kunden erbjuds möjligheter att själv an-
 vända servicen med hjälp av självbetjäning
 och informationstjänst. Om användningen av
 service på detta sätt inte är ändamålsenlig
 med tanke på kundens servicebehov eller inte
 leder till att han eller hon placeras i arbete el-
 ler utbildning eller till att en arbetsplats be-

sätts, skall Arbetskraftsbyrån tillsammans
 med kunden planera och ordna effektiviserad
 service (serviceprocess).

Om en arbetslös arbetssökande inte har
 kunnat sysselsättas enligt 1 mom. eller anvi-
 sas utbildning så som föreskrivs i denna lag
 eller särskilt, skall möjlighet till arbete om
 möjligt ordnas med hjälp av syssel-
 sättningsanslag.

Med hjälp av sysselsättningsanslag stöds i
 synnerhet sysselsättning av långtidsarbets-
 lösa, unga och handikappade samt förebyggs
 förlängd arbetslöshet och utjämnas regionala
 skillnader i arbetslösheten.

4 §

Hänvisning till andra myndigheters service

Om den service som en enskild kund behö-
 ver inte kan ordnas som Arbetskraftsbyråns
 service, skall Arbetskraftsbyrån se till att ve-
 derbörande informeras om andra rehabiliter-
 ingsmöjligheter och enligt behov hänvisas till
 service som ordnas av social-, undervisnings-
 och hälsovårdsmyndigheterna eller Folkpen-
 sionsanstalten eller någon annan anordnare
 av rehabiliteringstjänster, i samarbete med de
 sammanslutningar som ordnar servicen.

Om Arbetskraftsbyråns deltagande i utarbe-
 tandet av en aktiveringsplan och skyldighet
 att vidta åtgärder för utarbetande av en akti-
 veringsplan för arbetslösa arbetssökande be-
 stäms i lagen om arbetsverksamhet i rehabili-
 teringssyfte (189/2001).

5 §

Registrering som arbetssökande

I informationssystemet för Arbetskrafts-
 förvaltningens kundbetjäning registrerar ar-
 betskraftsbyrån som arbetssökande enskilda
 kunder som personligen begär det på arbeta-
 kraftsbyrån. Arbetskraftsbyrån kan godkänna
 en begäran som framförts elektroniskt och
 även på annat sätt. Den enskilda kunden skall
 förete för tillhandahållandet av offentlig ar-
 betskraftsservice behövliga uppgifter och ut-
 redningar om sin yrkeskompetens, arbetser-
 farenhet, utbildning och arbetsförmåga. En
 person anses ha registrerats som arbetssö-

kande också om arbetsgivaren till Arbetskraftsbyrån för hans eller hennes del har lämnat in ett meddelande om gruppermittering enligt 5 kap. 4 § 3 mom. Arbetsavtalslagen. Om förfarandena i anslutning till registrering bestäms vid behov genom förordning av statsrådet.

Registrering som arbetssökande är inte en förutsättning för erhållande av service eller stöd, understöd och förmåner enligt denna lag, om inte något annat bestäms nedan. En enskild kund kan på begäran registreras som kund inom en enskild serviceform. Han eller hon betraktas då inte som registrerad arbetssökande.

Enskilda kunder skall informeras om att kunduppgifterna registrerats i informationssystemet.

6 §

Giltighetstiden för arbetsansökan

En arbetsansökan anses ha trätt i kraft den dag då den begärts hos Arbetskraftsbyrån på det sätt som anges ovan.

Den arbetssökande skall hålla arbetsansökan i kraft på det sätt som Arbetskraftsbyrån bestämmer. Ansökan upphör att vara i kraft, om den arbetssökande

- 1) meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin ansökan i kraft,
- 2) försummar att vidta de åtgärder för att hålla ansökan i kraft som Arbetskraftsbyrån har bestämt, eller
- 3) inte deltar i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen och som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov.

7 §

Registrering av utlänningar som arbetssökande

Sådana medborgare i andra stater som på basis av internationella avtal som är förpliktande för Finland och gäller Arbetskraftens fria rörlighet har rätt att utan arbetstillstånd komma till Finland för att söka arbete och ta emot arbete, jämställs vid registrering som arbetssökande med finska medborgare, om

inte något annat följer av avtalen.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, jämställs andra utländska medborgare och statslösa personer med finska medborgare vid registrering som arbetssökande, om

1) de med stöd av uppehållstillstånd eller uppehålls- och arbetstillstånd som beviljats dem har rätt att utan begränsningar ta emot arbete, eller om

2) de har rätt att ta emot arbete inom en viss bransch förutsatt att det uppehålls- och arbetstillstånd som beviljats dem är avsett för fortsatt vistelse i landet.

8 §

Information till arbetssökande

En arbetssökande skall i samband med att han eller hon registreras som arbetssökande eller omedelbart därefter informeras om den service som erbjuds honom eller henne vid Arbetskraftsbyrån och om hans eller hennes skyldighet att hålla arbetsansökan i kraft enligt 6 § 2 mom.

En arbetslös arbetssökande skall utöver vad som föreskrivs i 1 mom. informeras om omständigheter som hänför sig till arbetssökandet, vid behov om andra tjänster och åtgärder som syftar till att främja hans eller hennes sysselsättning, om sina allmänna skyldigheter enligt 9 § samt om påföljderna vid försummelse av skyldigheten enligt 6 § 2 mom. och om viktiga Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning eller Arbetsmarknadsstöd.

9 §

Allmänna skyldigheter för arbetslösa arbetssökande

Den som är arbetslös arbetssökande har skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning samt vid behov söka sig till och delta i service och åtgärder som främjar hans eller hennes sökande av arbete och Arbetsmarknadsfärdigheter samt i sysselsättningsfrämjande tjänster och åtgärder.

10 §

Anmälan om arbetsplatser

Arbetsgivarna skall göra en anmälan till arbetskraftsmyndigheterna om betydande ändringar i användningen av arbetskraft och om inrättandet av nya verksamhetsställen samt om arbetsplatser som blir lediga (anmälningsskyldighet). Arbetsministeriet och de föreningar som företräder arbetsgivarna skall närmare komma överens om hur anmälningsskyldigheten skall fullgöras. Genom förordning av statsrådet föreskrivs hur anmälningsskyldigheten skall fullgöras vid statliga ämbetsverk och inrättningar.

Arbetskraftsbyrån tar inte emot platsanmälan om det på basis av platsanmälan som gäller en ledig arbetsplats är uppenbart att arbetsgivaren bryter mot det diskrimineringsförbud eller det krav på opartiskt bemötande som föreskrivs i lag eller söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller i fråga om vilka det strider mot lag att anställa den som söks och om arbetsgivaren inte på uppmaning av arbetskraftsbyrån har rättat sin platsanmälan. Övriga begränsningar i fråga om tjänster för arbetsgivarkunder anges i 4 kap. 7 §.

4 kap.

Arbetsförmedlingstjänster

1 §

Arbetsförmedling

Genom arbetsförmedlingen, som baserar sig på arbetstagarens och arbetsgivarens avtalsfrihet och fria val, främjas en så effektiv och ändamålsenlig placering av arbetskraften som möjligt så att arbetsgivaren får den arbetstagare som är lämpligast och bäst för den utbudna arbetsplatsen och arbetstagaren det arbete han eller hon bäst förmår utföra. Genom arbetsförmedlingen stöds möjligheterna att hålla kvar arbetskraften på den öppna arbetsmarknaden.

När arbetsförmedlingsservice anordnas och utvecklas beaktas de behov som föranleds av arbetskraftens rörlighet över gränserna mel-

lan olika länder. Som arbetsförmedlingsservice tillhandahålls information om de tillstånd som krävs av utlänningar som arbetar i Finland och om förutsättningarna för beviljande av tillstånd, vilka anges i utlänningslagen (378/1991). Om arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland samt om internationell praktik bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

2 §

Förbud att ta ut avgifter för arbetsförmedling

För sådana arbetsförmedlingstjänster som har direkt sysselsättande verkan och som definieras närmare genom förordning av statsrådet får avgift inte tas ut hos enskilda kunder.

Arbetsförmedling för sjöfarare är förbjuden, om avgift tas ut för den.

Om påföljder vid överträdelse av förbuden att ta ut avgifter för arbetsförmedling bestäms i 47 kap. 6 § 1 mom. strafflagen.

3 §

Arbetsförmedlingstjänster för arbetsgivarkunder

Arbetskraftsbyrån skall förmedla ledigförklarade arbetsplatser och andra arbetsmöjligheter enligt arbetsgivarens uppdrag, om inte något annat bestäms nedan.

Arbetsförmedlingstjänster som tillhandahålls arbetsgivarkunder:

- 1) information om lediga arbetsplatser,
- 2) informationsförmedling och rådgivning som gäller tillgång på och anskaffning av arbetskraft,
- 3) sökande efter för arbetsplatserna lämpliga arbetssökande, presentation och uppställande på förslag på basis av de uppgifter om platsansökningar, utbildning, yrke och arbetserfarenhet som finns i registret över arbetssökande,
- 4) erbjudande av en möjlighet för arbetsgivare att på egen hand söka efter arbetstagare i de särskilda register som upprätthålls av arbetskraftsmyndigheten och till vilka de ar-

betssökande har lämnat sina uppgifter i anslutning till sökande av arbete.

4 §

Arbetsförmedlingstjänster för enskilda kunder

Arbetsförmedlingstjänster som tillhandahålls enskilda kunder:

1) förmedling av information om lediga arbetsplatser, om de möjligheter som företagande tillhandahåller och om andra arbetsmöjligheter,

2) sökande av arbete i form av självbetjäning,

3) rådgivning som anknyter till sökande av arbete och arbetssökningsträning.

Ytterligare arbetsförmedlingstjänster som tillhandahålls arbetssökande:

1) registrering som arbetssökande, registrering och upprätthållande av uppgifter i anslutning till arbetssökande,

2) sökande efter och presentation av arbetsplatser, arbetsplatserbudanden samt anvisning till arbete,

3) presentation av den arbetssökande för arbetsgivaren.

Arbetslösa arbetssökande har i enlighet med 5 kap. rätt till en plan för arbetssökande som utarbetas till stöd för sökandet av arbete. Arbetskraftsbyrån skall regelbundet ge den arbetssökande tillfälle att delta i en intervju för arbetssökande i syfte att utarbeta, se över eller revidera planen. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om den serviceprocess för enskilda kunder som avses i 3 kap. 3 § 1 mom. samt om planerna och intervjuerna för arbetssökande.

5 §

Intervjuer för arbetssökande

En arbetslös arbetssökande kallas i regel inom en månad efter det att han eller hon har registrerats som arbetssökande till en intervju för arbetssökande, i vilken målen för sökande av arbete kartläggs, uppgifterna i anslutning till sökande av arbete granskas och kompletteras, tillbudsstående arbets- och utbildningsalternativ utreds, behovet av service bedöms

samt en överenskommelse träffas om förnyad arbetsansökan, fortsatta intervjuer och övriga åtgärder (inledande intervju).

Vid senare intervjuer bedöms resultaten i fråga om sökande av arbete och i vilken mån planerna har förverkligats samt utreds tillbudsstående servicealternativ och överenskoms om fortsatta åtgärder. I det sammanhanget bedöms också behov av undersökningar i syfte att utreda arbetsförmågan och hälsotillståndet.

6 §

Avgiftsbelagda särskilda tjänster för arbetsgivarkunder

Vid de arbetskraftsbyråer som arbetsministeriet bestämmer kan det ordnas särskild service som kompletterar arbetsförmedlingen och svarar mot arbetsgivarens behov och som hänför sig till anskaffning och minskning av personal eller utveckling av arbetsgemenskapen (personallösningar) samt som service som kompletterar arbetsförmedlingen och som syftar till att skaffa tillfällig arbetskraft för arbetsgivaren uthyrning av arbetstagare (personaluthyrning)

En arbetskraftsbyrå som ordnar personallösningar kan komma överens med en annan arbetskraftsbyrå (partnerbyrå) om under vilka förutsättningar och till vilka kostnader partnerbyrån deltar i marknadsföringen av dessa, i förvärv av uppdrag och anordnande av enskilda tjänster underleveranstjänsterna. Personallösningarna och underleveransservicen till dem kan också kompletteras på de grunder som anges i 3 kap. 1 §.

Den avgiftsbelagda arbetsgivar servicen skall vara lönsam för respektive arbetskraftsbyrå och partnerbyrå. När servicen ordnas skall det ses till att arbetskraftsmyndigheten inte får en sådan dominerande ställning på marknaden som avses i 3 § 2 mom. lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992).

Om kollektivavtal som skall tillämpas i fråga om hyrda arbetstgares anställningsförhållanden bestäms i 2 kap. 9 § arbetsavtalslagen. Om personallösningar och personaluthyrning bestäms genom närmare förordning av statsrådet.

7 §

Begränsningar i fråga om tjänsterna för arbetsgivarkunder

En arbetsgivare tillhandahålls inte arbetsförmedlingstjänster, om det med anledning av arbetsgivarens tidigare förfarande, på basis av platsannonser eller annars finns grundad anledning att misstänka att

1) arbetsgivaren väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. arbetsavtalslagen eller sin skyldighet att betala skatt eller lagstadgade avgifter, eller

2) att de arbetsuppgifter som arbetstagaren förväntas utföra uppenbart är osedliga eller strider mot god sed eller att arbetet är förenat med ett uppenbart våldshot eller där förekommer trakasserier och annat osakligt bemötande som medför olägenheter eller risker för arbetstagarens hälsa.

Begränsningarna enligt 1 mom. och 3 kap. 10 § 2 mom. tillämpas även på särskild service för arbetsgivaren, arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, beviljande av sysselsättningsstöd samt på hänvisning och anvisning av enskilda kunder till arbetsmarknadsåtgärder enligt 8 kap.

8 §

Privat arbetskraftsservice och tillämpning av lagen på den

Med privat arbetskraftsservice avses i denna lag arbetskraftsservice som är oberoende av arbetskraftsmyndigheterna och som tillhandahålls av enskilda personer eller juridiska personer och uthyrning av arbetskraft samt annan service i anslutning till sökande av arbete.

Vid privat arbetskraftsservice skall iaktas de förbud att ta ut avgifter för arbetsförmedling som avses i 2 § samt den jämlikhet som avses i 2 kap. 3 § och minderårig arbetskraft får inte erbjudas för arbeten där anställning är förbjuden enligt lagen om unga arbetstagare (998/1993).

5 kap.

Jobbsökarplan

1 §

Utarbetande av jobbsökarplan

Arbetskraftsbyrå skall tillsammans med den arbetslösa arbetssökande utarbeta en jobbsökarplan. Om det inte är uppenbart onödigt, skall planen utarbetas senast när arbetslösheten har varat i fem månader utan avbrott. Jobbsökarplanen skall då vara individualiserad.

En reviderad, individualiserad plan för arbetssökande skall utarbetas, om en arbetslös arbetssökande

1) har fått arbetslöshetsdagpenning under maximitiden, eller

2) på basis av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar, och

3) har rätt till arbetsmarknadsstöd.

2 §

Innehållet i jobbsökarplanen

Planen innefattar en bedömning av den arbetslösa arbetssökandes kunskaper och servicebehov. I planen överenskomms om sysselsättningsfrämjande service och åtgärder och vid behov övriga åtgärder som förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan.

En specificerad jobbsökarplan innehåller arbets- eller utbildningsplatser som den arbetslösa arbetssökande kan söka, andra sysselsättningsfrämjande åtgärder eller åtgärder som hänför sig till klarläggning av arbetsförmågan eller hälsotillståndet. Om den arbetssökandes servicebehov förutsätter det, kan den specificerade planen för arbetssökande också uppta anlita av arbetskraftsbyråns service.

Den arbetssökande och arbetskraftsbyrån undertecknar planen för arbetssökande.

3 §

Ersättande av jobbsökarplanen med integrationsplan eller aktiveringsplan

Integrationsplanen för invandrare ersätter jobbsökarplanen. Om invandrades rätt till en integrationsplan samt om integrationsåtgärder och jämställande av dem med service och åtgärder enligt denna lag bestäms i lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande.

Om en arbetslös arbetssökande har rätt till en aktiveringsplan enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, kan en aktiveringsplan utarbetas i stället för jobbsökarplanen för arbetssökande.

4 §

Samarbetskyldighet för arbetslösa arbetssökande

En arbetslös arbetssökande är skyldig att delta i intervjuer för arbetssökande samt i utarbetandet av en jobbsökarplan eller en aktiveringsplan samt att delta i service och åtgärder som överenskommit i planen för arbetssökande eller i aktiveringsplanen.

En arbetslös arbetssökande med vilken man har utarbetat en specificerad plan för arbetssökande eller en aktiveringsplan och som har varit arbetslös minst fem månader utan avbrott är skyldig att följa planen till den del man i den har kommit överens om det som avses i 2 § 2 mom. En arbetslös arbetssökande är härvid dessutom skyldig att på det sätt som avtalats i planen för arbetssökande på bestämda tider meddela hur han eller hon har följt planen. Om Arbetskraftsbyrån förutsätter någon annan redogörelse för hur planen har följts, skall detta skrivas in i planen för arbetssökande.

I fråga om försummelse av samarbetskyldigheten tillämpas vad som bestäms i 3 kap. 6 § (arbetsansökans giltighet) samt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

5 §

Samarbetskyldighetens giltighet

Samarbetskyldigheten enligt 4 § 2 mom. i anslutning till specificerad plan för arbetssökande gäller under den tid personen är arbetslös arbetssökande. Samarbetskyldigheten upphör när personen uppfyller det arbetsvillkor som förutsatts för arbetslöshetsdagpenning.

6 §

Arbetskraftsbyråns skyldigheter

Arbetskraftsbyrån skall aktivt erbjuda arbete och utbildning samt tillhandahålla tjänster och åtgärder som ingår i planen för arbetssökande, följa hur planen för arbetssökande genomförs och för sin del se till att serviceprocessen framskrider.

Arbetskraftsbyrån skall tillhandahålla sådan sysselsättningsfrämjande service som ingår i den reviderade, specificerade planen för arbetssökande och för arbetslösa arbetssökande ordna övriga åtgärder enligt planen för arbetssökande, dock inom gränserna för de anslag som anvisats Arbetskraftsbyrån.

En jobbsökarplan utgör förutsättning för

1) att en arbetslös arbetssökande skall anvisas arbete där sysselsättningsstöd eller sammansatt stöd beviljas för lönekostnaderna eller som anvisas sysselsättningsanslag där deltidstillägg enligt 7 kap. 5 § beviljas för motsvarande tid,

2) att en arbetslös arbetssökande skall hänvisas till arbetslivsträning enligt 8 kap. 1 §,

3) att sysselsättningsstöd skall beviljas för tryggnad av försörjningen,

4) servicehelheten.

6 kap.

Tjänster för kompetensutveckling

1 §

Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Syftet med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är att förbättra vuxenbefolkningens yrkesskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla arbetsplatsen samt att främja tillgången på yrkeskunnig arbetskraft.

Arbetskraftsmyndigheterna skaffar arbetskraftspolitisk vuxenutbildning av utbildningsproducenter med de anslag som använts för anskaffning av utbildning under huvudtiteln för arbetsministeriets förvaltningsområde i statsbudgeten. Utbildningsproducenter kan vara sammanslutningar som beviljats tillstånd att ordna grund- eller tilläggsutbildning, universitet, yrkeshögskolor eller andra lämpliga utbildningsanordnare.

Den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen är huvudsakligen utbildning som främjar yrkesfärdigheterna. Allmänbildande utbildning kan anskaffas som förberedande utbildning för ett yrke eller en uppgift, om avsaknaden av denna utbildning utgör hinder för att få arbete eller delta i yrkesutbildning. I syfte att förbättra de praktiska yrkesfärdigheterna kan den utbildning som anskaffas omfatta inläring i arbetet och praktik. Förutsättningarna för anskaffning av utbildning eller gymnasieutbildning som leder till universitets- eller yrkeshögskoleexamen anges genom förordning av statsrådet.

2 §

De allmänna grunderna för anskaffning av utbildning

För planeringen och anskaffningen av utbildning följer arbetskraftsmyndigheterna hur den övriga yrkesutbildningen utvecklas. Inom gränserna för utbildningsmöjligheterna och utbildningsalternativen eftersträvas utbildningsanskaffningar som förbättrar yrkesfärdigheterna och som stöder och främjar

1) möjligheterna att permanent sysselsätta arbetslösa,

2) möjligheterna att få fasta arbetsplatser,

3) regional rörlighet och rörlighet i yrket på ett från arbetskraftspolitisk synpunkt ändamålsenligt sätt,

4) tillgången på arbetskraft inom branscher där det råder brist på arbetskraft.

Vid behov fastställer arbetsministeriet genom förordning de allmänna villkoren för utbildningsanskaffningar.

3 §

Gemensam anskaffning av utbildning

Om avsikten är att anskaffa utbildning för ett visst företags eller någon annan sammanslutnings behov för dess arbetstagare eller blivande arbetstagare, kan anskaffningen av utbildning med avvikelse från 1 § 2 mom. skötas även så att arbetsgivaren deltar i finansieringen av utbildningen tillsammans med arbetskraftsmyndigheterna (gemensam anskaffning av utbildning).

4 §

Förhållandet till övrig statlig finansiering

När utbildning anskaffas från en utbildningsanordnare som beviljas statsunderstöd eller statlig ersättning med stöd av lagen om ombildning av yrkeskurscentralerna till yrkesutbildningscenter för vuxna (761/1990) skall såsom avdrag vid prissättningen av utbildningen beaktas den del av kostnaderna för anskaffning av utbildningen som motsvarar understödet eller ersättningen.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om bestämmandet av anskaffningspriset skall på motsvarande sätt tillämpas också på utbildning som anskaffas från andra utbildningsproducenter och för vilken särskilt betalas statsandel eller statsunderstöd.

5 §

Avtal om anskaffning av utbildning

Arbetskraftsmyndigheten och utbildningsproducenten skall ingå ett skriftligt avtal om

anskaffning av utbildning. Om utbildningen anskaffas gemensamt skall också arbetsgivaren vara med i avtalet.

I anskaffningsavtalet skall överenskommas om utbildningens syfte, innehåll, varaktighet och tidsplan, antalet studerande och utbildningens pris samt om andra omständigheter som är relevanta för genomförandet och anordnandet av utbildningen. I avtalet upptecknas grunderna för studerandenas rättsliga ställning. Vid gemensam anskaffning av utbildning skall dessutom arbetsgivarens medfinansiering bestämmas.

Det kan avtalas att utbildningen skall genomföras eller inledas antingen under avtalsåret eller under senare kalenderår enligt statsbudgeten.

Om Arbetskraftsmyndigheternas uppgifter vid anskaffning av utbildning, förfarande vid beslut om anskaffning och när anskaffningsavtalet ingås samt om det anskaffnings- och anbuds förfarande som föregår avtalet bestäms genom förordning av statsrådet.

6 §

De allmänna förutsättningarna för antagningen av studerande

Till utbildning kan antas personer som är lämpade för studierna och för det yrke eller den uppgift som utbildningen syftar till. Om antagningen gäller dessutom vad som nedan och särskilt bestäms om de allmänna inträdesfordringarna för utbildningen.

Den som antas till utbildning skall ha fullgjort läroplikten. En person kan antas till utbildning innan han eller hon fyllt 20 år endast om slutförande av lärokursen för den grundläggande utbildningen, komplettering av gymnasieutbildningen eller annan förberedande utbildning är en förutsättning för deltagande i yrkesinriktad grundutbildning eller för att få arbete eller om någon annan utbildning som syftar till att främja yrkesfärdigheterna inte kan anordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Kraven på den i 2 mom. nämnda läroplikten och åldern skall ha uppfyllts innan utbildningen börjar.

7 §

Beslut om antagning

Arbetskraftsmyndigheterna beslutar om antagningen av studerande till utbildning. Om antagningsförfarandet bestäms vid behov närmare genom förordning av arbetsministeriet.

När examen skaffas av universitet eller yrkeshögskolor, beslutar utbildningsproducenten om antagningen av studerande.

8 §

Studerandes rättigheter och skyldigheter

En studerande har rätt att få undervisning enligt utbildnings- eller undervisningsplanen. Studeranden skall regelbundet delta i undervisningen samt utföra sina uppgifter omsorgsfullt och uppföra sig korrekt.

Om inte något annat bestäms i denna lag, gäller inom Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning i fråga om studerandens rätt till en trygg studiemiljö, tillgodoräknande av studier, förverkande av studierätt, tystnadsplikt för studerande, disciplin och hörande av studerande vad som därom bestäms i lagstiftningen om utbildning som syftar till avläggande av examen i fråga eller slutförande av lärokursen i fråga och som anordnas som annan än avgiftsbelagd serviceverksamhet eller personalutbildning, eller, om sådan lagstiftning saknas, vad som bestäms i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

9 §

Avbrytande av utbildningen

Utbildningen skall anses ha blivit avbruten, om en studerande har varit frånvarande från utbildningen enligt utbildnings- eller undervisningsplanen så att det är uppenbart att han eller hon inte kan klara av studierna enligt planen på godtagbart sätt eller om han eller hon annars väsentligen har försummat studierna. En studerande skall alltid anses väsentligen ha försummat sina studier, om han eller hon utan tillstånd har varit frånvarande fem undervisningsdagar utan avbrott.

Utbildningsproducenten fattar skriftligt beslut om avbrytande av studierna. Om utbildningsanordnaren inte är en utbildningsproducent som är underställd offentlig tillsyn, fattas beslutet om att avbryta utbildningen på motsvarande sätt av Arbetskraftsmyndigheterna. Innan beslutet fattas skall studeranden ges tillfälle att bli hörd. Studeranden skall utan dröjsmål underrättas om beslutet. Utbildningsproducenten skall dessutom utan dröjsmål underrätta Arbetskraftsmyndigheten om beslutet.

10 §

Inlärnin g i arbetet och praktik i anslutning till utbildningen

Under tiden för en period med inlärnin g i arbetet eller en praktikperiod i anslutning till utbildningen står studeranden inte i anställningsförhållande till anordnaren eller utbildningsproducenten, om inte studeranden och anordnaren av perioden med inlärnin g i arbetet eller praktikperioden har kommit överens om något annat. Om det har överenskommits om att inlärnin gen i arbetet eller praktiken skall genomföras i anställningsförhållande, skall 2 och 3 mom. inte tillämpas.

Den som anordnar inlärnin g i arbetet och praktik, utbildningsproducenten och studeranden ingår ett avtal om inlärnin g i arbetet eller ett avtal om praktik. På avtalet och på utbildningsproducentens uppgifter tillämpas vad som i 8 kap. 4 § bestäms om avtal om arbetsmarknadsåtgärder och om Arbetskraftsbyråns uppgifter.

Utbildningsproducenten är skyldig att ordna grupplivförsäkring under tiden för perioden med inlärnin g i arbetet eller praktikperioden.

11 §

Yrkesvals- och karriärplanering

Genom yrkesvals- och karriärplaneringsservice bistås enskilda kunder i att lösa frågor som gäller yrkesval och kompetensutveckling i yrket samt stöds placering i arbetslivet och livslångt lärande. Syftet med servicen är att hjälpa enskilda kunder att ut-

arbeta en plan med sikte på utveckling i yrket. När service tillhandahålls beaktas de enskilda kundernas förutsättningar och yrkesmässiga mål samt de möjligheter som arbetslivet och utbildningen tillhandahåller. Inom yrkesvals- och karriärplaneringstjänsterna används vid behov lämpliga psykologiska bedömnings- och rehabiliteringsmetoder.

Enskilda kunders lämplighet samt utbildnings- och arbetsalternativ kan utredas genom undersökningar av hälsotillståndet och arbetskon ditionen, utbildningsprövningar, arbets- och utbildningsprövningar, arbetsprövningar enligt 8 kap., orienteringsbesök vid läroanstalter samt sakkunnigutlåtanden och konsultering av sakkunniga.

12 §

Utbildnings- och yrkesinformation

Utbildnings- och yrkesinformationen främjar placering i arbetslivet och livslångt lärande genom att förmedla information om alla allmänbildande utbildningsmöjligheter, yrkesinriktade utbildningsmöjligheter och högre utbildningsmöjligheter, branscher, yrken och arbetsuppgifter, kompetenskraven i fråga om dem och om arbetsmarknaden samt genom att ge kunderna råd i frågor som gäller utbildning och arbetsliv.

13 §

Yrkesinriktad rehabilitering

Syftet med den yrkesinriktade rehabiliteringen är att främja yrkesplaneringen för handikappade, handikappades utveckling samt handikappades möjligheter att finna arbete och behålla sitt arbete. I den yrkesinriktade rehabiliteringen ordnas för enskilda handikappade kunder

1) yrkesvals- och karriärplaneringsservice och därmed förknippade undersökningar som utreder hälsotillstånd och lämplighet, konsultering av sakkunniga, arbets- och utbildningsprövningar, orienteringsbesök vid yrkesläroanstalter och arbetsprövningar på arbetsplatsen,

2) rådgivning och handledning som anknyter till placering i arbete och utbildning,

3) förberedande och yrkesinriktad arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, samt

4) för främjande av placering i arbete och möjligheterna att behålla arbetet, undersökningar av arbetskonditionen, sakkunnigutlåtanden och konsultering av sakkunniga, arbets- och utbildningsprövningar, orienteringsbesök vid yrkesläroanstalter, arbetsutbildning och arbetsprövningar enligt 8 kap.

Handikappades möjligheter att få arbete och att behålla sitt arbete kan stödas genom stöd till arbetsgivare för specialarrangemang på arbetsplatsen.

14 §

Försäkringskydd

För olycksfall som inträffat eller yrkesjukdom som ådragits i samband med deltagande i arbets- och utbildningsprövning vid en yrkesläroanstalt avsedd att stöda yrkesvägledning och placering av handikappade i arbete eller möjligheter att behålla sitt arbete, i arbets- eller utbildningsprövning eller arbetssökningsträning eller i arbetsmarknadsåtgärder enligt 8 kap. eller vid orienteringsbesök i läroanstalter betalas enskilda kunder ersättning av statens medel enligt samma grunder som för olycksfall i arbete enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Ersättning betalas till den del den skadade inte har rätt till minst lika stor ersättning enligt någon annan lag.

Statskontoret behandlar ärenden som gäller ersättning av statens medel med stöd av 1 mom.

Arbetsministeriet ordnar gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i åtgärder enligt 1 mom.

15 §

Bemyndigande att utfärda förordning gällande stödåtgärder

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om ordnande av stödåtgärder för yrkesvals- och karriärplanering samt stödåtgärder för handikappade enligt 11

§ 2 mom. och 13 § 1 mom. 1 och 4 punkten samt ordnande av dem för arbetssökande som är svåra att sysselsätta. Genom förordning av statsrådet bestäms också om förmåner i anslutning till stödåtgärderna samt om det stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen som avses i 13 § 2 mom.

7 kap.

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

1 §

Sysselsättningsstöd till arbetsgivare

För att främja sysselsättningen av arbetslösa arbetssökande och för att främja förutsättningarna för placering på arbetsmarknaden kan arbetsgivare av sysselsättningsanslag beviljas sysselsättningsstöd för lönekostnader.

Med hjälp av sammansatt stöd ordnas arbete i första hand för personer som är berättigade till arbetsmarknadsstöd och som under sådan arbetslöshetstid som berättigar till användning av sammansatt stöd enligt 7 kap. 6 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte har varit i arbete eller som har varit på den öppna arbetsmarknaden i endast liten utsträckning och sporadiskt och som inte under ovan avsedda arbetslöshetstid före användningen av sammansatt stöd har sysselsatts med sysselsättningsstöd som beviljats arbetsgivaren.

Syftet med arbete som ordnas med hjälp av sysselsättningsstöd och sammansatt stöd är att förbättra arbetslösa arbetssökandes ställning på arbetsmarknaden genom att främja möjligheterna att placeras i arbete, förbättra yrkesskickligheten och kunnandet, främja möjligheterna för dem som under en lång tid varit arbetslösa att komma ut eller återinträda på arbetsmarknaden, främja sysselsättningsmöjligheterna och anpassningen till strukturella förändringar i arbetslivet samt förhindra utslagning från arbetsmarknaden.

När stöd beviljas kan arbetskraftsbyrån uppställa villkor som är nödvändiga med tanke på den som skall sysselsättas och syftet med stödet.

2 §

Förutsättningar gällande arbetsgivaren i fråga om sysselsättningsstöd

Sysselsättningsstöd kan beviljas kommuner, samkommuner och sammanslutningar samt andra arbetsgivare.

Stöd beviljas inte, om

1) arbetsgivaren under de nio månaderna närmast innan ansökan inlämnades, av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker har sagt upp eller permitterat arbetstagare i pendlingsregionen i samma eller likadana uppgifter eller förkortat deras arbetstid,

2) anställning som stödet avser skulle förändra att andra anställda hos den arbetsgivaren som erhåller stöd sägs upp eller permitteras eller att deras arbetsförhållanden eller förmåner försämras,

3) arbetsplatsen som stödet avser bedöms bli besatt även utan stöd,

4) arbetsgivaren får annat statligt stöd för samma tid för anställande av en person som skall sysselsättas eller för främjande av sysselsättningen,

5) stödet skulle snedvrída konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster,

Genom förordning av statsrådet kan anges undantag från de förutsättningar som föreskrivs i 2 mom. 3 och 4 punkten.

3 §

Förutsättningar gällande anställningsförhållandet i fråga om sysselsättningsstöd

Sysselsättningsstöd kan beviljas om arbetsgivaren förbinder sig att betala lön enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandet, eller, om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga.

Sysselsättningsstöd beviljas inte, om det anställningsförhållande som stödet är ämnat för har börjat innan beslut om beviljande av stöd har fattats.

Arbetsgivaren får inte placera en sådan sysselsatt för vilkens anställning beviljats sysselsättningsstöd i uppgifter hos någon annan anordnare av arbete. Genom förordning av statsrådet kan dock bestämmas om en kommun, förening och stiftelses rätt att placera sysselsatta i uppgifter hos någon annan anordnare av arbete och om villkoren för sådana vidareplaceringar.

Företag kan beviljas sysselsättningsstöd bara på grundval av anställningsförhållande som gäller tills vidare. På grundval av ett arbetsavtal för viss tid kan företag dock beviljas sysselsättningsstöd

1) som sammansatt stöd,

2) för läroavtalsutbildning,

3) för ordnande av ett arbetstillfälle som anknyter till servicehelheten för förbättrande av förutsättningarna för sysselsättande av personer som är svåra att sysselsätta,

4) för anställning av långtidsarbetslösa som sådana ersättare som avses i lagen om försök med alterneringsledighet (1663/1995) eller lagen om alterneringsledighet (/2002),

5) för utförande av skogsförbättringsarbeten.

4 §

Anslag som anvisas statliga ämbetsverk eller inrättningar

Med iakttagande av vad som i 1 § 1, 3 och 4 mom., 2 § 2 mom. och 3 mom., 3 § 1—3 mom., 10 § 4 mom. samt 11 § 1 och 3 mom. bestäms om sysselsättningsstöd för lönekostnader kan statliga ämbetsverk eller inrättningar anvisas anslag för lönekostnader som föranleds av att arbetslösa sysselsätts. Av anslagen kan betalas lönekostnaderna för den sysselsatta som helhet samt övriga kostnader som föranleds av att arbete ordnas enligt vad statsrådet beslutar i samband med den regionala fördelningen av sysselsättningsanslag.

Av sysselsättningsanslag kan betalas lönekostnaderna för ordnande av sådant arbete där arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 85 procent av den regelbundna arbetstiden.

5 §

Sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen

För stödjande av egna insatser för att skaffa arbete kan beviljas sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen

1) i form av startpeng till en arbetslös arbetssökande som ämnar bli företagare under den tid som beräknas åtgå till att starta och stabilisera företagsverksamheten,

2) till en arbetslös arbetssökande som deltar i arbetslivsträning enligt 8 kap. 1 § och som inte är berättigad till arbetsmarknadsstöd.

I syfte att öka arbetsmöjligheterna för deltidanställda kan arbetstagare som frivilligt övergår från heltidsarbete till deltidarbete beviljas sysselsättningsstöd som ersättning för inkomstbortfall (deltidstillägg), om arbetsgivaren samtidigt förbinder sig att för motsvarande tid anställa en arbetslös arbetssökande som anvisats av Arbetskraftsbyrån. Om frivillig övergång till alterneringsledighet och om alterneringsersättning bestäms särskilt.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av sysselsättningsstöd enligt 1 och 2 mom.

6 §

Regionala aspekter och regional garanti

Genom statens, kommunernas och företagens gemensamma åtgärder inom den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken ombesörjs en regionalt balanserad sysselsättning så, att arbetslösheten inte inom någon arbetsmarknadsregion väsentligt överstiger den genomsnittliga nivån i landet. Med arbetsmarknadsregion avses ett genom förordning av arbetsministeriet definierat område som en kommun eller flera kommuner bildar och där arbetstagare vanligen pendlar.

Kommunen är skyldig att ordna arbetsmöjligheter för arbetslösa arbetssökande i det syfte som anges i 1 mom. (regional garanti), på årsnivå dock inte för flera arbetssökande än en procent av arbetskraften i kommunen.

Staten är skyldig att i motsvarande syfte ordna arbetsmöjligheter för sådana arbetslösa arbetssökande som kommunen inte har sysselsatt.

Kommunen har rätt att få sysselsättningsstöd för sådana sysselsatta personer som Arbetskraftsbyrån anvisat kommunen att sysselsätta med stöd av den regionala garantin.

7 §

Ordnanande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

För en arbetslös arbetssökande som är född före 1950 tryggas möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering eller utbildning, om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning på grund av maximitiden upphör när han eller hon har fyllt 55 år men innan han eller hon fyller 57 år.

För en arbetslös arbetssökande som är född 1950 eller därefter tryggas möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering eller utbildning, om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning på grund av maximitiden upphör när han eller hon har fyllt 57 år men innan han eller hon fyller 59 år.

Om utbildning ordnas för en arbetslös med stöd av 1 eller 2 mom., har han eller hon under utbildningstiden rätt till studiesociala förmåner på samma villkor som om han eller hon skulle ha inlett Arbetskraftspolitisk utbildning innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenning hade gått ut.

Om en sådan arbetslös som avses i 1 eller 2 mom. inte kan sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden och lämplig utbildning eller rehabilitering inte kan ordnas för honom eller henne, är hemkommunen skyldig att på anvisning av Arbetskraftsmyndigheterna för personen i fråga ordna möjlighet till arbete i åtta månader (sysselsättningskyldighet). Kommunen skall ordna möjligheten till arbete så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning har gått ut. Kommunen har rätt att få sysselsättningsstöd för de sysselsatta som Arbetskraftsbyrån på grundval av sysselsättningskyldigheten anvisat den för att sysselsättas.

Arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten skall vara ett heltidsarbete enligt branschens ordinarie arbetstider. För dem som får invalidpension som delpension ordnas deltidarbete som motsvarar deras arbetsförmåga och som uppfyller det arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning.

Närmare bestämmelser om verkställigheten av sysselsättningsskyldigheten och om anmälningar i anslutning till den utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Begränsningar i fråga om och upphörande av sysselsättningsskyldigheten

Bestämmelserna i 7 § tillämpas inte, om en person genom att inte ansöka om arbetslöshetsdagpenning eller på annat sätt har gett upphov till att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning inte har gått ut före 55 års åldern enligt 7 § 1 mom. eller 57 års åldern enligt 7 § 2 mom.

Arbete som utförts under den granskningsperiod för arbetsvillkoret som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som hänförs till arbetsvillkoret förkortar sysselsättningsskyldigheten på åtta månader på motsvarande sätt.

Sysselsättningsskyldigheten upphör, om

1) den som har rätt att få möjlighet att arbeta utan i 2 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd giltig orsak vägrar att ta emot ett honom eller henne anvisat och med hänsyn till hans eller hennes arbetsförmåga lämpligt arbete som ordnats med stöd av sysselsättningsskyldigheten,

2) det arbete som anvisats en arbetssökande avbryts av orsak som beror på den arbetssökande, eller

3) för den arbetssökande, efter det att arbetsansökan inte längre är i kraft, inte kan ordnas arbete inom tre månader efter det att sysselsättningsskyldigheten har trätt i kraft.

9 §

Beloppet av sysselsättningsstöd

Sysselsättningsstöd beviljas per dag och

person minst till ett belopp som motsvarar normalt sysselsättningsstöd och högst till ett belopp som motsvarar normalt sysselsättningsstöd förhöjt med 80 procent. Kommunen har rätt att få normalt sysselsättningsstöd förhöjt med 80 procent för lönekostnader för personer som den med stöd av sysselsättningsskyldigheten sysselsatt i heltidsarbete.

Som ett led i det sammansatta stödet kan högst normalt sysselsättningsstöd beviljas. Sysselsättningsstöd beviljas inte inom det försök med sammansatt stöd som avses i 7 kap. 11 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Som lönekostnader betraktas lön som har betalats till en sysselsatt person före innehållning av den försäkrades lagstadgade avgifter och skatt och dessutom arbetsgivarens lagstadgade socialskyddsavgift och arbetspensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremie samt den obligatoriska grupplivförsäkringspremien. Det belopp av sysselsättningsstöd eller sammansatt stöd som beviljas arbetsgivaren kan vara högst så stort som lönekostnaderna för en sysselsatt person. Det maximala beloppet av sammansatt stöd för olika arbetsgivarinstanser anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och med stöd av den. Om beloppet av sammansatt stöd överstiger maximibeloppet, görs avdrag från sysselsättningsstödet.

Deltidstillägget är hälften av skillnaden mellan lönen för heltidsarbete och deltidarbete för en arbetstagar som har övergått till deltidarbete. Om definitionen av skillnaden mellan lönen och om deltidstilläggets maximibelopp bestäms genom förordning av statsrådet.

10 §

Arbetstid som berättigar till stöd och ersättningsdagar

Normalt eller förhöjt sysselsättningsstöd kan beviljas till fullt belopp på grundval av ett sådant anställningsförhållande där arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 85 procent av den regelbundna arbetstiden i branschen.

När sysselsättningsstöd beviljas som en del av det sammansatta stödet kan avvikelser göras från 1 mom.

Med avvikelse från 1 mom. kan en kommun beviljas sysselsättningsstöd till ett belopp enligt 9 § 1 mom. för heltidsarbete på grundval av sysselsättningsskyldigheten och, på grundval av den regionala garantin, för arbete där arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 75 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen.

Sysselsättningsstöd betalas för de dagar för vilka arbetsgivaren är skyldig att betala lön, dock för högst fem dagar i veckan. Sysselsättningsstöd betalas dock inte för dagar för vilka arbetstagaren har rätt att med stöd av 28 § sjukförsäkringslagen för lönekostnaderna för den person som sysselsätts få dagpenning enligt nämnda lag eller särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning.

Sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen betalas för högst fem dagar i veckan. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om de ersättningsdagar som berättigar till sysselsättningsstöd.

11 §

Stödets varaktighet

Sysselsättningsstöd kan per person beviljas för högst tio månader i sänder. För läroavtalsutbildning kan sysselsättningsstöd dock beviljas för hela utbildningstiden.

På grundval av den regionala garantin beviljas kommunen sysselsättningsstöd per person för högst sex månader i sänder.

Maximitiden för sammansatt stöd anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Genom förordning av statsrådet bestäms om beviljande av sysselsättningsstöd på nytt för sysselsättning av eller tryggande av försörjningen för samma person samt om servicehelheten och maximitiden för den. Genom förordning av statsrådet kan dessutom bestämmas om en längre maximitid för sysselsättningsstödet än tio månader, dock högst 24 månader, om det är ändamålsenligt för att

främja sysselsättningen av handikappade, öka möjligheterna till deltidsarbete eller med anledning av arbetsuppgifterna för sysselsatta personer.

12 §

Tilläggsstöd

Till kommunen betalas tilläggsstöd på grundval av den andel av områdets arbetskraft som kommunen i genomsnitt under en månad har sysselsatt med sysselsättningsanslag. Tilläggsstöd betalas endast för de sysselsatta vilkas antal överstiger de sysselsattas andel av arbetskraften i kommunen. Tilläggsstödet storlek bestäms som följer:

De sysselsattas andel av arbetskraften i kommunen

Tilläggsstödet andel

minst	1 %	10 %
”	1,5 %	20 %
”	2 %	30 %

13 §

Bemyndigande att utfärda förordning om sysselsättningsanslag

Genom förordning av statsrådet bestäms

1) om statsunderstöd som av sysselsättningsanslag beviljas för investeringar samt om anslag som anvisas av sysselsättningsanslagen,

2) om sysselsättningsanslag som enligt planerna skall användas för statens egna investeringar (sysselsättningsarbetsprogram),

3) om användningen av sysselsättningsanslag för i 2 kap. 2 § 3 mom. avsett annat främjande av sysselsättning,

4) vid behov om beviljande av sysselsättningsstöd inom gränserna för statsbudgeten för tryggande av försörjningen för övriga än i 5 § avsedda former för främjande av sysselsättning.

8 kap.

Arbetsmarknadsåtgärder

1 §

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder enligt denna lag är arbetsprövning, arbetslivsträning och arbetspraktik, vilka ordnas på arbetsplatsen. Statliga ämbetsverk eller inrättningar, kommuner, samkommuner, sammanslutningar, stiftelser eller enskilda näringsidkare kan vara anordnare av arbetsmarknadsåtgärder.

Arbetskraftsbyrån kan hänvisa eller anvisa följande personer arbetsprövning:

1) enskilda kunder som får yrkesvals- eller karriärplaneringstjänster, i syfte att utreda deras lämplighet samt utbildnings- och arbetsalternativ, eller

2) handikappade enskilda kunder, i syfte att stöda deras möjligheter att placeras i arbete och få fasta arbetsplatser.

Arbetskraftsbyrån kan anvisa unga som är berättigade till arbetsmarknadsstöd och som saknar yrkesutbildning arbetspraktik för att orientera stödtagaren i arbetslivet samt för att främja hans eller hennes placering i arbete och hans eller hennes yrkesskicklighet.

Arbetskraftsbyrån kan anvisa andra än i 3 mom. avsedda arbetslösa arbetssökande med deras samtycke arbetslivsträning för att stödja återvändandet till arbetslivet samt främja placeringen i arbete och yrkesskickligheten.

2 §

Begränsningar i fråga om arbetsmarknadsåtgärderna

Enskilda kunder skall inte hänvisas till eller anvisas arbetsmarknadsåtgärder

1) för sådana uppgifter från vilka den som ordnar åtgärden under de senaste nio månaderna före åtgärdens början har sagt upp eller permitterat arbetstagare av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker eller i uppgifter som den som ordnar åtgärden har ombildat till anställningsförhållande på deltid enligt 7 kap. 11 § arbetsavtalslagen,

2) om arbetsmarknadsåtgärden skulle leda till att anställda hos den som ordnar åtgärden sägs upp eller permitteras eller att deras anställningsvillkor försämras,

3) arbetsmarknadsåtgärden skulle ge den som ordnar åtgärden sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare.

Anordnare av arbetsmarknadsåtgärder kan inte vara den arbetsgivare till vilken en enskild kund står i anställningsförhållande när ett avtal enligt 4 § ingås.

Den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden får inte vidareplacera en enskild kund i arbetsuppgifter på en annan arbetsgivares arbetsplats.

3 §

Rättslig ställning och ansvar för arbetarskyddet

Den som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd står inte i anställningsförhållande till den som anordnat åtgärden eller till Arbetskraftsbyrån.

Den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden ansvarar för arbetarskyddet för den som deltar i åtgärden enligt vad som bestäms i arbetarskyddslagen (738/2002) och i lagen om unga arbetstagare.

4 §

Avtal om arbetsmarknadsåtgärder

Arbetskraftsbyrån, den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden och den enskilda kunden skall ingå ett skriftligt tidsbestämt avtal om arbetsmarknadsåtgärden, varav skall framgå

- 1) tiden och platsen för åtgärden,
- 2) åtgärdens längd per dag, som kan vara högst åtta och minst fyra timmar,
- 3) åtgärdens längd per vecka, som kan vara högst fem dagar,
- 4) de uppgifter som den arbetssökande skall utföra under den tid åtgärden varar,
- 5) kontaktpersonen på arbetsplatsen.

I avtalet kan Arbetskraftsbyrån dessutom uppställa villkor för den som ordnar åtgärden, vilka är behövliga för fullgörandet av skyldigheten eller för den som deltar i åtgärden. I ett avtal som gäller arbetsprövning

skall som villkor ingå att den som ordnar prövningen skall ge arbetskraftsbyrån ett utlåtande om de omständigheter som avses i 1 § 2 mom. I ett avtal om arbetslivsträning skall som villkor ingå att den som ordnar träningen skall delta i utvärderingen av den arbetssökandes yrkesskicklighet och kunnande samt utvecklingen av dessa.

Arbetskraftsbyrån skall göra en anmälan om avtalet om arbetsmarknadsåtgärden till förtroendemannen eller en annan person som företräder de arbetstagare som är anställda hos den som ordnar åtgärden. Utan hinder av bestämmelserna om sekretess får arbetskraftsbyrån i detta fall uppge namnet på den enskilda kunden samt lämna de uppgifter som avses i 1 och 2 mom.

5 §

Avtalets maximitid

Arbetskraftsbyrån kan ingå avtal om arbetsmarknadsåtgärder för den tid målet för åtgärden, främjandet av arbetsmarknadsfärdigheterna, beräknas ta i anspråk. Den tid ett avtal eller flera avtal sammanlagt kan vara i kraft får dock inte överskrida

1) sex månader vid arbetsprövning hos samma anordnare,

2) tio månader vid arbetslivsträning,

3) tolv månader vid arbetspraktik.

Med avvikelse från 1 mom. kan dock ett avtal eller flera avtal om arbetslivsträning sammanlagt vara i kraft högst tolv månader per arbetssökande som är berättigad till arbetsmarknadsstöd. Av särskilda skäl, såsom förhindrande av utslagning från arbetsmarknaden, kan den tid flera avtal om arbetslivsträning eller arbetspraktik för den som är berättigad till arbetsmarknadsstöd sammanlagt kan vara i kraft uppgå till högst 18 månader.

Den maximitid som avses i 1 mom. 2 punkten börjar räknas på nytt när en arbetssökande på nytt har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning.

De maximitider som avses i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. börjar räknas på nytt när en arbetssökande har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning, fått arbetslöshetsdagpenning

för maximitiden enligt nämnda lag och har rätt att få arbetsmarknadsstöd. Maximitiden börjar räknas på nytt också i fråga om en sådan till arbetsmarknadsstöd berättigad person som efter arbetspraktiken eller arbetslivsträningen fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar på basis av arbetslöshet.

III AVDELNINGEN

ANDRA STÖD, UNDERSTÖD OCH FÖRMÅNER

9 kap.

Utbildningsstöd

1 §

Studiesociala förmåner vid arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

För studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning tryggas försörjningen genom utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd, varom bestäms i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Studeranden har dessutom rätt till ersättning för uppehälle enligt 10 kap. Studiesociala förmåner kan också betalas till studerande som deltar i utbildning som en finsk myndighet har skaffat och som ordnas utomlands eller i sysselsättningsfrämjande utbildning som en myndighet i något annat nordiskt land har anordnat i det landet.

Om utbildningen ordnas som fristående helheter så att utbildningsperioderna inte direkt följer på varandra, föreligger inte rätt till studiesociala förmåner för tiden mellan utbildningsperioderna.

Folkpensionsanstalten och de arbetslöshetskassor som avses i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) sköter beviljandet och betalningen av studiesociala förmåner.

2 §

Utbildningsstöd

Utbildningsstöd beviljas som grundstöd eller förtjänststöd. Grundstöd betalas inte för den tid studeranden har rätt att få förtjänststöd.

Grundstödetets fulla belopp är lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Det fulla förtjänststödet består av en grunddel och en förtjänstdel enligt vad som i 6 kap. 1 § 2 mom., 2-5 samt 8, 10 och 11 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om inkomstrelaterad dagpenning. På utbildningsstödet tillämpas dock inte vad som i 6 kap. 3 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om den förhöjda förtjänstdelens maximala varaktighet. Utbildningsstöd betalas i enlighet med 6 kap. 2 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa förhöjt även till sådana studerande som fått den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel enligt nämnda lag för 130 dagar.

Utbildningsstödet höjs med en barnförhöjning så som bestäms i 6 kap. 6 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

3 §

Rätt till utbildningsstöd

Rätt till utbildningsstöd har en studerande som

- 1) har fyllt 17 år,
- 2) när han eller hon blir arbetslös eller inleder utbildningen har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning, och
- 3) inte har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden.

Med avvikelse från 1 mom. 3 punkten har en studerande inte rätt till utbildningsstöd, om han eller hon genom att underlåta att ansöka om arbetslöshetsdagpenning eller annars har orsakat att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning inte har gått ut innan utbildningen börjar.

4 §

Begränsningar i fråga om erhållande av utbildningsstöd

Rätt till utbildningsstöd föreligger inte för den tid en studerande får

- 1) dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, eller

- 2) rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/1991) eller enligt de lagar eller de pensionsstadgor eller det pensionsreglemente som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom olycksfalls- eller trafikförsäkringen eller i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948).

Rätt till utbildningsstöd föreligger för högst fem dagar per kalendervecka räknat från den tidpunkt då utbildningen börjar.

5 §

Sänkt utbildningsstöd

Rätt till sänkt utbildningsstöd har på de villkor som anges i denna lag en studerande som får en lagstadgad förmån, lön eller annan arbetsinkomst. Det sänkta utbildningsstödet beräknas så att utbildningsstödet och 80 procent av den del av inkomsten som överstiger det skyddade beloppet per månad kan uppgå till sammanlagt det belopp som annars hade kunnat betalas i utbildningsstöd. Härvid skall dock inte beaktas de sociala förmåner som enligt 4 kap. 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte skall dras av från arbetslöshetsdagpenningen.

Det fulla skyddade beloppet är 127 euro. I stället för en månad kan som jämningsperiod även användas fyra på varandra följande kalenderveckor, varvid det skyddade beloppet är motsvarande del av fullt skyddat belopp. När inkomst beaktas vid beräkningen av sänkt utbildningsstöd iakttas dessutom vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om jämkad arbetslöshetsdagpenning.

Vad som ovan bestäms om lön tillämpas också på ersättning som motsvarar lön under uppsägningstiden eller ekonomisk förmån som arbetsgivaren betalar enligt ett annat avtal eller arrangemang. En ersättning eller ekonomisk förmån periodiseras enligt lönen för det senaste anställningsförhållandet räknat från det att anställningsförhållandet upphörde. Det som bestäms i 1 mom. skall dessutom tillämpas på den försäljningsvinst av

företagsegendom som avses i 3 kap. 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

När en månatlig förmån som avses i 1 mom. omräknas i dagar eller tvärtom, anses en månad ha 21,5 dagar.

6 §

Rätt till förtjänststöd

En studerande har rätt till förtjänststöd, om han eller hon enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigad till förtjänstskydd. Villkor för erhållande av förtjänststödet förtjänstdel är dessutom att studeranden

- 1) är arbetslös eller permitterad på heltid,
- 2) är berättigad till jämkad arbetslöshetsförmån enligt 4 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller
- 3) hotas av arbetslöshet.

Rätt till förtjänstdel föreligger dock inte för den tid under vilken en studerande enligt 2 kap. 4 eller 5 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall betraktas som företagare i huvudsyssla.

10 kap.

Ersättning för kostnader för uppehålle

1 §

Rörlighetsunderstöd

För stödjande av regional rörlighet kan en arbetslös arbetssökande eller arbetssökande som hotas av arbetslöshet beviljas rörlighetsunderstöd som ersättning för resekostnaderna, om han eller hon söker arbete eller övergår i arbete utanför sin pendlingsregion. Rörlighetsunderstöd kan också beviljas skolelever och studerande för arbete som utförs under läroanstaltens ferier.

Närmare bestämmelser om rörlighetsunderstödet utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Förmåner innan utbildningen börjar

Den som söker sig till arbetskraftspolitisk

vuxenutbildning kan beviljas ersättning för resekostnader och övriga kostnader för uppehålle. Antagningen av studerande och lämplighetsproven i anslutning till antagningen till utbildningen är avgiftsfria för dem som söker sig till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Personer som får yrkesvals- och karriärplaneringsservice, handikappade eller personer som är svåra att sysselsätta och som söker sig till frivillig utbildning kan beviljas ersättning för de kostnader för uppehålle som orienteringsbesök vid läroanstalterna medför.

Om förmåner innan utbildningen börjar bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

3 §

Rätt till ersättning för uppehålle

Studeranden har rätt att få 7 euro per dag i ersättning för uppehålle som ersättning för de resekostnader och övriga kostnader för uppehålle som föranleds av deltagandet i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Om studeranden deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utanför sin pendlingsregion, betalas i förhöjd ersättning för uppehålle 14 euro per dag. Rätt till förhöjd ersättning för uppehålle har också en studerande

- 1) som inom sin pendlingsregion deltar i utbildning som ordnas utanför hans eller hennes hemkommun,
- 2) som åsamkas inkvarteringskostnader på grund av deltagande i utbildning, och
- 3) som uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering.

En mottagare av arbetsmarknadsstöd som deltar i arbetslivsträning eller arbetspraktik enligt 8 kap. 1 § har rätt till ersättning för uppehålle under den tid åtgärden varar, med iakttagande av vad som i 1 och 2 mom. bestäms om studerandens rättigheter. För rätt till ersättning för uppehålle under tiden för arbetspraktik förutsätts dessutom att deltagarens rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av maximitiden eller att han eller hon på basis av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar.

4 §

Rätt till ersättning för uppehålle vid arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utomlands

Med avvikelse från 3 § 1 och 2 mom. har en studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utomlands rätt att i ersättning för kostnaderna för uppehålle och inkvartering under utbildningstiden få 50 procent av det dagtraktamente som i ersättning för resekostnader betalas till en stats tjänsteman för en tjänsteresa i landet i fråga. Genom förordning av statsrådet bestäms dock om beloppet av ersättning för uppehålle och om ersättande av inkvarteringskostnaderna för den som deltar i utbildning som anordnas av Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

5 §

Begränsningar i fråga om ersättning för uppehålle

En studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och som inte får utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd har inte rätt att få ersättning för uppehålle.

Till studeranden betalas inte ersättning för uppehålle för semesterperioder under utbildningstiden. Förmånen betalas dock för den tid under vilken studeranden under semesterperioden deltar i inläring i arbete eller praktik som hör till utbildningen, om inte något annat följer av 1 mom.

6 §

Ersättning för uppehålle enligt prövning

Med iakttagande av vad som i 3 § 1 och 2 mom. bestäms om beloppet av och grunderna för beviljande av ersättning för uppehålle kan arbetskraftsbyrån bevilja ersättning för uppehålle

1) till den som deltar i arbetsprövning som ordnas på arbetsplatsen,

2) till en mottagare av sysselsättningsstöd som deltar i arbetslivsträning,

3) till den som deltar i arbetssökningsutbildning.

Förhöjd ersättning för uppehålle kan dock beviljas en handikappad som deltar i arbetsprövning på arbetsplatsen även om platsen för arbetsprövningen finns inom hans eller hennes pendlingsregion.

Närmare bestämmelser om ersättning för uppehålle enligt prövning utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Ersättningsdagar i fråga om ersättning för uppehålle

Ersättning för uppehålle och ersättning för uppehålle enligt prövning betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Till den som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utomlands kan ersättning för uppehålle betalas för högst sju dagar per kalendervecka. Om ersättningsdagar som berättigar till förmånerna bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

IV AVDELNINGEN

VERKSTÄLLIGHET, SÖKANDE AV ÄNDRING OCH IKRAFTTRÄDELSEBESTÄMMELSER

11 kap.

Samarbete i anslutning till verkställigheten

1 §

Samarbete mellan myndigheterna

Arbetskrafts-, social-, hälsovårds- samt undervisningsmyndigheterna skall i enlighet med förordning av statsrådet samarbeta när offentlig arbetskraftsservice ordnas och åtgärder i anslutning till den vidtas.

Vid tillhandahållande av service för handikappade skall dessutom iakttas vad som bestäms i lagen om rehabiliteringssamarbete (604/1991).

2 §

Samarbete mellan Arbetskraftsmyndigheterna, arbetsmarknadsorganisationerna och övriga intressegrupper

Den offentliga Arbetskraftsservicen och planerings- och utvecklingsverksamheten i anslutning till den skall genomföras i samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna samt med organisationer som företräder kommunerna liksom med andra berörda organisationer. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om organiseringen av samarbetet och de organ som skall tillsättas för det.

För det lokala samarbetet finns en Arbetskraftskommission i anslutning till Arbetskraftsbyrån.

3 §

Arbetskraftskommission

Arbetskraftskommissionen skall följa hur den offentliga Arbetskraftsservicen verkställs samt vid behov göra framställningar om hur den kan förbättras. Om Arbetskraftskommissionens uppgifter som hänför sig till enskilda personers rätt att få lagstadgade förmåner bestäms särskilt.

Arbetskrafts- och näringscentralen utser för tre kalenderår i sänder Arbetskraftskommissionens

1) ordförande och högst tre vice ordförande,

2) övriga medlemmar, minst fyra och högst åtta, och högst tre personliga suppleanter för var och en av dem,

3) permanenta sakkunniga.

Till Arbetskraftskommissionen skall utses såväl kvinnor som män. Till ordförande och vice ordföranden förordnas tjänstemän vid Arbetskraftsbyrån. De övriga medlemmarna, av vilka hälften företräder arbetsgivarna och hälften arbetstagarna, samt deras suppleanter utses på förslag av de lokalt mest representativa arbetsmarknadsorganisationerna. De permanenta sakkunniga utses på gemensamt

förslag av kommunerna inom Arbetskraftsbyråns verksamhetsområde. Arbetskraftskommissionen har dessutom en sekreterare som förordnats av Arbetskraftsbyrån.

Arbetskraftskommissionen är beslutför när ordförande eller vice ordförande och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Om kommissionens ordförande och vice ordförandena är jäviga att behandla ett ärende, är någon annan medlem som utsetts av Arbetskrafts- och näringscentralen ordförande under ärendets behandling. Arbetskraftskommissionens beslut blir den åsikt som majoriteten av medlemmarna omfattar. Faller rösterna lika, blir den åsikt som mötesordföranden omfattar kommissionens beslut. De permanenta sakkunniga är inte närvarande när ärenden som gäller enskilda personers rätt att få lagstadgade förmåner behandlas.

Genom förordning av statsrådet bestäms om Arbetskraftskommissionens mötesarvoden och ersättning för kostnader.

4 §

Samarbete i ekonomiska regioner

Arbetskraftsbyrån skall delta i de lokala aktörernas samarbete och i samarbete i ekonomiska regioner som baserar sig på lokala initiativ.

För tryggheten av offentlig Arbetskraftsservice på enahanda grunder i olika delar av landet och för stödjandet av samarbete på det lokala planet kan Arbetsministeriet oberoende av Arbetskraftsbyråernas verksamhetsområde och befogenheter besluta att en Arbetskraftsbyrå som utnämns särskilt på basis av den indelning i ekonomiska regioner som avses i 38 § 1 mom. regionutvecklingslagen (602/2002) skall besluta om verkställigheten av offentlig Arbetskraftsservice i stället för de andra byråerna inom den ekonomiska regionen. Samtidigt fastställer Arbetsministeriet också den närmare uppgiftsfördelningen mellan Arbetskraftsbyråerna i den ekonomiska regionen.

5 §

Samarbete med privat arbetskraftsservice och övervakning av den

För främjande av samarbetet med privat arbetskraftsservice skall arbetskraftsmyndigheterna tillsammans med arbetarskyddsmyndigheterna följa utvecklingen av den privata arbetskraftsservicen. I detta syfte skall av dem som tillhandahåller servicen eller av sammanslutningar som företräder dem regelbundet begäras sådana uppgifter om den privata arbetskraftsservicen som de som tillhandahåller privat arbetskraftsservice är skyldiga att lämna. Om hemlighållande av uppgifterna och om behandling av dem som konfidentiella bestäms särskilt. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om uppgifter som skall utlämnas, om tillståndet och offentliggörandet av uppgifterna samt om behandlingen av frågor som gäller samarbetet och tillsynen.

Fullgörandet av ovan nämnda skyldighet att lämna upplysningar och iakttagandet av förbuden enligt 4 kap. 2 och 9 § övervakas av arbetarskyddsmyndigheterna enligt vad som bestäms i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (131/1973).

6 §

Rätt att få information

Arbetskraftsmyndigheterna har rätt att utan ersättning

1) av övriga statliga myndigheter samt av kommunerna och samkommunerna få de uppgifter de behöver för att verkställa och utveckla den offentliga arbetskraftsservicen,
2) av Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna och utbildningsproducenterna få de uppgifter som behövs för övervakning och utveckling av de studiesociala förmånerna.

Social- och hälsovårdsministeriet har motsvarande rätt som arbetskraftsmyndigheten att få de uppgifter som avses i 1 mom. 2 punkten.

12 kap.

Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner

1 §

Tillämpning av statsunderstödslagen

När arbetskraftsmyndigheterna beviljar stöd, understöd eller förmåner enligt denna lag gäller vad som i statsunderstödslagen (688/2001) bestäms om grunderna och förfarandena vid beviljande av statsunderstöd, om inte något annat bestäms i denna lag.

När arbetskraftsmyndigheterna beviljar stöd, understöd eller förmåner för tryggnad av försörjningen för enskilda kunder eller som ersättning för resekostnader eller övriga kostnader för uppehälle för enskilda kunder tillämpas inte vad som i 11 § 4 och 5 mom. statsunderstödslagen bestäms om vad som skall antecknas i beslutet, vad som i 15 - 18 § bestäms om statsbidragsmyndighetens tillsynsuppgift, granskningsrätt, granskningsuppgifter och handräckning och inte heller vad som i 24 och 25 § bestäms om ränta och dröjsmålsränta.

2 §

Vissa bestämmelser om stöd, förmåner eller understöd som arbetskraftsmyndigheterna beviljar

Stöd, understöd och förmåner som beviljats av arbetskraftsbyrån utbetalas av arbetskrafts- och näringscentralen, som vid återkrav är statsbidragsmyndighet enligt statsunderstödslagen.

Om det har beslutats att stöd, understöd eller förmåner enligt 1 § 2 mom. skall återkrävas, skall vid kvittning av det belopp som enligt beslut skall återkrävas mot förmåner som arbetskraftsmyndigheten senare betalar iaktas vad som i utsökningslagen bestäms om den skyddade delen vid utmätning av lön. Enligt samtycke av enskilda kunder kan kvittning dock ske till ett större belopp.

Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om förfarandet för sökande, beviljande, anvisning och betalning av stöd, för-

måner och understöd samt om den inbördes uppgiftsfördelningen mellan arbetskraftsmyndigheterna.

3 §

Beviljande och betalning av utbildningsstöd och ersättningar för uppehålle

Grundstöd och tillhörande ersättning för uppehålle söks hos Folkpensionsanstalten. Förtjänststöd och tillhörande ersättning för uppehålle söks hos den arbetslöshetskassa studeranden hör till. Ersättning för uppehålle som för tiden för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, arbetslivsträning eller arbetspraktik betalas till mottagare av arbetsmarknadsstöd söks hos Folkpensionsanstalten.

Innan Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan fattar beslut i ett ärende som gäller utbildningsstöd skall den inhämta arbetskraftsbyråns anmälan om inledande av utbildning. Om det är fråga om beviljande eller avslag av förtjänststödet förtjänstdel med stöd av 9 kap. 6 § 1 mom. 3 punkten (hotas av arbetslöshet) eller 2 mom. i nämnda paragraf (företagare i huvudsyssla), skall arbetslöshetskassan innan ärendet avgörs inhämta arbetskraftsbyråns anmälan om att villkoret uppfylls.

Utbetalningen av förmånerna upphör från och med den dag personen avbryter den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen eller det har beslutats att en arbetsmarknadsåtgärd eller utbildning enligt 1 mom. skall avbrytas. Den person som får förmånen och arbetskraftsbyrån skall utan dröjsmål underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om avbrottet och avbrytandet.

Bestämmelser om arbetskraftsbyråns övriga skyldigheter att utlämna uppgifter samt om tillställande av anmälningar och uppgifter bestäms genom förordning av statsrådet.

4 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetslöshetskassor

Beträffande ansökan om utbildningsstöd och i tillämpliga delar ersättning för uppehålle, skyldighet att lämna upplysningar, beslut

om ersättningar, förvägran av förmån på grund av försenad ansökan, betalningssätt, tillfälligt avbrott eller tillfällig minskning av utbetalningen, utbetalning till någon annan än studeranden, återkrav, kvittning, överföring till annan person, avrundning, korrigering, rättelse av fel, tystnadsplikt och brott mot tystnadsplikten, erhållande och utlämnande av uppgifter samt äktenskap och boende åtskils gäller vad som bestäms om arbetslöshetsförmåner i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om arbetslöshetskassor, om inte något att bestäms i denna lag.

Om utmätning av grundstöd och ersättning för uppehålle gäller vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om utmätning av grunddagpenning.

5 §

Betalning av utbildningsstöd och ersättning för uppehålle utan beslut

Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan kan betala sänkt utbildningsstöd enligt 9 kap. 5 § utan beslut med iakttagande av vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om betalning av jämkad arbetslöshetsförmån utan beslut. Om mottagaren av sänkt utbildningsstöd eller jämkat arbetsmarknadsstöd har rätt att få ersättning för uppehålle, kan Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan på motsvarande sätt betala även den utan beslut. Ersättning för uppehålle betalas då till fullt belopp.

6 §

Betalningssätt

Av arbetskraftsmyndigheten beviljade stöd, understöd eller ersättningar enligt denna lag betalas in på det konto i ett i Finland verksamt penninginstitut som den som är berättigad till förmånen har uppgivit. Stöd, understöd eller förmåner till enskilda personer kan betalas även på annat sätt, om det inte är möjligt att betala in dem på ett konto eller om personen uppger något särskilt skäl som arbetskraftsmyndigheten godkänner.

7 §

Anvisningar om verkställighet av studiesociala förmåner inom arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

För att en enhetlig praxis skall åstadkommas meddelar social- och hälsovårdsministeriet allmänna anvisningar om de studiesociala förmånerna i samband med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Anvisningarna bereds av Försäkringsinspektionen i samarbete med arbetsministeriet.

För att en enhetlig praxis skall åstadkommas kan genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas närmare bestämmelser om de förfaranden som arbetslöshetskassorna skall iaktta vid beviljande, betalning och återkrav av studiesociala förmåner.

Folkpensionsanstalten meddelar sina lokalbyråer närmare anvisningar om förfarandet för betalning av förmånerna.

13 kap.

Sökande av ändring

1 §

Sökande av ändring i arbetskraftsmyndigheternas beslut

I andra än i 2 § 1 mom. 2 punkten avsedda beslut av arbetsministeriet, arbetskrafts- och näringscentralen eller arbetskraftsbyrån som gäller stöd, understöd eller förmåner enligt denna lag får ändring inte sökas genom besvär. En part får söka rättelse i ett beslut, om inte något annat bestäms nedan. Rättelseyrkandet skall inom trettio dagar från delfåendet av beslutet riktas till den myndighet som fattat beslutet.

I beslut som fattats med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

På delgivning av beslut som avses ovan tillämpas 33 § statsunderstödslagen.

2 §

Sökande av ändring i beslut gällande vissa studiesociala förmåner och ersättningar för uppehälle

Med iakttagande av vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om arbetslöshetskassor bestäms om sökande av ändring genom besvär i beslut som gäller arbetslöshetsförmåner får ändring sökas

1) i Folkpensionsanstaltens och arbetslöshetskassans beslut om utbildningsstöd eller ersättning för uppehälle,

2) i arbetskraftsbyråns beslut om i 10 kap. 2 § 1 mom. avsedda förmåner som betalas innan utbildningen börjar,

3) i arbetslöshetsnämndens beslut om förmåner enligt 1 eller 2 punkten.

En besvärsskrift som gäller arbetskraftsbyråns beslut skall dock lämnas in till den aktuella arbetskraftsbyrån inom den tid som nämns i 12 kap. 1 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Beträffande undanröjande av beslut enligt 1 mom. tillämpas vad som i 12 kap. 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om undanröjande av beslut som gäller en arbetslöshetsförmån.

På ärenden som gäller utbildningsstöd, tillhörande ersättning för uppehälle och förmåner som betalas innan utbildningen börjar tillämpas inte vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om utkomstskyddsombudets uppgifter och befogenheter.

3 §

Sökande av ändring i beslut av statskontoret

I beslut om ersättning av olycksfall eller yrkessjukdom som statskontoret fattat med stöd av 6 kap. 14 § söks ändring så som bestäms i 5 kap. lagen om olycksfallsförsäkring.

4 §

Besvärsförbud

Om inte något annat anges särskilt i lag får ändring inte sökas genom besvär

1) i beslut av arbetskrafts- och näringscentralen om att anvisa statliga ämbetsverk eller inrättningar sysselsättningsanslag för investeringar för att beviljas den som ansökt om statsunderstöd,

2) i denna lag avsedda beslut av arbetskrafts- och näringscentralen eller arbetskraftsbyrån som gäller tillhandahållande eller anskaffning av tjänster,

3) i beslut av arbetskraftsbyrån om beviljande av sysselsättningsstöd eller placering i statliga arbetsuppgifter,

4) i andra än i 2 § 1 mom. avsedda beslut av arbetskrafts- och näringscentralen eller arbetskraftsbyrån om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning,

5) i arbetskraftsmyndighetens, läroanstaltens eller någon annan utbildningsproducents beslut enligt 6 kap. 9 § om avbrytande av utbildning.

14 kap.

Ikraftträdelsebestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Lagens 9 kap. 2 § 2 mom. tillämpas till den del där hänvisas till förhöjd förtjänstdel enligt 6 kap. 3 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa till sådant utbildningsstöd som beviljas för utbildning som börjar efter det att denna lag har trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2 §

Författningar som upphävs

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

1) lagen den 23 november 1993 om arbetskraftsservice (1005/1993),

2) lagen den 3 augusti 1990 om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990),

3) sysselsättningslagen av den 13 mars 1987 (275/1987).

3 §

Övergångsbestämmelse med anledning av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

Om utbildningsanordnaren får statsunderstöd enligt 2 mom. Ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1211/2000), sådant nämnda lagrum lyder i lag 1393/2001, för utbildning som ordnas i form av avgiftsbelagd service, skall när arbetskraftspolitisk vuxenutbildning skaffas från en sådan utbildningsproducent såsom avdrag vid prissättningen av utbildningen beaktas en andel av kostnaderna för anskaffning av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning 2003 och 2004 motsvarande statsunderstödet enligt lagrummet.

4 §

Tillämpningsbestämmelse

Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den hänvisas till lagen om arbetskraftsservice, lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller sysselsättningslagen eller till service eller åtgärder som ordnas eller skaffas eller till stöd, understöd eller förmåner som beviljas med stöd av dem, skall hänvisningen anses avse motsvarande bestämmelser enligt denna lag och motsvarande service, åtgärder, stöd, understöd eller förmåner enligt denna lag, om inte något annat följer av denna lag.

2.

Lag**om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 2 mars 2001 om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 4 § 3 mom. och 24 §, av dessa lagrum 24 § sådan den lyder i lag 539/2001, som följer:

4 §

Förhållande till övrig lagstiftning

Utöver vad som i denna lag bestäms om utarbetandet av aktiveringsplan och anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte skall också tillämpas lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), socialvårdslagen (710/1982), lagen om offentlig arbetskraftservice och lagen om rehabiliteringssamarbete (604/1991).

24 §

Statlig ersättning

Kommunen har rätt att av sysselsättningsanslagen i statlig ersättning för anordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte få 10,09 euro per dag för varje person som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Ersättningen betalas i efterskott för de dagar

personen i fråga deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Arbetskrafts- och näringscentralen beslutar om återkrav av statlig ersättning och om behövliga åtgärder med avseende på återkravet. Bestämmelser om förfarandet vid beviljande och utbetalning av statlig ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet

På statlig ersättning som skall återbetalas skall från utbetalningsdagen betalas årlig ränta enligt den räntefot som avses i 3 § 2 mom. räntelagen (633/1982), ökad med tre procentenheter. Om det belopp som skall återbetalas inte betalas senast på den i beslutet om återkrav utsatta återbetalningsdagen, skall på det försenade beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen räknat från återbetalningsdagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.**Lag****om upphävande av lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Bestämmelse om upphävande

Genom denna lag upphävs lagen den 24 juli 1997 om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) jämte ändringar.

2 §

Ikraftträdelsebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

4.**Lag****om upphävande av 20 § lagen om penningautomatunderstöd**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Bestämmelse om upphävande

Genom denna lag upphävs 20 § lagen den 23 november 2001 om penningautomatunderstöd (1056/2001).

2 §

Ikraftträdelsebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

5.**Lag****om ändring av 7 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 18 januari 1980 om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (56/1980) 7 §, sådan den lyder i lag 1376/1989 och delvis ändrad i lag 123/2001, som följer:

7 §

Understöd för vatten och avlopp beviljas av den regionala miljöcentralen inom de kvoter som miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet fastställer inom sina verksamhetsområden. I det beslut som gäller beviljande av understöd kan för understödstagaren uppställas villkor som gäller påbörjande, genomförande och slutförande av projektet. Genom förordning av statsrådet bestäms

hur understöd för vatten och avlopp skall sökas och hur ansökningarna skall behandlas i de regionala miljöcentralerna.

Den myndighet som har beviljat understödet övervakar användningen av det. Mottagaren av understödet är skyldig att lämna den myndighet som har beviljat understödet de uppgifter och handlingar samt det övriga material som behövs för övervakningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

6.**Lag****om upphävande av 5 § lagen om kommunala konjunkturdepositioner**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Bestämmelse om upphävande

Genom denna lag upphävs 5 § lagen den 31 maj 1985 om kommunala konjunkturdepositioner (434/1985).

2 §

Ikraftträdelsebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Helsingfors den 18 oktober 2002

Republikens President**TARJA HALONEN***Minister Maija Rask*

2.

Lag**om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 2 mars 2001 om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 4 § 3 mom. och 24 §, av dessa lagrum 24 § sådan den lyder i lag 539/2001, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Förhållande till övrig lagstiftning

Utöver vad som i denna lag bestäms om utarbetandet av aktiveringsplan och anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte skall också tillämpas lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), socialvårdslagen (710/1982), lagen om arbetskraftsservice och lagen om rehabiliteringssamarbete (604/1991).

24 §

Statlig ersättning

Kommunen har rätt att av sysselsättningsanslagen i statlig ersättning för anordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte få 60 mark per dag för varje person som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Ersättningen betalas i efterskott för de dagar personen i fråga deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Bestämmelser om förfarandet vid beviljande och utbetalning av statlig ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet. När det gäller ränta och dröjsmålsränta på

Föreslagen lydelse

4 §

Förhållande till övrig lagstiftning

Utöver vad som i denna lag bestäms om utarbetandet av aktiveringsplan och anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte skall också tillämpas lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), socialvårdslagen (710/1982), *lagen om offentlig arbetskraftsservice* och lagen om rehabiliteringssamarbete (604/1991).

24 §

Statlig ersättning

Kommunen har rätt att av sysselsättningsanslagen i statlig ersättning för anordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte få 10,09 euro per dag för varje person som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Ersättningen betalas i efterskott för de dagar personen i fråga deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Arbetskrafts- och näringscentralen beslutar om återkrav av statlig ersättning och om behövliga åtgärder med avseende på återkravet. Bestämmelser om förfarandet vid

Gällande lydelse

statlig ersättning som skall återbetalas tillämpas 24 a § sysselsättningslagen.

Föreslagen lydelse

beviljande och utbetalning av statlig ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet

På statlig ersättning som skall återbetalas skall från utbetalningsdagen betalas årlig ränta enligt den räntefot som avses i 3 § 2 mom. räntelagen (633/1982), ökad med tre procentenheter. Om det belopp som skall återbetalas inte betalas senast på den i beslutet om återkrav utsatta återbetalningsdagen, skall på det försenade beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen räknat från återbetalningsdagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag

om ändring av 7 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 18 januari 1980 om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (56/1980) 7 §, sådan den lyder i lag 1376/1989 och delvis ändrad i lag 123/2001, som följer:

Gällande lydelse

Understöd för vatten och avlopp beviljas av den regionala miljöcentralen inom de kvoter som miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet fastställer inom sina verksamhetsområden. I det beslut som gäller beviljande av understöd kan för understödstagaren uppställas villkor som gäller påbörjande, genomförande och slutförande av projektet. Genom förordning av statsrådet bestäms hur understöd för vatten och avlopp skall sökas och hur ansökningarna skall behandlas i de regionala miljöcentralerna.

Den myndighet som har beviljat understödet övervakar användningen av det. Mottagaren av understödet är skyldig att lämna den myndighet som har beviljat understödet de uppgifter och handlingar samt det övriga material som behövs för övervakningen.

Understödstagaren skall även iaktta de villkor som avses i 12 § 2 mom. Sysselsättningslagen (275/87).

Föreslagen lydelse

7 §

Understöd för vatten och avlopp beviljas av den regionala miljöcentralen inom de kvoter som miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet fastställer inom sina verksamhetsområden. I det beslut som gäller beviljande av understöd kan för understödstagaren uppställas villkor som gäller påbörjande, genomförande och slutförande av projektet. Genom förordning av statsrådet bestäms hur understöd för vatten och avlopp skall sökas och hur ansökningarna skall behandlas i de regionala miljöcentralerna.

Den myndighet som har beviljat understödet övervakar användningen av det. Mottagaren av understödet är skyldig att lämna den myndighet som har beviljat understödet de uppgifter och handlingar samt det övriga material som behövs för övervakningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.
